

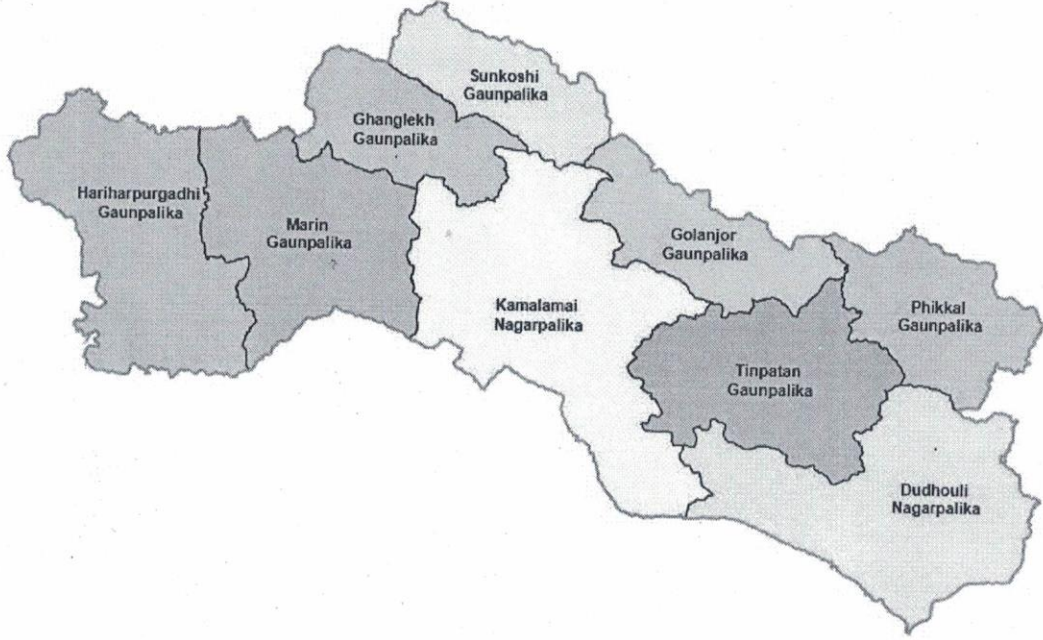

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको
मिति २०८०।३।१३ को बैठकबाट
स्वीकृत भएको

सुजिता नेपाल
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

सिन्धुली जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

२०८०

Disaster Preparedness and Response Plan, 2080 Sindhuli

प्रकाशक

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

सिन्धुली

सहयोगी

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

सिन्धुली जिल्ला शाखा

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको मिति २०८०।३।१३ को बैठकबाट स्वीकृत भएको

सिन्धुली जिल्लाको

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

२०८०

Disaster Preparedness and Response Plan, 2080

Sindhuli

प्रकाशक

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

सिन्धुली

सहयोगी

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

सिन्धुली जिल्ला शाखा

प्रिजिज फोन : ०१७-५२०५३३
सप्रीजिज फोन : ५२०२५६
कार्यालय : ५२०६१०
फ्याक्स : ५२०१३३

जिल्ला प्रशासन कार्यालय सिन्धुली मन्तव्य

मिति : २०८०/०३/१५

प्रकोपका हिसाबले यस जिल्ला विभिन्न प्रकोपका जोखिममा नै रहेका छन् । विगत केही वर्ष अघिबाट शुरुवात कोरोना भाइरसले क्षत विक्षत गरेको मानवीय संवेदना, आर्थिक, सामाजिक पक्षलाई भर्खरै सम्पूर्ण मापदण्डहरु खुल्ला गर्दै शुरुवात भएको छ । मानवीय वा प्राकृतिक कारणबाट उत्पन्न विपद्लाई हटाउन, घटाउन वा संकुचन गर्न सहयोगी हुनेगरी तयार पारिएको यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले यस जिल्लामा विपद् व्यवस्थापनमा भाग लिने एवं रुचि राख्ने जो कोहीलाई पनि सहयोग पुर्याउने छ भन्ने कुरामा शंका गर्ने ठाउँ छैन । विपद्लाई व्यवस्थापन गर्न सकिन्छ, विपद्लाई न्यूनिकरण गर्न सकिन्छ भन्ने विश्वासका साथ तयार पारिएको यस योजनाले आउँदा दिनहरुमा विपद् व्यवस्थापनमा ठुलो सहयोग पुग्नेछ । वि.सं. २०६८ सालदेखि निरन्तर रुपमा प्रकाशन हुँदै आएको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा यस वर्ष एकै समूहमा बसेर समूहगत छलफल गर्न नसकिए पनि आवश्यकताका आधारमा छलफलगरी योजनाहरुलाई अद्यावधिक गरिएको छ ।

सिन्धुली जिल्लामा बाढी, पहिरो, आगालागी, हावाहुरी, चट्याङ्ग, मानव वन्यजन्तु द्वन्द, सडक दुर्घटनाजस्ता प्रकोपका घटनाहरुबाट वर्षेनी जनधनको क्षति भइरहेको छ । विपद्बाट हुने क्षति न्यूनिकरण गर्न पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका सबै चरणमा स्थानीय तहको सक्रियता, नेतृत्व तथा सरोकारवाला निकायसँगको समन्वय आवश्यक देखिन्छ । विगतका अनुभवलाई समेत समेटेर यस क्षेत्रसँग सम्बन्धित तथा कार्य गरिरहेका गैर सरकारी संघसंस्थाहरु सबै सुरक्षा निकाय, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्य तथा विज्ञ व्यक्तिहरुको राय सुझावबाट तयार गरिएको यो योजना विपद् व्यवस्थापनको लागि मार्गदर्शन समेत हो । सम्बद्ध सबै निकायको समन्वय तथा सहयोगमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८० को पूर्ण रुपमा कार्यान्वयन भई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन भई प्रभावकारी रुपमा जिल्लाको विपद् व्यवस्थापनको लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र मेरो व्यक्ति तर्फबाट विशेष अनुरोध गर्दछु ।

अन्तमा यो कार्ययोजना तयारी तथा प्रकाशनको लागि निरन्तर रुपमा लागि पर्ने नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सिन्धुली जिल्ला शाखा, जिल्लामा क्रियाशिल सम्बद्ध सबै सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरु तथा जिल्ला प्रशासन कार्यालयका कर्मचारीहरु लगायत सम्पूर्णलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

सुनिता नेपाल
प्रमुख जिल्ला अधिकारी
एवम्
अध्यक्ष
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, सिन्धुली

शब्दसङ्क्षेप

अ/गैसस	अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था
आरडिटि	च्यापिड डाइग्नोसिस टेस्ट
आकासके	आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र
किमी	किलोमिटर
गापा	गाउँपालिका
जिप्रका	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
जिविव्यस	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
जिसस	जिल्ला समन्वय समिति
नपा	नगरपालिका
नेरेसो	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
निमावि	निम्न माध्यमिक विद्यालय
प्रावि	प्राथमिक विद्यालय
पिसिआर	पोलिमराइज चेन रियाक्सन
मावि	माध्यमिक विद्यालय
मिमि	मिलिलिटर
शिविसइ	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ
सप्रबल	सशस्त्र प्रहरी बल
सावउस	सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह
साविका	सामुदायिक विकास कार्यक्रम
स्वाका	स्वास्थ्य कार्यालय
CRRT	Community Rapid Response Team
ECED	Early Child Education & Development
GBV	Gender Based Violence
GBVMIS	Gender Based Violence Management of Information System
IRA	Initial Rapid Assessment
MIRA/मिरा	Multi Cluster Initial Rapid Assessment
MISP	Malware Information Sharing Platform
OCCMC	One-stop Crisis Management Center
RRT	Rapid Response Team
TLC	Temporary Learning Center

विषयसूची

भाग १ : योजनाको परिचय	0
१.१ पृष्ठभूमि:	1
१.२ प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य	5
१.३ प्रतिकार्य योजनाको लक्षित समूह	5
१.४ प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रक्रिया र सहभागिता	5
१.५ प्रतिकार्य योजनाको उपयोग र प्रयोग	6
१.६ प्रतिकार्य योजनाको आवश्यकता तथा महत्व	6
१.७ प्रतिकार्य योजनाका सीमा	6
१.८ कार्ययोजनाको पुनरावलोकन	7
भाग २ : विपद्को अवस्था तथा योजना तर्जुमा सम्बन्धी पूर्वानुमान	8
२.१ सन्दर्भ सामग्री पुनरावलोकनको नतिजा	8
२.२ दस्तावेजहरूको अध्ययन	8
२.३ बैठकका निर्णयहरू	8
२.४ विपद्को स्तरीकरण	8
२.५ नगरपालिका तथा गाउँपालिकाको संकटाभिमुखता स्तरीकरण	9
२.६ जिल्लाका प्रमुख नदीनालाहरूको विवरण	11
२.७ यस वर्ष प्रकोप प्रभावित हुनसक्ने जनसंख्याको अनुमान	11
२.८ निकायगत भूमिका तथा जिम्मेवारी	13
२.९ क्षेत्रगत (Cluster) अगुवाहरूको विवरण	14
२.१० सहयोगी निकायहरूमा अपुग/अभाव (GAP) देखिएका सामग्री, स्रोत साधन र क्षमता	15
२.११ सामान्य प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य	15
भाग ३ : पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी योजना	18
३.१ विषयगत क्षेत्र: सूचना, सर्वेक्षण तथा समन्वय	18
३.२ विषयगत क्षेत्र: खोजतलास तथा उद्धार	23
३.३ विषयगत क्षेत्र: आपतकालीन आवास तथा गैर खाद्य सामग्री	28
३.४ विषयगत क्षेत्र: कृषि तथा खाद्य	34
३.५ विषयगत क्षेत्र: खानेपानी तथा सरसफाइ	39
३.६ विषयगत क्षेत्र: स्वास्थ्य तथा पोषण	45
३.७ विषयगत क्षेत्र: शिक्षा	51
३.८ विषयगत क्षेत्र: संरक्षण	55
३.९ विषयगत क्षेत्र: पुनःनिर्माण	63
अनुसूचीहरू	66

अनुसूची: १ गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको संकटाभिमुखता विश्लेषण	66
अनुसूची: २ प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम	67
अनुसूची: ३ आपतकालीन अवस्थामा परिचालनका लागि आवश्यक सामग्रीहरू	71
अनुसूची: ४ महत्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू	74
अनुसूची: ५ सिन्धुली जिल्लामा रहेको एम्बुलेन्स तथा शववाहन सेवा विवरण	75
अनुसूची: ६ स्थानीय तहअन्तर्गतका पदाधिकारी तथा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतको सम्पर्क विवरण	77
अनुसूची: ७ शैक्षिक संस्थाहरू सम्बन्धी विवरण	83
अनुसूची: ८ जिल्लामा रहेका कोभिड १९ अस्पताल तथा आइसोलेसन सेन्टरहरूको विवरण	84
अनुसूची: ९ स्वास्थ्य संस्थाहरूको विवरण	84
अनुसूची: १० जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति सिन्धुलीका सदस्यहरूका नामवली	86
अनुसूची: ११ विपद् व्यवस्थापन समितिको अन्तिम बैठक/कार्यशालामा सहभागीहरूको विवरण	88
अनुसूची: १२ विपद् सम्बन्धी शब्दावली	89

भाग १ : योजनाको परिचय

१.१ पृष्ठभूमि:

हाम्रो जस्तो भूधरातलीय बनोट तथा स्वरूप भएको मुलुकमा प्राकृतिक प्रकोप तुलनात्मक रूपमा बढी नै रहेको हुन्छ। त्यसमा पनि जनचेतनाको कमी, परिवर्तित अवस्था तथा जलवायु परिवर्तनको कारण आकस्मिक, बेमौसमी तथा फरक फरक किसिमका विपद्का घटनाहरू बढ्दै गइरहेको छ जसबाट जनधनको क्षति पनि वर्षेनी वृद्धि हुँदै गइरहेको छ। यसरी बारम्बार आइरहने विपद्को सामना गर्न प्रभावित परिवारले मात्र सम्भव हुँदैन। यसका लागि सबै किसिमको प्रतिकार्य गर्ने संयन्त्रलाई परिचालन गर्नु जरुरी हुन्छ। त्यसैले भविष्यमा आइपर्ने सबै किसिमको विपद्को सामना गर्नका लागि व्यक्ति, परिवार, समुदाय तथा संयन्त्रलाई स्रोतसाधनसहित तयारी अवस्थामा राख्नुपर्ने हुन्छ। नीति तथा कार्यक्रमगत रूपमा विपद्लाई प्राथमिकतामा राखी स्रोतहरूको व्यवस्थापन, जनशक्तिको तयारी तथा समुदायको ज्ञान तथा सचेतना अभिवृद्धि गर्न आवश्यक हुन्छ। विपद्का घटनाहरू तथा त्यसबाट हुन सक्ने क्षतिको न्यूनिकरण गर्न तहगत रूपमा विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन योजनाहरू निर्माण गरी क्रमिक रूपमा त्यसको कार्यान्वयन गर्दै समुदाय तथा संयन्त्रहरूलाई उत्थानशील बनाउनु पर्दछ। यसका लागि सिन्धुली जिल्लाले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०६७ को अधिनमा रही वि.सं. २०६८ सालदेखि नै विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिरहेको छ र हरेक वर्ष अध्यावधिकसमेत गरी समयानुकूलका योजनाहरू समावेश गर्दै उपलब्ध स्रोतसाधनको प्रयोग गरी उत्कृष्ट प्रतिकार्यसमेत गर्दै आइरहेको छ। नेपालको संविधान, २०७२ मा विपद् व्यवस्थापनलाई तीनै तहको अधिकारको साझा सूचीभित्र समावेश गरी विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ समेत लागू भई मातहतका सबै निकायहरूमा विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रलाई कार्यक्षेत्रभित्र समावेश गरेकोले पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले अझ व्यापकता पाएको छ। बारम्बार घटिरहने विपद्का घटना तथा हाल विश्वमा नै महामारीको रूपमा रहेको कोरोना भाइरसका कारण सिन्धुली जिल्लासमेत प्रभावित भएको हुँदा प्रतिकार्यको दायमा फरक बृद्ध र फराकिलो बनाउनु पर्ने देखिन्छ।

गएको वर्षहरूमा कोरोना महामारीले अन्य किसिमको विपद्लाई मौण बनाइदियो। लामो लकडाउन पश्चात् स्थिति अवस्थामा ल्याएको थियो। नेपाल सरकारले विभिन्न सञ्चार माध्यमहरूबाट कोभिड १९ का पूर्व सावधानीहरू जस्तै घरबाहिर निस्कदा अनिवार्य मास्क लगाउनु पर्ने, सामाजिक दुरी कायम राख्नुपर्ने, नियमित साबुनपानीले हात धुनु पर्ने तथा हात धुने अवस्था नभएमा सेनिटाइजरको प्रयोग गर्नुपर्ने सम्बन्धी जानकारी नियमित रूपमा प्रवाह गर्नुका साथसाथै स्वास्थ्य सामग्री वितरण तथा आकस्मिक सेवालालाई चुस्त बनाउदै यसबाट हुने क्षतिलाई न्यूनिकरण गरेको थियो। कोरोना विरुद्धको खोपलाई अनिवार्य गराई देशलाई नै पूर्ण खोपयुक्त बनाउने अभियान नै सञ्चालन गरेको थियो भने यस वर्षदेखि यस वर्षदेखि नेपाल सरकारले सबै मापदण्डहरू हटाएर अगाडी बढेको छ।

विगत वर्ष सिन्धुपाल्चोकको मेलम्ची बजार तथा मनाङमा गएको बाढीपहिरोले सबैको मन र मष्तिष्कलाई झस्काइदिएको थियो। यस वर्ष पनि तुलनात्मक रूपमा जुन १३ मा भित्रिने मनसुन १ दिन ढिलो प्रवेश गरेपनि जलवायु तथा मौसम अनुमान चुरे क्षेत्रमा साविक भै पानी पर्ने अनुमान गरेकाले यस जिल्ला जोखिममा नै रहेको देखिन्छ। बाढीपहिरोले यस वर्ष करिब १२ लाख ५० हजार मानिस प्रभावित हुने आंकलन गरिएको छ।

सिन्धुली जिल्ला पनि बाढीपहिरोको जोखिम उच्च रहेको क्षेत्र हो। जिल्लाको उत्तरतर्फ महाभारत र दक्षिणतर्फको चुरे पर्वत श्रृङ्खलामा पर्ने प्रायः सबै भूभाग भिरालो भएको तथा वनविनासको क्रम बढ्दो रहेको कारणले वर्षातमा बाढीपहिरो व्यापक बढ्न जाने र वर्षेनी ठूलो मात्रामा धनजनको क्षति तथा भूक्षय हुने गरेको छ। गत वर्ष पनि बाढीपहिरोले सिन्धुली सदरमुकाम आसपासका क्षेत्रहरूमा धेरै असर गरेको थियो। धेरै भौतिक तथा मानवीय क्षति साथै एकवटा निर्माणाधीन झोलुङ्गेपुल समेत बाढीले बगाइदिएको थियो भने विपी राजमार्ग, मध्यपहाडी लोकमार्ग तथा अन्य गाउँपालिकाहरूमा धेरै असर गरेको थियो।

नेपाल सरकारले सिन्धुली जिल्लालाई बाढीपहिरोबाट प्रभावित हुने जिल्लाभित्र राखिएको छ। बाढीपहिरोले सिन्धुलीलाई पटक पटक दुख दिएको छ। वि.सं १९५९ को बाढी (यसलाई उनसठा पनि भन्दछन्—ले सिन्धुलीमाडी, मरिणखोला तथा

कमलाखोजको खेतीयोग्य जमिनलाई व्यापक विनास गरेको), वि.सं २००१ मा व्यापक असिनापात, वि.सं २०११ को बाढी, वि.सं २०२३ मा फुटेको सेती पहिरो, वि.सं २०२७ मा आएको बाढी, वि.सं २०३८ मा आएको बाढी (यस समयको बाढीले १९५९ सालमा आएको बाढीले बढाएको खोलाको आयतन समान बनाएको थियो), वि.सं २०४१ को बाढी (यस बाढीले सिन्धुलीको विकास फड्कोलाई २० वर्ष पछाडि पारेको विश्वास गरिएको छ), वि.सं २०५० र २०६१ मा आएको बाढीले यस जिल्लामा धेरै जनधनको क्षति गरेको छ। (स्रोत: जिल्ला पार्श्व चित्र २०७२, सिन्धुली)

यससँगै जिल्लामा आगलागी, चट्याङ्ग, सडक दुर्घटनाबाट पनि क्षति भएको देखिन्छ। नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सिन्धुली जिल्ला शाखाले नियमित रूपमा वितरण गर्ने राहत सामग्रीहरूको विवरण तालिका हेर्दा जिल्लामा बाढीपहिरो, हावाहुरी सँगै हात्ती आतंक र आगलागी पनि निकै भएको देखिन्छ। वि.सं. २०७८ श्रावणदेखि २०७९ असार मसान्तसम्मको गैरखाद्य राहत वितरण विवरण हेर्दा ७५१ घरपरिवार बाढीपहिरो, ७९ परिवार हावाहुरी, ३५ परिवार हात्ती आतंक, २९ परिवार आगलागी र १४ परिवार चट्याङ्गबाट प्रभावित भएको देखिन्छ। (स्रोत : सिन्धुली रेडक्रस, ५२ औं वार्षिक साधारणसभा, २०७९)। यो संख्या हेर्दा बाढी पहिरोबाट प्रभावित परिवारको संख्यामा धेरै प्रतिशतले बृद्धि भएको देखिन्छ।

सिन्धुली जिल्लाको परिदृश्य हेर्दा जिल्लामा विपद्का घटनाहरू बारम्बार भइरहेको देखिन्छ। विपद्को समयमा निश्चय पनि प्रभावित व्यक्ति तथा समुदायलाई सहयोगको आवश्यकता पर्दछ र सहयोग कार्यलाई जति सक्दो छिटो र छरितो गराउनु पर्दछ जसले गर्दा थप क्षति हुनबाट बचाउन सक्दछ। गत वर्ष जिल्लाका सबै निकाय तथा सहयोग संघसंस्थाहरूले कोभिड १९ को नियन्त्रण तथा प्रतिकार्यमा ठूलो लगानी गरेको थियो। जिल्ला रहेको ५० बेडको कोभिड अस्पतालसँगै स्थानीय तहमा रहेका आइसोलेसन सेन्टरहरूमा अक्सिजनसहितका सिलिण्डरहरूको व्यवस्थापन, दक्ष स्वास्थ्यकर्मीहरूको व्यवस्थापन, अक्सिजन प्लान्ट जडान तथा नियमित अक्सिजन उत्पादन, व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्रीहरू जस्तै मास्क, सेनिटाइजर, पन्जा तथा PPE सेट व्यवस्थापन तथा कोभिड १९ विरुद्धको खोप लगाउने जस्ता कार्य प्राथमिकतामा राखिएको थियो। विभिन्न समयमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका समन्वयमा नेपाली सेना, शासस्त्र प्रहरी, नेपाल प्रहरी र नेपाल रेडक्रसले विपद्को पूर्वतयारीको लागि बाढी, पहिरो, आगलागी, भुकम्प लगायतको क्रितिम घटना अभ्यास गरिएको थियो। यसबाहेक बाढी पहिरो तथा आगलागीजन्य विपद्को प्रतिकार्यका लागि थप आपतकालीन सामग्रीहरूको व्यवस्थापन गरिएको छ। यसबाट पूर्वतयारी कार्यको महत्व तथा आवश्यकतालाई बुझ्न सकिन्छ।

यद्यपि सबै किसिमको पूर्वतयारी तथा योजना निर्माणका बावजूद पनि योजनाअनुसारको कार्यान्वयनमा हुने कमजोरीका कारण जिल्लामा भइरहने घटनाहरूलाई पूर्ण रूपमा सम्बोधन गर्न सकिएको छैन। फरक फरक किसिमको विपद्का कारण विपद्का प्रकार अनुसारको प्रतिकार्य योजना निर्माण गर्नुपर्ने, योजनाको कार्यान्वयनका लागि स्रोत तथा सामग्रीहरूको पर्याप्त व्यवस्थापन गर्नुपर्ने तथा योजनाको सान्दर्भिकता अनुसार परिमार्जन गर्नु पर्ने आवश्यकता देखिएको छ। अतः यस स्रोत तथा सामग्रीहरूको अपुग अवस्थालाई सम्बोधन गरी विगतको अनुभवका आधारमा सबै किसिमका विपद्लाई प्रतिकार्य गर्न तथा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित बनाउन प्रतिकार्य योजनाको परिमार्जन महत्वपूर्ण देखिएकोले जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, सिन्धुलीले यो विपद् प्रतिकार्य तथा पूर्वतयारी योजना, २०७९ अध्यावधिक गरी विपद् प्रतिकार्य तथा पूर्वतयारी योजना, २०८० सिन्धुली तर्जुमा गरेको छ।

१.१.१ सिन्धुली जिल्लाको सामान्य परिचय:

परापूर्वकालदेखि नै आफ्नै छुट्टै पहिचान कायम राख्न सफल सिन्धुली जिल्ला संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक नेपालको बागमती प्रदेशअन्तर्गत रहेको छ। ऐतिहासिक सिन्धुलीगढी दरवारको जिल्ला भनेर परिचित सिन्धुलीलाई जुनारको जिल्लाको रूपमा समेत चिनिन्छ। दक्षिण एसियाकै नमुना बाटोको रूपमा बिपी राजमार्ग निर्माण भई सञ्चालनमा आए पश्चात् प्रदेश नं. २ र प्रदेश नं. १ लाई राजधानीसँग जोडने प्रमुख मार्गको रूपमा रहेको छ। साथै मदन भण्डारी राजमार्गले धरान चतरा देखि बागमती प्रदेशसम्म सिन्धुलीको मध्य भागवाट गएको छ।

• भौगोलिक अवस्थिति:

कुल क्षेत्रफल	: २४९१ वर्ग किमी
अक्षांश	: २६°५५' देखि २७°२२' उत्तरी अक्षांश
देशान्तर	: ८५°१५' देखि ८६°२५' पूर्वी देशान्तर
उचाइ	: १६८ मिटरको उचाइदेखि २७९७ मिटरसम्म

लम्बाई	: १०६ किमी
चौडाइ	: २३.३ किमी
हावापानी	: बिषम (उष्ण, उपोष्ण र समशीतोष्ण)
वर्षात	: औषत् १४२० मिमि (सबैभन्दा उच्च ३५५४ मिमि)
तापक्रम	: ५.३ सेन्टिग्रेडदेखि २८.३ सेन्टिग्रेडसम्म

• **सिमाना**

पूर्व	: उदयपुर, सिराहा जिल्ला
पश्चिम	: रौतहट, मकवानपुर र काभ्रेपलान्चोक जिल्ला
उत्तर	: रामेछाप, ओखलढुंगा जिल्ला
दक्षिण	: धनुषा, महोत्तरी, सर्लाही जिल्ला

• **राजनैतिक/प्रशासनिक विभाजन**

प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तह	वडा संख्या	प्रतिनिधि सभा	प्रदेश सभा	कैफियत
बागमती	सिन्धुली	दुधौली नगरपालिका	१४	१	१	कमलामाई नपाको वडा नं. ९, १३ र १४ प्रतिनिधि सभा निर्वाचन क्षेत्र नं. १ र प्रदेश सभा १ (१) मा राखिएको ।
		तीनपाटन गाउँपालिका	११		२	
		फिक्कल गाउँपालिका	६			
		गोलन्जोर गाउँपालिका	७			
		कमलामाई नगरपालिका	१४	२	१	
		सुनकोशी गाउँपालिका	७		२	
		घ्याङ्लेक गाउँपालिका	५			
		मरिण गाउँपालिका	७			
		हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	५			

• **भौगोलिक विभाजन**

सिन्धुली जिल्ला भौगोलिक हिसावले पहाडी प्रदेशमा पर्दछ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार यसलाई भित्री मधेशको जिल्ला अन्तर्गत राखिएको छ । यस जिल्लाको उत्तरी भागमा पश्चिमबाट पूर्वतिर बग्ने सुनकोशी नदी, मध्यभागमा महाभारत श्रृङ्खला र सदरमुकामभन्दा पश्चिमतर्फ बग्ने मरिनखोला र दक्षिणपूर्व हुँदै बग्ने कमला नदी पर्दछ भने दक्षिणमा चुरे क्षेत्रले तराईका विभिन्न जिल्लाहरूसँग सिमाना छुट्याएको छ । पानीको स्रोतको लागि उपयुक्त भए पनि भिरालो भौगोलिक अवस्था तथा चुरे क्षेत्र भएकोले यस जिल्ला बाढी तथा पहिरोजन्य प्रकोपको अति संकटोन्मुख क्षेत्रभित्र पर्दछ ।

गढतीर क्षेत्र: महाभारत श्रृङ्खलाभन्दा उत्तरतिर अवस्थित रहेको तथा सुनकोशी नदीको किनारा क्षेत्रलाई गढतीर क्षेत्र भनिन्छ । सुनकोशी गाउँपालिका, गोलन्जोर गाउँपालिका र फिक्कल गाउँपालिकाका धेरै भूभाग यस क्षेत्रमा पर्दछ । यस क्षेत्र तुलनात्मक रूपमा सुख्खा तथा भिरालो जमिन रहेको तथा खरको छानो भएको काठबाट बनेका घरहरूका कारण आगलागीको खतरा अधिक तथा नदीको किनारा भएकोले बाढीको उच्च जोखिम क्षेत्रभित्र पर्दछ । भूउपयोगको हिसावले यो उब्जनी क्षेत्र पनि हो । यस क्षेत्रबाट मध्यपहाडी लोकमार्ग सञ्चालित भएसँगै सेवा तथा सुविधाको पहुँच पुगेको छ ।

मरिण क्षेत्र: महाभारत श्रृङ्खलाभन्दा दक्षिण तथा सिन्धुली सदरमुकामभन्दा पश्चिम मरिण खोलाको आसपासमा रहेको घ्याङ्लेक गाउँपालिका, कमलामाई नगरपालिका वडा नं. १ र २ का केही भूभाग, मरिण गाउँपालिका तथा हरिहरपुरगढी गाउँपालिका यस क्षेत्र अन्तर्गत पर्दछ । मरिण खोलाको उद्गम स्थल घ्याङ्लेक गाउँपालिका वडा नं. २ देखि हरिहरपुरगढी गाउँपालिका वडा नं. ९ सम्मका क्षेत्र मरिण खोलाबाट प्रभावित क्षेत्र हुन् । उच्च उर्वर खेतीयोग्य जमिन कटान, भू-क्षय र मानवीय क्षतिको हिसावले यो क्षेत्र उच्च जोखिममा रहेको छ । दक्षिणतर्फको चुरेक्षेत्रबाट निस्कने खहरेखोलाहरूले वर्षेनी धनजनको क्षति पुऱ्याउदै आएको छ । भूउपयोगको हिसावले यस क्षेत्रलाई उब्जनी क्षेत्रको रूपमा पनि चिनिन्छ । ठूला-ठूला फाँटहरूबाट पर्याप्त मात्रामा उब्जनी हुने यस क्षेत्रबाट हेटौँडा धरान जोड्ने मदन भण्डारी

मार्गको निर्माणसँगै कृषि सामग्रीहरूको निर्यात हुने अवसर रहे पनि मान्छेहरूको आवतजावतसँग सरुवा रोग संक्रमण हुने समस्या पनि सँगसँगै आउने देखिन्छ ।

कमलाखोज क्षेत्र: सिन्धुली सदरमुकामभन्दा दक्षिण-पूर्व कमला नदी आसपासका बस्तीहरूलाई कमलाखोज क्षेत्र भनिन्छ । यस क्षेत्रअन्तर्गत दुधौली नगरपालिका र कमलामाई नगरपालिका वडा नं. ९, १०, १३ र १४ का बस्तीहरू पर्दछ । विशेष गरी वर्षाको समयमा कमला नदीबाट त्यस क्षेत्रका बासिन्दाले हरेक वर्ष नोकसानी बेहोर्दै आएका छन् । यस क्षेत्रमा बाढी पूर्व सूचना प्रणालीको स्थापना तथा मदन भण्डारी मार्ग अन्तर्गत कमला नदीमा पक्की पुल निर्माण भएसँगै ठूला विपद्का घटनाहरूमा कमी आए पनि व्यक्तिको लापरवाहीका कारण मानवीय क्षतिलाई शुन्यमा ल्याउन भने सकिएको छैन । साथै निकै ठूलो क्षेत्र प्रभावित हुने भएकोले कृषियोग्य भूमिलाई पनि पर्याप्त मात्रामा संरक्षण गर्न सकिएको छैन । यो क्षेत्र अन्न तथा फलफूल उब्जाउ हुने क्षेत्र हो । यहाँ रहेका ठुलूला फाँटहरूबाट वर्षेनी ठूलो मात्रामा अन्न तथा फलफूल उत्पादन हुने गर्दछ ।

तीनपाटन क्षेत्र: सिन्धुली सदरमुकामभन्दा पूर्वमा रहेको तीनपाटन गाउँपालिकाको सम्पूर्ण भूभाग तीनपाटन क्षेत्रका नामले परिचित छ । चढाहा खोला र यसका सहायक खोलाहरूले हरेक वर्ष यस क्षेत्रमा धनजनको क्षति पुऱ्याइरहेको छ । विगतका वर्षमा पहिरोको उच्च जोखिमको रूपमा परिचित सेती पैरी पनि यस क्षेत्रमा नै पर्दछ ।

यसबाहेक सडक दुर्घटनाको हिसावले विपी राजमार्ग तथा मध्यपहाडी लोकमार्ग अति नै संवेदनशील मार्गको रूपमा रहेका छन् । यस क्षेत्रमा प्रायः सानाठूला दुर्घटना भइरहन्छ । यसै वर्ष निर्माण सम्पन्न गर्ने लक्ष्य लिएको मदन भण्डारी (हेटौडा चतरा) मार्गले सिन्धुलीको धेरै बसोबास क्षेत्रलाई प्रभाव पार्ने र सो क्षेत्रका मानिसमा यातायात सम्बन्धी उपयुक्त शिक्षा तथा जनचेतनाको अभाव रहेकोले दुर्घटना बढ्न सक्ने अवस्था देखिन्छ ।

• भू-उपयोग:

सिन्धुली जिल्ला कुल क्षेत्रफलमध्ये मध्ये करिब ५६ प्रतिशत भूभाग वनजंगलले ढाकेको छ । त्यस बाहेक करिब ३० प्रतिशत मात्र खेतीयोग्य जमिन र ३ प्रतिशत बाँझो जमिन रहेको देखिन्छ । जिल्लाको करिब १६०१९१ हेक्टर (६४.८३%) जमिन वनजंगल तथा वुट्यानले ढाकेको छ । सामान्यतयः यस जिल्लाको सम्पूर्ण भू-भाग पहाडले बनेको छ । यस क्षेत्रको भूमिमध्ये कमला नदी, तीनपाटन क्षेत्र र मणि खोला धान तथा मकै बालीका लागि उत्तम क्षेत्र रहेको छ । त्यसै गरी जिल्लाको उत्तरी क्षेत्रमा फल्ने जुनार सिन्धुली जिल्लाकै पहिचानको रूपमा रहेको छ भने भूईँकटहर तथा आँपका लागि पनि सिन्धुली जिल्ला परिचित रहेको छ तर पर्याप्त शिक्षा तथा चेतनाको अभावले यहाँका वनजंगल विनास बढ्दै गएको छ । उत्तरको पहाडी क्षेत्रको भूमि त्यति उब्जाउ किसिमको छैन र यो क्षेत्रको धेरैजसो भूमि वनजंगल तथा वुट्यानले ढाकेको छ । भिरालो जमिन भएकाले यहाँ पहिरो तथा भूक्षय हुने गरेको छ । अझ चुरे पर्वतमा पर्ने भू-भाग बढी नै भिरालो धरातल कडा चट्टान र वालुवाले बनेकोले खेतीपातीको लागि उपयुक्त छैन ।

• भेषभुषा र रहनसहन:

तामाङ बाहुल्यता रहेको पहाडी जिल्ला भएकोले यहाँको रहनसहनमा प्रशस्त मात्रामा तामाङहरूको प्रभाव परेको पाइन्छ । प्रायः बस्तीहरू एकै स्थानमा झुपुक्क परेर रहेको देखिन्छ । अधिकांश घरहरू ढुङ्गा माटो र काठबाट निर्मित तथा काठ र खर, टायल प्रयोग गरी छाना छाइएको अवस्थामा पाइन्छन् । भूकम्प पश्चात निर्माण भएका घरहरू भने अर्ध पक्की तथा जस्ताले छाएको भेटिन्छ । भेषभुषामा यहाँका मानिसहरू कमिज, पाइन्ट, सुरुवाल, टोपी, फरिया, पटुका, चोलो आदि लगाउँदछन् ।

• जातजाति र भाषाभाषी:

जातीय आधारबाट हेर्दा राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ को तथ्याङ्कअनुसार सिन्धुली जिल्लामा पहिलो स्थानमा तामाङ जाती ७९५९० (२६.९%) त्यसपछिका क्रमश मगर (१४%), क्षेत्री (१३.७%), ब्राह्मण (७.८%), नेवार (६.३%), दनुवार (५.८%), कामी (४.६%) सार्की (३.६%), माझी (३.५%) आदि रहेका छन् । यस जिल्लामा मातृभाषा नेपाली बोल्नेको संख्या सबैभन्दा बढी १२०१०९ (४०.६%) रहेको छ भने त्यसपछि क्रमशः तामाङ, मगर, दनुवारलगायतका भाषा रहेका छन् । (स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०६८)

• आर्थिक आधार:

यस जिल्लाको आर्थिक पक्षको मुल आधार कृषि क्षेत्र नै हो । उद्योग र पर्यटन व्यवसाय निकै न्युन रहेको छ । राष्ट्रिय कृषि गणना, २०६८ अनुसार यहाँ ५१२३३ कृषक परिवार रहेका छन् । मुख्य आन्दानी कृषि हुने कृषक परिवार ८३.५९% रहेको छ । बालीहरुमा जुनार, सुन्तला, कागती, आँप, केरा भुइँकटहर आदि प्रमुख रहेका छन् । सिन्धुली जिल्ला जुनार उत्पादनको लागि परिचित जिल्ला हो । (स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०६८)

• जनसंख्या सम्बन्धी विवरण:

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को जिल्लागत प्रारम्भिक प्रतिवेदन अनुसार जिल्लाको जम्मा जनसंख्या ३,००,०२६ जना रहेकोमा पुरुष १,४७,०६५ र महिला १,५२,९६१ जना रहेका छन् । २०७८ को प्रतिवेदन अनुसार दश वर्षमा यस जिल्लाको जनसंख्याका वृद्धिदर ०.१२ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । कुल ६९३६४ परिवारहरुमा प्रति परिवार ४.३३ जना सदस्य रहेको पाइन्छ । साथै यस जिल्लाको लैङ्गिक अनुपात ९६.१५ रहेको छ । (स्रोत राष्ट्रिय तथ्यांक कार्यालय, राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

१.२ प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य

विपद्बाट प्रभावित भई सम्भावित क्षति हुन सक्ने अवस्थाबाट समुदायलाई जोगाउनु र प्रभावित भएका समुदायलाई स्थानीय स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै तत्काल राहत तथा उद्धार सेवा प्रदान गर्नु साथै विभिन्न क्षेत्रसँग समन्वय गरी प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी तथा जवाफदेहितायुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु यस योजनाको मुख्य उद्देश्य हो ।

❖ प्रतिकार्य योजनाको विशिष्ट उद्देश्य:

- मानवीय सहयोगका लागि पहिले नै उपयुक्त तथा पर्याप्त पूर्वतयारी तथा सहयोग योजनाको तर्जुमा गर्ने,
- विपद्मा परेका व्यक्ति, परिवार र समुदायलाई तत्काल उद्धार गरी मानवीय सेवा प्रदान गर्ने,
- विपद्बाट प्रभावित समुदायलाई सुरक्षित र सम्मानजनक जीवनयापनका लागि आधारभूत सहयोग उपलब्ध गराउने,
- उपलब्ध न्यूनतम साधनस्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै आवश्यक पर्ने थप साधनस्रोतको खोजी गरी नेपाल सरकार र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट भएका निर्णयको कार्यान्वयन गर्न सरोकारवाला निकाय तथा संघ तथा संस्थाले समन्वय गरी विपद् प्रभावित समुदायलाई सहयोग उपलब्ध गराउने,
- मानवीय असरहरुलाई कम गर्नका लागि विपद्बाट प्रभावित मानिसहरुका आवश्यकताहरु परिपूर्ति गर्नका निमित्त समयमा नै समान तथा समन्वयात्मक सहयोग उपलब्ध गराउने कुरा सुनिश्चित गरेर जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत नेपाल सरकारलाई सहयोग उपलब्ध गराउनु हो साथै कुनै पनि मानवीय सहयोग मानवीय सिद्धान्त अर्थात् मानवता, निष्पक्षता तथा तटस्थताको आधारमा उपलब्ध गराउने ।

१.३ प्रतिकार्य योजनाको लक्षित समूह

यस कार्ययोजनाका लक्षित समूहहरु निम्न अनुसार हुनेछन्:

सिन्धुली जिल्लाका ६९३६४ घरधुरीमा बसोबास गर्ने ३,००,००२६ जना स्थानीय बासिन्दाहरु नै यस योजनाको मुख्य लक्षित समुदाय हुन् । यससँगै अन्य जिल्लाबाट विभिन्न पेशा व्यवसायमा संलग्न भई यस जिल्लाभित्र बसोबास गर्ने व्यक्तिहरु पनि लक्षित समूहभित्र पर्दछन् । योजना कार्यान्वयनको हिसाबले जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु लक्षित समूहभित्र पर्दछन् साथै जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका योजनाहरुलाई कार्यान्वयन गर्न प्रत्यक्ष परोक्ष रुपमा सहयोग गर्ने विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषद, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति, राष्ट्रिय तथा स्थानीय गैरसरकारी संस्था, दातृ निकाय तथा निजी क्षेत्रहरुसमेत लक्षित समूहभित्रै समेटिएको छ ।

१.४ प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रक्रिया र सहभागिता

जिल्लामा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँग छलफल गरी पहिलो चरणमा प्रारम्भिक विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको परिमार्जन तथा अध्यावधिक प्रकृया अन्तर्गत सुरुमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति सिन्धुलीले सबै सरोकारवाला निकायको उपस्थितिमा प्रारम्भिक कार्यशाला गरी तीन सदस्यीय कार्ययोजना परिमार्जन समिति बनाई क्षेत्रगत समूहहरुलाई आफ्नो क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना तथा स्रोत आंकलनलाई अध्यावधिक गर्ने कार्य सम्पन्न भयो । तत्पश्चात् क्षेत्रगत

समूहहरूलाई छलफल गराई क्षेत्रगत कार्ययोजनालाई अन्तिम रूप दिई जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा पठाउने काम भयो।

१.५ प्रतिकार्य योजनाको उपयोग र प्रयोग

सकेसम्म विपद्को सामना कसैले गर्नु नपरोस्, धनजनको क्षति नहोस् भन्ने नै हो । तर विपद् कुनै न कुनै कारणले आइ नै हाल्दछ । विपद् आइपरेपछि फेरि पनि पुरानै परम्परागत तरिकाले प्रतिकार्य गर्नु अहिलेको परिस्थितिमा निकै लज्जास्पद विषय हो । त्यसैले सम्भावित विपद्हरूको सामना गर्न तथा सहज तरिकाले सामान्य अवस्थामा फर्काउन कस्ले, कहाँ, कसरी, कहिले के गर्न सकिन्छ भन्ने योजना आवश्यक हुन्छ । विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना यस्तै एक आकस्मिक परिस्थितिका लागि निर्माण गरिएकोले विपद्को घटना हुनसाथ यो योजना सक्रिय हुन्छ । जिल्लाभिन्न सञ्चालन गरिने विपद् पूर्वतयारीका गतिविधिहरू सञ्चालन गर्न तथा गैरसरकारी संस्थाहरूलाई विपद् व्यवस्थापनका कार्यक्रमहरू सञ्चालनको स्वीकृति दिन पनि यो योजना उपयोगी हुन्छ । साथै स्थानीय तहले विकासका योजनाहरू बनाउदाको समयमा पनि यो योजना उपयोगी हुन्छ ।

१.६ प्रतिकार्य योजनाको आवश्यकता तथा महत्व

विपद् व्यवस्थापनभिन्न गरिने विभिन्न चरणका कार्यमध्ये आपतकालीन योजना विपद् परे लगत्तै स्थिति सामान्य नभएसम्म कार्यान्वयन हुन्छ । विपद्को समय ज्यादै संवेदनशील भएकोले यस समयमा गर्ने मानवीय सहयोगका कार्यले पनि महत्वपूर्ण स्थान ओगटेको हुन्छ । यसकारण यस योजनाको निकै ठूलो महत्व रहेको यथार्थलाई अस्वीकार गर्न सकिँदैन । त्यसैले यस प्रतिकार्य योजनाको आवश्यकता र महत्वलाई अग्रस्थानमा राख्न सकिन्छ । आपतकालीन योजनाका निम्न महत्वले यसको आवश्यकतालाई पुष्टि गर्दछः

- योजनाले विपद्को समयमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित गर्ने सुनिश्चितता दिन्छ ।
- विपद्को जोखिम कम गर्न समुदायलाई हातेमालो गर्ने बातावरण बनाउन प्रेरणा दिन्छ ।
- पीडित समुदायलाई आफ्नो अधिकार र दायित्वको बारेमा सचेत गराउँछ ।
- उद्धार र राहतजस्ता कार्यमा पीडित समुदायका समान पहुँचको प्रत्याभूति गर्छ ।
- आपतकालीन समयमा सूचना र जानकारी प्रक्षेपणलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ ।
- सामाजिक, सांस्कृतिक मर्यादा तथा सद्भाव अभिवृद्धिको लागि मार्ग प्रशस्त गर्छ ।
- खानेपानी, सरसफाइ र स्वास्थ्य प्रवर्द्धनका विषयलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ ।
- स्रोतको सही सदुपयोग गरी पीडित समुदायलाई विपद्को पीडाबाट मुक्ति दिने बाटो तयार गर्छ ।
- क्षेत्रगत रूपमा कामको बाँडफाँड हुने हुँदा मानवीय सहयोग पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुको साथै सेवा प्रदायकमा जवाफदेही र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास गराउँछ ।

१.७ प्रतिकार्य योजनाका सीमा

सबै विषयका आफ्नै महत्व र सीमा हुन्छन् । यस कार्ययोजनाका पनि निम्नअनुसार सीमा पनि रहेका छन्ः

- यो कार्ययोजना विकास निर्माणसँग सम्बन्धित नभएर विपद्को समयमा मात्र कार्यान्वयनमा आउने भएकाले विपद् नपरेमा यसका सबै प्रावधान निस्कृय रहन सक्नेछन् ।
- कार्ययोजना राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मान्यताअनुरूप क्षेत्रगत अवधारणा (Cluster Approach) अन्तर्गत तर्जुमा गरिएको छ । साथै तथ्याङ्क संकलन र आवश्यकता पहिचानका लागि बहुक्षेत्रिय द्रुत लेखाजोखा अपनाउने योजनाले निर्धारण गरे पनि सो अनुरूपको जनशक्ति जिल्लामा अभाव हुन सक्नेछ ।
- विपद् परिहालेको अवस्थामा कार्ययोजनाअनुरूप मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँग स्रोतको अभाव हुने भएकाले कार्ययोजना अनुरूप विपद् प्रतिकार्यका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न अन्य निकाय र केन्द्रको भर पर्नु पर्ने हुन्छ ।
- प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयनका लागि क्षेत्रगत रूपमा जनशक्ति तयार गर्न समय लाग्नेछ र त्यसको लागि स्रोतको खोजी गर्नु पर्ने अवस्था रहन्छ, जुन उपलब्ध हुन्छ भन्ने अहिले नै निक्यौल गर्न सकिँदैन ।

- जिल्लाको विपद्को सबभन्दा खराब परिस्थितिलाई अनुमान गरी बनाइएको हुँदा यसमा उल्लिखित कृयाकलाप तथा बजेट महत्वकांक्षी रहेको छ ।

१.८ कार्ययोजनाको पुनरावलोकन

जिल्लाको बदलिँदो परिस्थिति, उपलब्ध स्रोत तथा साधन, मानव संसाधनको समेत विश्लेषण गरी यस कार्य योजनालाई हरेक वर्ष पुनरावलोकन गरिनेछ । विपद्का घटनाहरूबाट पारेका असरहरूमा कार्ययोजनाले सम्बोधन गर्न नसकिएका खाडलहरूलाई पुर्नका लागि कार्ययोजनाको पुनरावलोकन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, सिन्धुलीले सबै क्षेत्र सदस्यहरू तथा सरोकारवाला निकायहरूसँगको समन्वय तथा सहकार्यमा क्षेत्र समूहहरूबाट अध्यावधिक गर्दै अन्तमा समग्र प्रतिकार्य योजना अध्यावधिक गरिनेछ ।

भाग २ : विपद्को अवस्था तथा योजना तर्जुमा सम्बन्धी पूर्वानुमान

२.१ सन्दर्भ सामग्री पुनरावलोकनको नतिजा

अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यासहरूलाई आत्मसात् गर्दै नेपालले पनि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने कार्य विगत केही वर्षदेखि गर्दै आइरहेको छ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषद (तत्कालिन केन्द्रीय दैवीप्रकोप उद्धार समिति) बाट प्राप्त निर्देशिका अनुसार जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति सिन्धुलीले विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा काम गर्ने जिल्लाका सरकारी निकाय, स्थानीय तह तथा राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संघसंस्थाहरूको सहभागितामा वि.सं. २०६८ सालमा पहिलोपटक विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गन्यो र यसलाई समयानुकूल परिमार्जित ऐन, कार्यविधि तथा समय-समयमा प्राप्त निर्देशन अनुसार हरेक वर्ष पुनरावलोकन तथा अध्यावधिक गर्दै आइरहेको छ । यसैको अभ्यास तथा सम्बन्धित मन्त्रालयको निर्देशन अनुसार यस वर्ष पनि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अध्यावधिक गरी तयार गरिएको हो ।

२.२ दस्तावेजहरूको अध्ययन

यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अध्यावधिकका क्रममा दैवी प्रकोप उद्धार ऐन २०३९, नेपाल सरकारबाट स्वीकृत विपद् व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति २०६६, विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७, विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना सिन्धुली २०६८, २०६९, २०७०, २०७३, २०७५, २०७६, २०७७, २०७८, २०७९, ह्युगो कार्यसंरचना २००५-२०१५, सेन्डाई कार्यसंरचना २०१५-२०३०, स्फेयर परियोजना २०११ अध्यावधिक २०१८ तथा विगतमा बनेका विभिन्न जिल्लाका विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाहरू अध्ययन गरी विभिन्न क्षेत्रका विज्ञहरूसँग परामर्श गरिएको छ ।

त्यसैगरी संघीय नेपालको संविधान २०७२ र त्यसपश्चात् बनेका विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४, विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति २०७४, विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना २०७४ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ लाई समेत अध्ययन गरी यस योजनालाई अध्यावधिक गरिएको छ ।

यससँगै विगतका वर्षहरूमा यस जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति सिन्धुलीको निर्देशन तथा प्रत्यक्ष अगुवाइमा भएका बाढीपहिरो, आगलागी तथा राजमार्गमा हुने दुर्घटनाबाट मृत्यु भएका तथा विभिन्न कारणले मृत्यु भई पहिचान नभएका व्यक्तिहरूको शव व्यवस्थापन, घाइते भएका व्यक्तिहरूको उपचार तथा प्रभावित परिवारहरूलाई राहत तथा उचित व्यवस्थापन लगायतका कार्यबाट प्राप्त अनुभव तथा सिकाइहरूलाई समावेश गरिएको छ ।

साथै योजना परिमार्जनको क्रममा आइपरेका नीतिगत अप्ठ्याराहरूलाई विषय विज्ञहरूबाट प्राप्त सुझाव अनुसार परिमार्जन गरिएको छ ।

२.३ बैठकका निर्णयहरू

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ अनुसार यस जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८ अध्यावधिक २०७७ लाई पुनरावलोकन गरी नयाँ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्न विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषदको निर्देशनअनुसार जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति सिन्धुलीले जिल्लाका विपद् व्यवस्थापनमा कार्यरत सहयोगी संस्थाको सहयोगमा क्षेत्रगत तहहरूको बैठक आयोजना गरी योजनालाई अध्यावधिक गर्नुका साथै बैठक तथा कार्यशालाबाट प्राप्त राय तथा सुझावहरूलाई योजनामा समावेश गरेर विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजना, २०८० तर्जुमा गरिएको हो । नियमित रूपमा सबै समितिहरूको बैठक बसी योजना तथा कार्यान्वयनको समीक्षा, थप सहयोगको लागि समन्वय तथा समसामयिक विषयहरूमा निर्णय लिने कार्य भइरहेको छ ।

२.४ विपद्को स्तरीकरण

सिन्धुली जिल्लाको विपद्को स्तरीकरण गर्नका लागि जिल्लामा घटेका विपद्का घटना, क्षतिको अवस्था तथा त्यसको बारम्बारतालाई अध्ययन तथा विश्लेषण गर्नु जरुरी हुन्छ । समग्रमा यस जिल्लामा विगतदेखि नै बाढी पहिरो पहिलो

प्राथमिकतामा रहेको छ । यसबाहेक **महामारी, भूकम्प, आगलागी, असिना, हुरीवतास, चट्याङ्ग, बन्यजन्तुको आतङ्क** आदि पनि बारम्बार दोहोरिने घटनाहरू हुन् ।

बाढीपहिरो, आगलागी, चट्याङ्ग तथा सडक दुर्घटनाका कारणले सिन्धुली जिल्लामा वर्षेनी ठूलो मात्रामा जनधनको क्षति हुने गरेको छ । बाढी तथा पहिरोको हिसाबले सिन्धुली जिल्लामा वि.सं १९५९ को बाढी (यसलाई उनसष्टा पनि भन्दछन् । यस बाढीले सिन्धुली माढी, मरिण खोला तथा कमलाखोँचको खेतियोग्य जमिनलाई ब्यापक विनास गरेको थियो), वि.सं २००१ मा सिन्धुली जिल्लामा व्यापक असिनापात भएको, वि.सं २०११ को बाढी, वि.सं २०२३ मा फुटेको सेती पहिरो, वि.सं २०२७ मा आएको बाढी, वि.सं २०३८ मा आएको बाढी (यस समयको बाढीले १९५९ सालमा आएको बाढीले वढाएको खोलाको आयतन समान बनाएको थियो), वि.सं २०४१ को बाढी (यस बाढीले सिन्धुलीको विकास फड्कोलाई २० वर्ष पछाडि पारेको विश्वास गरिएको छ), वि.सं २०४५ को भूकम्प, वि.सं २०५० र २०६१ मा आएको बाढीले यस जिल्लामा धेरै जनधनको क्षति गरेको छ । नियमित रूपमा वर्षाको समयमा आउने बाढीले समेत आ.ब.२०७२।०७३ मा ४ जनाको मृत्यु, आ.व. २०७३।०६४ मा ६ जनाको मृत्यु, ५ बेपत्ता, २ घाइते र आ.व. २०७४।०७५ मा १२ जना मृत्यु, २ बेपत्ता र २ घाइते र २०७५।०७६ मा ९ जनाको मृत्यु, ३ बेपत्ता तथा ४८ परिवार प्रभावित भएको देखिन्छ (आकासके, सिन्धुली, २०७६)

भूकम्पीय हिसावले वि.सं १९९० को महाभूकम्प (यसलाई नब्बे सालको भुइँचालो पनि भन्दछन्), तथा २०७२ सालमा आएको विनासकारी भूकम्पबाट भएको क्षतिलाई लिन सकिन्छ जसको कारण १५ जनाको मृत्यु, २३० जना घाइते र १ लाख ९० हजार बढी प्रभावित भएका थिए । चट्याङ्गका कारणले पनि यस वर्ष ४ गरी पाँच वर्षभित्र कुल २४ जनाको मृत्यु भएको देखिन्छ । यसका साथै विपी राजमार्ग तथा मध्यपहाडी लोकमार्गमा हुने सडक दुर्घटनाले पनि वर्षेनी धेरै जनधनको क्षति गर्दै आइरहेको अवस्था छ । आगामी दिनहरूमा सडक दुर्घटनालाई पनि योजनामा समेट्दै लैजानु पर्ने देखिन्छ ।

तालिका नं. ३ : विपद्को स्तरीकरण

विपद्	बाढी	महामारी	भूकम्प	पहिरो	आगलागी	हुरीवतास	चट्याङ	बन्यजन्तु आतंक
बाढी		बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी
महामारी			महामारी	महामारी	महामारी	महामारी	महामारी	महामारी
भूकम्प				भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प
पहिरो					पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो
आगलागी						आगलागी	आगलागी	आगलागी
हुरीवतास							चट्याङ	हुरीवतास
चट्याङ								बन्यजन्तु आतंक
बन्यजन्तु आतंक								

जम्मा परिणाम:

बाढी — ७ अंक,

आगलागी — ४ अंक,

हुरीवतास — १ अंक

महामारी — ६ अंक,

पहिरो — ३ अंक,

बन्यजन्तु आतंक — १

भूकम्प — ५ अंक,

चट्याङ — १ अंक

माथि उल्लेखित तालिकामा विपद् स्तरीकरण गर्दा ७ अंकका साथ बाढी उच्च जोखिम निम्त्याउने प्रकोपको रूपमा देखिएको छ । त्यसैगरी कोरोना महामारी ६ अंकका साथ दोस्रो र भूकम्प ५ अंकका साथ तेस्रो उच्च जोखिम निम्त्याउने प्रकोपको रूपमा परेको छ ।

२.५ नगरपालिका तथा गाउँपालिकाको संकटाभिमुखता स्तरीकरण

सिन्धुली जिल्लामा रहेको २ नगरपालिका तथा ७ गाउँपालिकामा विगतमा आएका विपद् तथा त्यसले निम्त्याएको जनधनको क्षति, तथा जोखिम निम्त्याउन सक्ने अवस्थाहरूको आधारमा विश्लेषण गर्दा बाढी सबैभन्दा बढी खतराको रूपमा देखिन्छ

तथा बाढीले असर गर्ने स्थानहरूमा कमला नदी आसपासका नगरपालिकाका वडाहरू तथा गाविसहरू, मरिण खोला आसपासका गाविसहरू पर्दछन् । यी क्षेत्रहरू बाढीको हिसाबले सबैभन्दा उच्च जोखिममा रहेको देखिन्छ । त्यसै गरी ती क्षेत्रहरूमा चुरे क्षेत्र मुहान भई बग्ने दर्जनौं खहरे खोलाहरूले पनि जनधनको क्षति पुऱ्याउदै आइरहेको छ । कमजोर भौतिक संरचना, काठ तथा माटाका घरहरू, भिरालो जमिनमा रहेका घरहरू भएको तथा जोखिमबाट हुनसक्ने क्षति न्यूनिकरणको पूर्वतयारी तथा सचेतनामा भएको कमीका कारण भूकम्पबाट हुन सक्ने असर जिल्लाभरि नै रहेको छ । वि.सं. २०७२ सालमा गएको विनासकारी भूकम्पका कारण कमजोर भएको भूसंरचना तथा भिरालो जमिनको कारण पहिरो गई जनधनको क्षति हुन सक्ने आंकलन गर्न सकिन्छ । समग्रमा विगतको क्षतिको तथ्यांकमा आधारित रहेर हेर्दा जिल्लागत अवस्था निम्न रहेको देखिन्छ ।

समग्र प्रकोपका आधारमा संकटाभिमुखता नगरपालिका तथा गाउँपालिका नक्सांकनः

उच्च जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	मध्यम जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	न्यून जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू
दुधौली नगरपालिका, कमलामाई नगरपालिका, तीनपाटन गाउँपालिका, हरिहरपुरगढी गाउँपालिका, फिक्कल गाउँपालिका र मरिण गाउँपालिका	सुनकोशी गाउँपालिका, घ्याङ्लेक गाउँपालिका, गोलन्जोर गाउँपालिका	

बाढीपहिरोका आधारमा संकटाभिमुखता नगरपालिका तथा गाउँपालिका नक्सांकनः

उच्च जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	मध्यम जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	न्यून जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू
कमलामाई नगरपालिका, मरिण गाउँपालिका र दुधौली नगरपालिका	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका र तीनपाटन गाउँपालिका	घ्याङ्लेक गाउँपालिका, फिक्कल गाउँपालिका, सुनकोशी गाउँपालिका र गोलन्जोर गाउँपालिका

भूकम्पका आधारमा संकटाभिमुखता नगरपालिका तथा गाउँपालिका नक्सांकनः

उच्च जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	मध्यम जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	न्यून जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू
सुनकोशी गाउँपालिका, घ्याङ्लेक गाउँपालिका, मरिण गाउँपालिका, गोलन्जोर गाउँपालिका	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका, कमलामाई नगरपालिका, फिक्कल गाउँपालिका, तीनपाटन गाउँपालिका र दुधौली नगरपालिका	

आगलागीका आधारमा संकटाभिमुखता नगरपालिका तथा गाउँपालिका नक्सांकनः

उच्च जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	मध्यम जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	न्यून जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू
सुनकोशी गाउँपालिका, घ्याङ्लेक गाउँपालिका, हरिहरपुरगढी गाउँपालिका, गोलन्जोर गाउँपालिका, फिक्कल गाउँपालिका	मरिण गाउँपालिका, कमलामाई नगरपालिका, तीनपाटन गाउँपालिका, दुधौली नगरपालिका	

कोरोना महामारीका आधारमा संकटाभिमुखता क्षेत्र नक्सांकनः

उच्च जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	मध्यम जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	न्यून जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू

कमलामाई नगरपालिका, दुधौली नगरपालिका, फिक्कल गाउँपालिका, तीनपाटन गाउँपालिका, मरिण गाउँपालिका	सुनकोशी गाउँपालिका र गोलन्जोर गाउँपालिका	घ्याङलेख गाउँपालिका र हरिहरपुरगढी गाउँपालिका

सडक दुर्घटनाका आधारमा संकटाभिमुखता क्षेत्र नक्सांकनः

उच्च जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	मध्यम जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू	न्यून जोखिममा रहेका नपा/गापाहरू
सुनकोशी गाउँपालिका, गोलन्जोर गाउँपालिका, कमलामाई नगरपालिका,	दुधौली नगरपालिका, हरिहरपुरगढी गाउँपालिका, मरिण गाउँपालिका, फिक्कल गाउँपालिका	घ्याङलेख गाउँपालिका, तीनपाटन गाउँपालिका,

२.६ जिल्लाका प्रमुख नदीनालाहरूको विवरण

सिन्धुली जिल्लामा कोशी, रोशी, बागमती, तावा, कमला, मरिण, वाक्सु, चदाहा, क्यानखोला, गौमती, गडौली, कोखाजोर, धनमना, सिम्ले, बितिजोर, ठाकुर, ककुर लगायत यस जिल्लामा १४९ वटा ठूलासाना नदीहरू रहेका छन् । जिल्लाभित्र भएर बग्ने तथा विपद्को हिसावले धेरै प्रभाव पार्ने नदीनालाहरू तथा प्रभावित हुन सक्ने संकटाभिमुख क्षेत्रहरू निम्न छन् ।

क्र.सं.	नदीको नाम	प्रभावित हुन सक्ने क्षेत्र
१	कमला नदी	कमलामाई न.पा. ९, १०, १३ र १४ का बस्तीहरू दुधौली नगरपालिका वडा नं. १, २, ३, ४, ५, ६, ९, १० र ११ का बस्तीहरू
२	तावा खोला	दुधौली नगरपालिका — ७, ८ र १४ का बस्तीहरू
३	चदाहा खोला	तीनपाटन गाउँपालिका वडा नं. १, २, ४, ६ र १० का बस्तीहरू
४	मरिण खोला	घ्याङलेख गाउँपालिका वडा नं. २ का केही बस्तीहरू कमलामाई नगरपालिका वडा नं. १ र २ का केही बस्तीहरू मरिण गाउँपालिकाका सबै वडाहरू हरिहरपुरगढी गाउँपालिका वडा नं. २, ३, ४ र ५ का बस्तीहरू
५	घागरखोला	कमलामाई नगरपालिका वडा नं. १ का केही बस्तीहरू मरिण गाउँपालिका वडा नं. ५ का केही बस्तीहरू
६	क्यान खोला	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका वडा नं. ६, ७ र ८ का बस्तीहरू
७	कोखाजोर खोला	घ्याङलेख गाउँपालिका वडा नं. ५ र मरिण गाउँपालिका वडा नं. १ का बस्तीहरू
८	बागमती नदी	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका वडा नं. १, २, ३ र ६ का बस्तीहरू
९	सुनकोशी नदी	सुनकोशी, गोलन्जोर र फिक्कल गाउँपालिकाका केही बस्तीहरू

२.७ यस वर्ष प्रकोप प्रभावित हुनसक्ने जनसंख्याको अनुमान

विगतका वर्षहरूलाई हेर्दा सिन्धुली जिल्लामा बाढी, पहिरो, भूकम्प तथा महामारीको क्षति तथा बारम्बारता बढी देखिन्छ । वि.सं. २०७२ सालको भूकम्पबाट भएको क्षतिबाट करिब ४२,००० परिवार प्रभावित भएका थिए र महामारीको रूपमा फैलिएको कोरोना भाइरसलगायतका विपद्बाट सिन्धुली जिल्लामा धेरै घरपरिवार प्रभावित भएका छन् । हालसम्म अनुभव गरेका सबै प्रकारका विपद्हरूलाई समष्टिगत रूपमा अध्ययन गर्दा यस वर्ष सिन्धुली जिल्लामा करिब ८ प्रतिशत परिवार प्रभावित हुने र प्रभावितहरूमध्ये ४० प्रतिशत मानिसहरू विस्थापित हुने सम्भावना देखिन्छ । जुन यस तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका ४ : प्रकोप प्रभावित हुनसक्ने जनसंख्याको आंकलन

न्यूनतम पूर्वतयारीका लागि अन्दाजी जनसंख्याको	प्रभावित कुल जनसंख्या(८%)	विस्थापित कुल जनसंख्या (४०%)

जनसंख्या	%	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
प्रभावित कुल जनसंख्या	८%	११३७१	१२३२९	२३७००	४४५४९	४९३१	९४८०
परिवार संख्या २०००	सरदर ५/परिवार			४७४०			१८९६
प्रजननयोग्य उमेरका महिला	२५%		३०८१	३०८१		१२३२	१२३२
६० वर्षभन्दा बढी उमेरका जनसंख्या	३.५२%	४०१	४३३	८३४			
१९ वर्षसम्मका बालबालिकाको संख्या	४६%	५२३१	५६७१	१०९०२	२०९२	२२६९	४३६१
१०-१९ वर्षका किशोरकिशोरीको संख्या	२२%	२५०२	२७१२	५२१४	१००१	१०८५	२०८६
गर्भवती अपाङ्गता भएका महिलाको संख्या	१.९२%	०	६	६	०	३	३
तीव्र सामाजिक तिरस्कारको अनुभव गरिरहेका व्यक्ति (दलित) को संख्या	३.९७%	४६८	४७२	९४०	०		
एकदमै गरीब व्यक्तिको संख्या	४.७२%			१११९	०		४४८
पहिलेदेखि विद्यमान, तीव्र शारीरिक, स्नायुविक (Neurological), अथवा मानसिक अपाङ्गता अथवा असन्तुलन भएका व्यक्तिको संख्या	७.१८%			३७			१४
दीर्घकालीन विमारी भएका व्यक्तिको संख्या	१.०६%			२५२			१०१
एचआईभी/एड्सबाट संक्रमित जनसंख्या							
गर्भवती तथा दूध खुवाउने आमाको संख्या	५%		६१५	६१५	०	२४६	२४६
गर्भवती महिलाको संख्या	२.३%		३२२	३२२	०	९७	९७
प्रतिमहिना प्रसूतिको अन्दाजी संख्या	०.२५%	०	३१	३१	०	१२	१२
प्रतिमहिना शिशुको अन्दाजी संख्या	०.२५%			३१			१२
प्रतिमहिना आपतकालीन प्रसूति सेवा चाहिने महिलाको अपेक्षित संख्या	०.०३८%	०	५	५	०	२	२
प्रतिमहिना जटिलता हुने शिशुको अपेक्षित संख्या	०.०२५%			३			१
६-९ वर्षसम्मका बालबालिकाको संख्या	११%	१२५४	१३५३	२६०७	५०१	५४१	१०४२
५ वर्ष मुनिका बालबालिकाको संख्या	१३%	१४८२	१५९९	३०८१	५९३	६४०	१२३३
६-११ महिनासम्मका बालबालिकाको संख्या	१%	११४	१२३	२३७	४६	४९	९५
१२-२३ महिनासम्मका बालबालिकाको संख्या	३%	३४२	३६९	७११	१३७	१४८	२८५
२४-५९ महिनासम्मका बालबालिकाको संख्या	८%	९१२	९८४	१८९६	३६५	३९४	७५९
६-५९ महिनासम्मका बालबालिकाको संख्या	१२%	१३६८	१४७६	२८४४	५४७	५९०	११३७
६-५९ महिनासम्मका कुपोषित बालबालिका (GAM)	१३%	१४८२	१५९९	३०८१	५९३	६४०	१२३३

६-५९ महिनासम्मका मध्यम रूपमा कुपोषित बालबालिका	१०%	११४०	१२३०	२३७०	४५६	४९२	९४८
६-५९ महिनासम्मका तीव्र रूपमा कुपोषित बालबालिका	३%	३४२	३६९	७११	१३७	१४८	२८५

२.८ निकायगत भूमिका तथा जिम्मेवारी

विपद् प्रतिकार्य तथा व्यवस्थापन कार्यमा विषयगत क्षेत्रको अवधारणा आइसकेपछि सिन्धुली जिल्लाले आफ्नो पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा विभिन्न निकायलाई आवद्ध गरी जिम्मेवारीसहित काम गरेपश्चात् हाल यस जिल्लामा ९ वटा विभिन्न क्षेत्रहरू तय गरी उक्त विषयगत क्षेत्रहरूको समन्वयमा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका गतिविधिहरू सञ्चालन गरिएको छ । तर संघीय संरचना पश्चात् विगतका वर्षहरूमा तोकिएको विषयगत कार्यालयहरू हाल जिल्लामा केही मात्र रहेको साथै उक्त निकायहरूमा पनि कार्यक्रमगत बजेटहरू विनियोजन नभएको कारणले स्वःस्फूर्त रूपमा जिम्मेवारी लिन सकेको अवस्था छैन । केही विषयगत क्षेत्रको नेतृत्व स्थानीय तहले लिनुपर्ने गरी जिम्मेवारी हस्तान्तरण गरिए पनि आवश्यक सम्पर्क तथा समन्वयको अभावमा प्रभावकारी कार्यान्वयन हुन सकिरहेको छैन । हाल विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाअन्तर्गतका जिम्मेवार प्राप्त क्षेत्रगत निकायहरूको निकायगत भूमिका र जिम्मेवारी प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र. सं.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	- समन्वयात्मक र नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने, - खोज तथा उद्धार कार्यमा सूरक्षा निकाय परिचालन गर्ने, - आवश्यकताअनुसार क्षेत्रीय तथा केन्द्रीय स्तरमा सहयोग माग गर्ने (मानवीय, आर्थिक, भौतिक सहयोग) ।
२	जिल्ला समन्वय समिति	प्रमुख	- सूचनासंकलन तथा समन्वय कार्य गर्ने, - समन्वयात्मक कार्यमा सहयोग गर्ने, - आवास तथा पूनःस्थापना कार्य गर्ने, - स्रोत (आर्थिक, भौतिक, मानवीय स्रोत) परिचालन तथा समन्वय गर्ने ।
३	सवै गाउँपालिका तथा नगरपालिका	अध्यक्ष/प्रमुख	- विषयगत समितिमा रही क्षेत्रगत अगुवा भूमिका निर्वाह गर्ने, - सम्बन्धित क्षेत्रहरूको आपतकालीन योजना निर्माण गर्ने, - आवश्यकताअनुसार समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्ने, - आपतकालीन सामग्रीहरूको व्यवस्थापन गर्ने, - विपद् प्रतिकार्य, राहत संकलन तथा वितरण कार्य सञ्चालन गर्ने, - आर्थिक तथा मानवीय स्रोतहरूको व्यवस्थापन गर्ने ।
४	विभिन्न जिल्लास्तरीयका कार्यालयहरू	प्रमुख	- क्षेत्रगत सदस्यको रूपमा रही भूमिका निर्वाह गर्ने, - माथिल्लो निकाय तथा मातहतका कार्यालयसँग सहयोगको लागि समन्वय गर्ने, - विपद् व्यवस्थापन समितिले दिएको थप जिम्मेवारी पूरा गर्ने ।
५	सूरक्षा निकाय (नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल)	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	- मुख्यतः खोज तथा उद्धार कार्यको नेतृत्व साथै उद्धार कार्य गर्ने, - अत्यावश्यक पूर्वाधारहरूको अवरोध हटाउने, - सूरक्षा व्यवस्था मजबुद बनाउने, - क्षेत्रगत समितिमा रही सहयोग गर्ने ।
६	राजनैतिक दलहरू (जिल्लास्थित सम्पूर्ण राजनैतिक दलहरू)	दलका प्रमुखहरू	- समन्वयात्मक कार्य गर्ने, - स्रोत संकलनमा सहयोग गर्ने, - द्वन्द्व व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने, स्थानीय अवरोध हटाउने,

			• प्रभावित क्षेत्रमा जन परिचालन गर्ने ।
७	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	• सबै निकायहरूको सहकार्यमा जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्न सहयोग गर्ने, • प्रवन्धकारी भूमिका निर्वाह गर्ने, • गैरखाद्य सामग्री तथा अस्थायी आवासको व्यवस्थापन गर्ने, • सूचना संकलन तथा सम्प्रेषणमा स्वयम्सेवक परिचालन गर्ने, • विपद्को समयमा बन्दोबस्ती व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने ।
८	उद्योग वाणिज्य संघ	अध्यक्ष	• सुख्खा तथा तयारी खाना जस्तै: चिउरा, भुजा, बिस्कुट जस्ता खाद्य सामग्री संकलन, वितरण र व्यवस्थापनमा सहयो गर्ने ।
९	सञ्चार माध्यम	नेपाल पत्रकार महासंघ, एफ.एम. र सञ्चारकर्मीहरू	• तथ्यपरक सूचना संकलन तथा सम्प्रेषण गर्ने ।
१०	पेशागत व्यवसायी (हेभी उपकरण, निर्माण व्यवसायी, कृषक तथा जल उपभोक्ता, सा.व.उ.स. महासंघ	अध्यक्ष	• उद्धार, राहत तथा संरक्षण कार्यमा सहयोग गर्ने ।
१०	गै.स.स. महासंघहरू, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गै.स.स.	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	• मानवस्रोत परिचालन गर्ने, • स्रोत संकलन तथा वितरणमा सहयोग गर्ने, • गै.स.स. बीच समन्वयात्मक सहयोग गर्ने, • क्षमता विकास तथा सहजीकरण कार्य गर्ने, • जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयारी गर्न रेडक्रससँग सहकार्य गर्ने, • विषयगत क्षेत्रका योजना तर्जुमा गर्न सहजीकरण गर्ने ।

२.९ क्षेत्रगत (Cluster) अगुवाहरूको विवरण

क्र. सं.	क्षेत्र	कार्यालय/संघ/संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	मोबाइल	टेलिफोन नम्बर	कैफियत
१	पूर्वसूचना, समन्वय र सर्वेक्षण	जिल्ला समन्वय समिति	समन्वय अधिकारी	९८५४०८७२२२	०४७-५२०१४४	
२	खोजतलास र उद्धार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	९८५४०६७७७७	०४७-५२०५३३	
३	आपतकालीन आवास तथा गैरखाद्य	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	९८४४०४०२१४	०४७-५२०१२०	
४	खाद्य	सम्बन्धित नगर/गाउँपालिका	प्रमुख/अध्यक्ष			
५	खानेपानी तथा सरसफाई	सम्बन्धित नगर/गाउँपालिका	प्रमुख/अध्यक्ष			
६	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य कार्यालय	प्रमुख	९८४२०२९२०५	०४७-५२१८८	
७	शिक्षा	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	प्रमुख		०४७-५२०१७५	

८	संरक्षण	जिल्ला कार्यालय	प्रशासन	प्रमुख अधिकारी	९८५४०६७७७७	०४७-५२०५३३	
९	पूननिर्माण	जिल्ला समिति	समन्वय	समन्वय अधिकारी		०४७-५२०९४४	

नोट: गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको सम्पर्क विवरण अनुसूची १० अन्तर्गत विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरूको विवरणभित्र समावेश गरिएको छ ।

२.१० सहयोगी निकायहरूमा अपुग/अभाव (GAP) देखिएका सामग्री, स्रोत साधन र क्षमता

- जिल्लामा आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा तालिम प्राप्त जनशक्ति नभएको ।
- पूर्वसूचना प्रणालीको प्रयास भए पनि सीमित क्षेत्रहरू मात्र समेटिएको ।
- क्षेत्रगत समुहबीचमा समन्वयको अभाव रहेको ।
- कार्यदल गठन तथा पूर्व सूचना सम्बन्धी तालिम प्राप्त जनशक्तिको अभाव रहेको ।
- जिल्लास्थित सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरूको सेवा निरन्तरता योजना नरहेको ।
- आकस्मिक तथा बहुक्षेत्रीय द्रुत लेखाजोखाका बारेमा अभिमुखीकरण तथा आवश्यक सामग्री तयारी अवस्थामा नरहेको ।
- सूचना संकलन तथा प्रवाहको संरचना नभएको ।
- प्रभावित परिवारहरूलाई उपलब्ध गराउने खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्रीहरूको मौज्जात अपुग रहेको ।
- सूचना व्यवस्थापनका लागि जनशक्तिको अभाव तथा कुनै किसिमका सञ्चार रणनीति नरहेको ।
- खुला तथा सुरक्षित स्थानहरूको पहिचानमा अपर्याप्तता ।
- बिपी राजमार्ग तथा मध्यपहाडी राजमार्गमा दिनहुँ घटने सडक दुर्घटनालाई विपद्मा नसमेटिएको र कुनै पूर्वतयारी योजना नबनेको ।
- वैकल्पिक मार्ग तथा यातायातका साधनहरूको पहिचान तथा नक्सांकन नभएको ।
- खोज तथा उद्धार कार्यका लागि तालिम प्राप्त जनशक्ति अपर्याप्त तथा पूनर्ताजगीको अभाव रहेको ।
- आपतकालीन शिविरहरू निर्माणका लागि स्थान पहिचान तथा दक्ष जनशक्तिको कमी ।
- आपतकालीन शिविर निर्माण सामग्री तथा गोदाम घर नभएको ।
- बन्दोबस्तीका सामग्री तथा अन्य खाद्य सामग्रीहरू संकलन गर्न कोष नभएको तथा क्षेत्रगत बजेट नभएको ।
- खानेपानीको स्रोत पहिचान नभएको तथा स्थानीय स्तरमा स्वयम्सेवकहरू तयार नभएको ।
- महामारीको अवस्थामा सुरक्षित बास, लत्ताकपडाको अभाव हुने गरेको ।
- द्रुत प्रतिकार्य दलको स्रोत साधन तथा औषधीका लागि आर्थिक अभाव रहेको ।
- प्राथमिक उपचार सम्बन्धी तालिम प्राप्त जनशक्तिको पहुँचमा कमी ।
- बालबालिका, किशोरी, महिला तथा वृद्धवृद्धाको संरक्षणका लागि सहायता डेस्क सञ्चालन तथा मनोवैज्ञानिक परामर्शको प्रवन्ध गर्नुपर्ने ।
- महिला, बालबालिकाको खोजतलास तथा फेला परेकालाई संरक्षणको समस्या ।
- बालबालिकाको शिक्षा सञ्चालन गर्न शैक्षिक सामग्री, पोसाक, पाठ्यपुस्तक लगायतका सामग्रीहरूको अभाव ।
- सबै क्षेत्रका दक्ष जनशक्तिहरूको सूची समयानुकूल अध्यावधिक नभएको ।

२.११ सामान्य प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य

विपद्को समयमा आपतकालीन कार्ययोजनालाई उपयुक्त समयमा सहज र सरल तरिकाले सम्बोधन गर्नका लागि आवश्यक कार्यविधि, स्रोतसाधन, उपकरण लगायतको पूर्वतयारी सुनिश्चित गर्न जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक तथा कार्यशालाले सहमति निर्माण गरी तालिकामा उल्लेखित पूर्वतयारीका प्राथमिकता कार्यहरू तय गरेको छ । प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य र कार्यान्वयन गर्ने तरिका सहितको योजना निम्नानुसार रहेका छन्:

सि.नं.	प्राथमिकता प्राप्तपूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार तह	कार्यान्वयन गर्ने तरिका	समय सीमा

१.	आधारभूत तथा खण्डीकृत जनगणना तथ्याङ्क संकलन	जिविव्यस	बैठक	फागुन मसान्त
२.	मानवीय सहायतामा संलग्न तहहरूलाई प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा विधि (IRA) तथा क्षेत्र विशेष विस्तृत लेखाजोखा सम्बन्धी तालिम	जिविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	तालिम	चैत्र मसान्त
३.	विषयगत क्षेत्रवीच आन्तरिक र बाह्य समन्वय गर्न संयन्त्र स्थापना	जिविव्यस	कार्यशाला	चैत्र मसान्त
४.	सुरक्षा तह र अन्य संघसंस्थालाई खोज तथा उद्धार तालिम	जिविव्यस, रेडक्रस	तालिम	चैत्र मसान्त
५.	विपद् सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि: महिला, बालबालिका, राजनीतिक पार्टीका कार्यकर्ता, प्रकोप प्रभावित, यूवा, स्थानीयस्तरमा योजना निर्माणमा सहभागी हुने व्यक्तिहरू, सामाजिक अगुवाहरू, शिक्षक र अन्य तहहरू	स्थानीय तह, जिविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	भेला, गोष्ठी तथा तालिम	निरन्तर
६.	कार्यान्वयन गर्ने स्थानीय साझेदारी तहको पहिचान र सामूहिक पद्धतिको स्थापना	जिसस, जिविव्यस,	बैठक	फागुन मसान्त
७.	विपद् पूर्वतयारी बारेमा राजनैतिक दल र नागरिक समाजका लागि संयुक्त अभिमुखीकरण	स्थानीय तह, जिविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	भेला, गोष्ठी तथा तालिम	जेठ
८.	आवधिक पुनरावलोकन र पृष्ठपोषण पद्धतिको स्थापना	स्थानीय तह, जिविव्यस, रेडक्रस, क्षेत्रगत समूह	बैठक	फागुन मसान्त
९.	कार्यसञ्चालन विधि सहितको आपतकालीन प्रतिकार्य कोषको स्थापना तथा सञ्चालन	स्थानीय तह, जिविव्यस, रेडक्रस	बैठक	निरन्तर
१०.	संभाव्य प्रकोपको नक्सा निर्माण तथा परिमार्जन	जिविव्यस, जिसस, रेडक्रस, अ/गैसस	सर्वेक्षण	चैत्र मसान्त
११.	प्रकोप सम्बन्धी सूचना संकलन र वितरणका लागि जिल्लास्तरमा "प्रकोप व्यवस्थापन सूचना प्रणाली" को स्थापना	जिविव्यस, जिसस, रेडक्रस, अ/गैसस	बैठक	चैत्र मसान्त
१२.	जोखिम तथा संकटासन्न भवन (अस्पताल, विद्यालय आदि) एवम् पूर्वाधार (विद्युत स्टेशन, पूल, कल्भर्ट आदि) को मापन	जिविव्यस, जिसस, रेडक्रस, स्थानीय तह	सर्वेक्षण	चैत्र मसान्त
१३.	स्थानीय तह स्तरमा प्रकोप सूचना सञ्जाल तयार	जिविव्यस, जिसस, रेडक्रस	कार्यशाला	चैत्र मसान्त
१४.	शहरी तथा ग्रामीण योजनामा प्रकोप पछिको अस्थायी व्यवस्थापन (बसोबास)का लागि खुल्ला स्थान/क्षेत्र निर्धारण	जिविव्यस, जिसस, रेडक्रस, स्थानीय तह	भेला तथा बैठक	फागुन मसान्त
१५.	प्रकोपबाट हुने क्षति र पूर्व सचेतना सम्बन्धी जनचेतना अभियान संचालन	जिविव्यस, जिसस, रेडक्रस, अ/गैसस	भेला तथा तालिम	निरन्तर
१६.	प्रकोपबाट हुने जोखिम तथा संभाव्य क्षतिको आवधिक मापन	जिविव्यस, जिसस, रेडक्रस, स्थानीय तह	कार्यशाला	फागुन मसान्त
१७.	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन क्षेत्रमा काम गर्ने प्रमुख सरोकारवालाहरूको पहिचान	जिविव्यस, जिसस, रेडक्रस, अ/गैसस	भेला तथा बैठक	चैत्र मसान्त
१८.	आपतकालिन अवस्थाका लागि सामान आपूर्ति गर्ने	जिविव्यस, जिसस,	भेला तथा	फागुन मसान्त

	गोदामको व्यवस्था	अ/गैसस	बैठक	
१९	जिल्लास्तरमा खोजी र उद्धारको लागि स्थायी टोलीको गठन	जिविव्यस, जिसस, रेडक्रस, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	भेला तथा बैठक	फागुन मसान्त
२०	स्थानीय क्षेत्रमा आपतकालिन समयमा खाली गर्नुपर्ने संकाटाभिमुख स्थानहरू पहिचान गर्ने	स्थानीय तह	भेला तथा बैठक	फागुन मसान्त
२१	सवै प्रकारका प्रकोपसम्बन्धी विज्ञहरू भएको पूनःस्थापना, पूनःनिर्माण योजना निर्माण समिति गठन	जिविव्यस, जिसस, रेडक्रस, अ/गैसस	भेला तथा बैठक	फागुन मसान्त
२२	जिल्लामा आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (Emergency Operation Centre) को जनशक्ति तथा स्रोत व्यवस्थापनका लागि विपद् जोखिम तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषदमा पहल प्रयास	जिविव्यस	बैठक तथा समन्वय	निरन्तर
२३	जिल्लामा विपद् सम्बन्धी सामान भण्डारण गर्न भण्डार गृह स्थापनाका लागि विपद् जोखिम तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषदमा पहल गर्ने	जिविव्यस	बैठक तथा समन्वय	निरन्तर
२४	स्थानीयस्तरमा रहेका संगठित र स्थायी सेवा केन्द्र/विद्यालय/सहकारी/क्लब/यूवा समूह/आमा समूह आदि संयन्त्रहरूलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी चेतना अभिवृद्धि गरी सुरक्षित समुदाय निर्माणमा परिचालन	जिविव्यस, जिसस, रेडक्रस, अ/गैसस, जिशिसड	भेला तथा बैठक	निरन्तर
२५	विपद् व्यवस्थापन ऐन २०७४ अन्तर्गत हरेक स्थानीय तहमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन भए/नभएको तथा योजनाहरू गाउँयोजनाभित्र परे/नभएको यकिन गर्ने	जिविव्यस, जिसस, स्थानीय तह	अनुगमन तथा समन्वय	साउन
२६	सडक दुर्घटनालाई तुरुन्त सम्बोधन गर्न सक्ने गरी राजमार्ग क्षेत्रभित्र निश्चित दुरीभित्र हेभी इक्वीपमेन्टको व्यवस्था गर्ने	जिविव्यस, जिसस, स्थानीय तह	बैठक तथा समन्वय	निरन्तर
२७	जिल्लामा रहेका सुरक्षित आवासहरूको सूरक्षा तथा संरक्षण गर्ने	जिविव्यस, जिसस, स्थानीय तह	बैठक तथा समन्वय	निरन्तर
२८	ठूला विपद्को आंकलन गरी सुरक्षित आवासहरू निर्माण गर्नु पर्ने	जिविव्यस, जिसस, स्थानीय तह	बैठक तथा समन्वय	निरन्तर
२९	विपद्का प्रकार अनुसार आपतकालीन योजना बनाउनु पर्ने	जिविव्यस, जिसस, स्थानीय तह	बैठक तथा समन्वय	निरन्तर

भाग ३ : पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी योजना

३.१ विषयगत क्षेत्र: सूचना, सर्वेक्षण तथा समन्वय

नेतृत्व गर्ने निकाय: जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली

३.१.१ विषयगत क्षेत्रको सदस्यहरूको सूची:

क्र.सं.	क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	पद	टेलिफोन नम्बर	इमेल ठेगाना
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली	प्रतिनिधि	०४७-५२०१३३	cdosindhuli@gmail.com
२	जिल्ला समन्वय समिति, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२०१४४, ९८५४०४१६२२	dccsindhuli@gmail.com
३	कमलामाई नगरपालिका, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२०५९६ ९८५४०४६५००	info@kamalamaimun.gov.np
४	दुधौली नगरपालिका, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-४१२०५१ ९८५४०४१८५१	dudhainlp@gmail.com
५	फिक्कल गाउँपालिका, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४१९४१	phikkalruralmun@gmail.com
६	तिनपाटन गाउँपालिका, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४२२२५	tinpatanmun@gmail.com
७	गोलन्जोर गाउँपालिका, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४२६७५	golanjor.rm7@gmail.com
८	सुनकोशी गाउँपालिका, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४२००७	sunkoshimunsindhuli@gmail.com
९	घ्याङलेक गाउँपालिका, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८४४५९५३७९	ito.ghyanglekhmun@gmail.com
१०	मरिण गाउँपालिका, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८६४०५४६०३	maringapa.sindhuli@gmail.com
११	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४१३९८	hariharpurgadhi@gmail.com
१२	९ नं. बाहिनी अड्डा, सिन्धुली	प्रतिनिधि	०४७-५२०१३१	bde09nepalarmy.mil.np
१३	भवानी बक्स गण, ठुलीटार, सिन्धुली	गणपति	९८६५५४८२०१	bn-bhawanibox@nepalarmy.mil.np
१४	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सिन्धुली	प्र.उ.	०४७-५२०१९९, ९८५४०६५५५५	dposindhuli@gmail.com
१५	सशस्त्र प्रहरी बल आश्रित गुल्म, सिन्धुली	स.प्र.ना.उ.	०४७-५२११११	apfnepal.sindhuli@gmail.com
१६	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२०२३३	
१७	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, सिन्धुली	इकाइ प्रमुख	०४७-५२०१७५, ०४७-५२०५७५	deosindhuli047@gmail.com
१८	सिन्धुली अस्पताल, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२०१४५	shsindhuli132@gmail.com
१९	स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२०१८८	dhosindhuli@gmail.com
२०	कृषि ज्ञान केन्द्र, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२०१६६	akcsindhuli@gmail.com
२१	शहरी विकास तथा भवन कार्यालय, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२११३९	dudbcsindhuli@gmail.com
२२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	सभापति	०४७-५२०२२६, ९८४१५३०८६६	nrcs.sindhuli68@gmail.com
२३	नेपाल पत्रकार महासंघ, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४१००८	
२४	उद्योग वाणिज्य संघ, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२०२४९ ९८५४०४४६०९	sindhulicci@gmail.com
२५	नेपाल टेलिकम, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२०२२२,	

३.१.२ विपद् पश्चातको सम्भावित परिदृश्यः

- आवागमन अवरुद्ध भएर प्रभावित क्षेत्रमा पहुँचको कठिनाइ हुने,
- सूचना प्रसारण प्रविधिहरू अवरुद्ध वा नष्ट हुने,
- सडक, पुल, विद्युत आपूर्ति, सञ्चार आदि सार्वजनिक पूर्वाधारहरू क्षतिग्रस्त हुने,
- आवास तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति अस्थायी रूपमा क्षति र बालबालिका, महिला, जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्ति मुख्य रूपमा प्रभावित हुने,
- ठूलो सङ्ख्यामा मानिस विस्थापित हुने,
- उद्धार, सुरक्षा, राहत वितरणजस्ता मानवीय कार्यका लागि आवश्यक सूचना संकलन गर्न र सबै क्षेत्र तथा सरोकारवालासँग समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्न कठिन हुने ।

३.१.३ क्षेत्रगत उद्देश्यः

समन्वय, सूचना संकलन, विश्लेषण र प्रवाहका वैकल्पिक उपायहरू पहिचान गरी सम्बन्धित क्षेत्र र सरोकारवालालाई सही सूचना उपलब्ध गराई विपद् प्रतिकार्यलाई समन्वयात्मक बनाउन सनिश्चितता प्रदान गर्नु ।

३.१.४ समष्टिगत उद्देश्यः

- विपद्को समयमा सरकार, दातृ तह, सबै क्षेत्र (Cluster), सहयोगी संस्था तथा नागरिक समाजबीच समन्वय कायम गर्नु,
- निर्धारित समयभित्र प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment - IRA), क्षेत्र विशेष विस्तृत लेखाजोखा (Cluster Specific Detail Assessment- CSDA) गर्न आवश्यक समन्वय गर्नु र कार्यदललाई सहयोगको व्यवस्था मिलाउनु,
- सूचना प्रवाहको वैकल्पिक उपाय पहिचान गरी सूचना प्रवाहलाई सनिश्चित गर्नु,
- नियमित रूपमा अनुगमन गरी क्षेत्रहरूलाई पृष्ठपोषण दिनु,
- प्रतिकार्यका सन्दर्भमा आवश्यकताअनुसार क्षेत्र केन्द्रमा सम्पर्क र समन्वय गर्नु ।

३.१.५ पूर्वसूचना प्रणाली

प्रकोप प्रभावित समुदायलाई समयमै सम्भावित विपद्को बारेमा सचेत गराउन अपनाइने माध्यम विपद् पूर्वसूचना प्रणाली हो । पूर्वसूचना प्रणालीलाई समन्वय र सूचना व्यवस्थापन अन्तर्गत राख्न सकिन्छ । प्रकोप प्रभावित समुदायलाई समयमै प्रकोपको स्थितिको बारेमा जानकारी प्राप्त भए उनीहरू सोहीअनुरूप पूर्वतयारी हुन सक्षम हुन्छन् जसले गर्दा जनधनको क्षति कम हुन गई विपद् प्रभावितहरूको संख्यामा कमी हुन सक्दछ । तसर्थ जिल्लामा विभिन्न संघ संस्थाहरूको समन्वय र सहकार्यमा विपद् पूर्वसूचनाको प्रणाली स्थापना हुन अत्यावश्यक भइसकेको छ ।

हालसम्म यस जिल्लामा स्थायी पूर्वसूचना प्रणालीका रूपमा कमलामाई नगरपालिका वडा नं. १३, रानीबास मडाहामा रेनगेज स्टेशन प्राक्टिकल एक्सनको सहयोगमा नेपाल रेडक्रस सोसाइटीमार्फत सञ्चालनमा ल्याई कमला नदी बाढी पूर्वसूचना प्रणालीको संरचना निर्माण गरी सम्भावित जोखिम न्यूनिकरण गर्न आपतकालीन अवस्थामा सूचना प्रवाह हुने कार्यको थालनी भएको छ । संरचनागत हिसाबले यस स्टेशनबाट आपतकालीन अवस्थामा जल तथा मौषम विज्ञान विभाग बाढी पूर्वानुमान शाखा, जिल्ला आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र, सिन्धुली, जिल्ला समन्वय समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सिन्धुली, नेपाली सेना, स.प्रहरी बल, सिन्धुली, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सिन्धुली, नेरेसो हत्पते, सिर्थौली, दुधौली, हर्षाही, टाँडी र रानीबास उपशाखाहरू, जिल्लास्थित एफ.एम. स्टेशनहरू, स्थानीय प्रहरी चौकीहरू, दुधौली नगरपालिका, कमलामाई नगरपालिका तथा आठवटा संकटाभिमुख बस्तीका सभुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति, पूर्व सूचना कार्यदल, स्थानीय तथा वडास्तरीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशील समिति, खोज तथा उद्धार कार्यदल, प्राथमिक उपचार कार्यदल र राहत तथा पूनःस्थापना कार्यदलसम्म एकैपटक सूचना प्रवाह हुने गरी प्रणाली जडान गरिएको छ ।

पूर्वसूचना प्रणालीको भूमिकाः

- पूर्वसूचना प्रणाली अन्तर्गत स्थापना भएको सञ्चारको च्यानल मार्फत प्रभावकारी समन्वय र प्रयोगका लागि,

- समयमै सूरक्षा तहहरूलाई प्रकोपको अवस्थितिको बारेमा जानकारी दिई खोजतलास तथा उद्धार कार्यमा तयारी गर्नका लागि,
- सोही सूचनाका आधारमा सम्बन्धित क्षेत्रमा रहेका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरू प्रयोगमा ल्याउन,
- पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना गरिएका समुदायहरू बाहेकका अन्य समुदायहरूमा छिटो र छरितो रूपमा सेवा प्रदान गर्न।

३.१.६ पूर्वतयारी कार्ययोजना:

पूर्व सूचना, समन्वय तथा सर्वेक्षण क्षेत्रले आपतकालीन समयमा गर्ने उल्लिखित कार्यका लागि निम्न अनुसार पूर्वतयारी गर्नुपर्नेछ:

क्र.सं.	पूर्वतयारी क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी संस्था	समयावधि
१	पूर्वतयारी बैठक र कार्यशालाको आयोजना गर्ने तथा योजना पूनरावलोकन तथा अध्यावधिक गर्ने	जिविव्यस	दातृ निकाय, अ/गैसस	पहिलो बैठक बैसाख दोस्रो हप्ताभित्र र अन्तिम कार्यशाला जेठ मसान्तभित्र
२	गाउँपालिका र जिल्लास्तरमा स्थापित पूर्वसूचना तथा पूर्वचेतावनी प्रणाली समन्वय समितिहरूलाई परिचालन गर्ने स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई विपद्का समयमा सूचना प्रणाली सम्बन्धी तालिम	जिसस	गाउँपालिका दातृ निकाय, अ/गैसस,	नियमित रूपमा
३	साझेदार तथा सहयोगी तहको सूची तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	दातृ तह, अ/गैसस	जेठ १५ भित्र
४	जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको सञ्चालनको लागि स्रोत व्यवस्थापन	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	आगामी आर्थिक वर्ष
५	सबै गाउँपालिका र विशेष गरी संकटासन्न गाउँपालिकाले सञ्चार सुविधालाई नियमित र व्यवस्थित हुने व्यवस्था मिलाउने	क्षेत्र प्रमुख	गाउँपालिका, सञ्चार सेवा प्रदायक तह	जेठ महिनाभित्र
६	जोखिमयुक्त गाउँपालिकाहरूमा पूर्व चेतावनी (Early Warning) का लागि माइक तथा साइरन उपलब्ध गराउने वा अघिल्लो वर्षको व्यवस्थालाई अध्यावधिक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख, वा तोकिएको सदस्य	जिविव्यस, जिसस, दातृ तह, गाउँपालिका, अ/गैसस	जेठ मसान्तभित्र
७	पूर्वसूचना तथा चेतावनी प्रणालीलाई नियमित रूपमा सञ्चालन गर्न कोषको स्थापना गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिसस, गाउँपालिका,	असार मसान्तसम्म
८	जनचेतना अभिवृद्धिका क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने ○ विपद्सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्न पम्पलेट, पोस्टर, पर्चा तयार गरी विशेष गरी संकटासन्न गाउँपालिकाहरूमा वितरण गर्ने । ○ एफएम तथा पत्रपत्रिकामार्फत विपद् सम्बन्धी ज्ञान तथा जानकारी प्रचारप्रसार गराउने	क्षेत्र प्रमुख, वा तोकिएको सदस्य	जिसस, दातृ तह, अ/गैसस, सञ्चार माध्यम	नियमित रूपमा
९	विस्थापितहरूको पहिचानका लागि ५,००० थान परिचय पत्र छपाई तयारी अवस्थामा राख्ने ।	क्षेत्र प्रमुख, वा तोकिएको सदस्य	जिसस, दातृ तह, अ/गैसस	असारको पहिलो हप्ताभित्र
१०	मसलन्द सामान तयारी अवस्थामा राख्ने	क्षेत्र प्रमुख, वा तोकिएको	जिसस, दातृ तह, अ/गैसस	असार दोस्रो हप्ता

		सदस्य		
११	आधार रेखा सर्वेक्षण गर्ने र सबै क्षेत्रलाई उपलब्ध गराउने	क्षेत्र प्रमुख, वा तोकिएको सदस्य	जिविव्यस, जिसस, स्थानीय तह	श्रावण पहिलो हप्ता
१२	संकटासन्न स्थानीय तहका कर्मचारीहरूलाई विपद् सम्बन्धी अभिमुखीकरण तालिम दिने	जिविव्यस, जिसस	रेडक्रस अ/गैसस,	असारभित्र
१३	बाढीपहिरो र यसबाट बच्ने ज्ञान प्रवाह गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य, सञ्चारकर्मी	वैशाखदेखि श्रावणसम्म
१४	भूकम्प र यसबाट बच्ने ज्ञान प्रवाह गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य, सञ्चारकर्मी	नियमित
१५	आगलागी र यसबाट बच्ने ज्ञान प्रवाह गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य, सञ्चारकर्मी	फागुनदेखि जेठसम्म

३.१.७ विपद् पश्चातको प्रतिकार्य योजना:

समय अवधि	क्रियाकलापहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी संस्था	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वय बैठक आयोजना: जानकारी संकलन र परिस्थितिको अध्यावधिक गर्ने सबै क्षेत्रगत समूह (Cluster) लाई कार्य विभाजन गरी जिम्मेवारी सुम्पने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिसस, दातृ तह, अ/गैसस	
	रेडियो, टेलिभिजन एवम् एसएमएस (SMS) ल को माध्यमबाट तथ्यगत पूर्व चेतावनी, भए गरेको उद्धार प्रयासहरू अर्थात् सार्वजनिक आह्वान विषयक सूचनाहरू प्रवाह गर्ने ।	"	जिसस, दातृ तह, अ/गैसस, सञ्चार माध्यम	
	विद्युतीय सञ्चारका सबै माध्यमबाट एकैपटक स्वतः आपतकालिन सन्देश आउने प्रणाली स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याउने ।	"	जिसस, दातृ तह, अ/गैसस, सञ्चार माध्यम	
	घटना सम्बन्धी विवरण तयार गरी सूचना प्रवाह गर्ने	"	जिसस, दातृ तह, अ/गैसस	
	क्षेत्रीय तथा केन्द्रीय आपतकालीन केन्द्रमा जानकारी गराउने ।	"	"	
	जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रलाई विपद् प्रतिकार्यका लागि मुख्य समन्वय केन्द्रको रूपमा परिचालन गर्ने	"	"	
	दोस्रो दिन	विषयगत अगुवा संस्था तथा सहयोगी संस्थाहरूको बैठक (आवश्यकता अनुसार निरन्तर बस्ने)	क्षेत्र प्रमुख	जिसस, गाउँ/नगरपालिका दातृ तह, अ/गैसस
स्रोतसाधनको आंकलन गर्ने (आवश्यकता, लेखाजोखा र खाडल पहिचान गर्ने)	"	"		
स्थानीय, क्षेत्रीय तथा राष्ट्रिय सरोकारवालासँग सम्भाव्य सहयोगका लागि समन्वय गर्ने	"	"		

	आकस्मिक सञ्चारको प्रबन्ध गर्ने तथा यथाशक्य छिटो दुरसञ्चारको पुनःस्थापना गरी सेवा सञ्चालन गर्ने	"	"	
	विपद् प्रतिकार्यपश्चात् शीघ्र अवधिमा पुनःस्थापना गर्नका लागि कार्य योजना बनाउने	"	"	
पहिलो हप्ता	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (IRA) गरी संकलित तथ्यांक विश्लेषण र सम्प्रेषण गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिसस, दातृ तह, अ/गैसस	
	विषयगत समितिका सबै सदस्य र सरोकारवाला निकायलाई जानकारी गराई प्रतिवेदनका आधारमा कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	"	"	
	विषयगत बैठक र घटनाको विवरण संकलन गर्ने कार्य निरन्तर गर्ने ।	"	"	
	प्रभावित परिवारको दर्ता गर्ने, पीडितको लागि परिचयपत्र उपलब्ध गराउने र तथ्याङ्कको उचित प्रबन्ध र व्यवस्था गर्ने ।	"	"	
पहिलो महिना	क्षेत्रगत कार्य समूहका कार्य प्रगति विवरण संकलन र समीक्षा गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिसस, दातृ तह, अ/गैसस	
	सबै सूचनाहरू निरन्तर अध्यावधिक गर्दै जाने र सरोकारवाला निकाय एवं सञ्चार माध्यमलाई उपलब्ध गराउने (२४ घण्टाभित्र, पहिलो १ हप्तामा दैनिक, दोश्रो हप्ताबाट हप्तामा १ पटक र आवश्यकता अनुसार)	"	"	
दोस्रो महिना	विपद्को चेतावनी दिने महत्वपूर्ण पूर्वाधारहरूको लेखाजोखा गरी निर्माण तथा पुनःनिर्माण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख		

३.२ विषयगत क्षेत्र: खोजतलास तथा उद्धार

३.२.१ नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय: जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली

विषयगत क्षेत्र सदस्यहरूको सूची:

क्र. सं.	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर,	ई-मेल ठेगाना
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	०४७-५२०१३३, ९८५४०६७७७७	cdoindhuli@gmail.com
२	नं.९ बाहिनी अड्डा, सिन्धुली	बाहिनीपति	०४७-५२०१३१	bde09nepalarmy.mil.np
३	भवानी बक्स गण, ठुलीटार, सिन्धुली	प्रमुख सेनानी	९८६५५४८२०१	bn-bhawanibox@nepalarmy.mil.np
४	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सिन्धुली	प्रहरी उपरीक्षक	०४७-५२०१९९, ९८५४०६५५५	dposindhuli@gmail.com
५	सशस्त्र प्रहरी बल आश्रित गुल्म, सिन्धुली	सशस्त्र प्रहरी नायव उपरीक्षक	०४७-५२११११ ९८५१२७२६०२	apfnepal.sindhuli@gmail.com
६	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय, सिन्धुली	प्रमुख अनुसन्धान अधिकृत	०४७-५२०२३३	
७	मध्य क्षेत्र प्रहरी तालिम केन्द्र, दुधौली, सिन्धुली	वरिष्ठ प्रहरी उपरीक्षक	९८५४०४१७८९, ९८५४०४०७३३	mrptc_dudhauri@gmail.com
८	वन तथा पर्यावरण सुरक्षा गण, चन्दनपुर, सिन्धुली	प्रमुख सेनानी	०४७-६९१८५७	
९	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	सभापति	०४७-५२०१२०, ९८४४०४०२१४	nrcs.sindhuli68@gmail.com
१०	उद्योग वाणिज्य संघ, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२०६०९	sindhulicci@gmail.com
११	हेभी इक्वीपमेन्ट व्यवसायी संघ, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४०३२०	
१२	सिड्स नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४१२०६	sidsnepal@yahoo.com

३.२.२ विपद् पश्चातको सम्भावित परिदृश्य:

- सार्वजनिक पूर्वाधारहरू (सडक, पुल, विद्युत, आपूर्ति, सञ्चार) क्षति,
- आवास तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति, अस्थायी रूपमा क्षति तथा बालबालिका, महिला, वृद्धवृद्धा तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू मुख्य रूपमा प्रभावित हुने गरी मानिसहरू विस्थापन,
- विद्यालयमा कक्षा कोठा, प्रहरी चौकी र स्वास्थ्य केन्द्र जस्ता उपलब्ध सार्वजनिक संस्थाहरूमाथि अधिक चाप र नियमित सेवामा अवरोध,
- सामुदायिक संस्थागत ठाउँहरूमा अस्थायी आवासमा बसेको समयमा सामुदायिक स्वास्थ्य सम्बन्धी उपचारमा देखिएका समस्या/चुनौती र वातावरणमा नकारात्मक असरका कारण दीर्घकालीन स्वास्थ्य तथा विकासमा समस्या,
- आवास लगायत अत्यावश्यक मानवीय सहयोग तत्काल आवश्यक हुने गरी विस्थापित परिवार र प्रकोपबाट मानवीय क्षति तथा घाइते,
- प्रतिकार्यका लागि खटिएका स्वयम्सेवकहरूका लागि अत्यावश्यक खाना, खानेपानी तथा सरसफाइको अभाव ।

३.२.३ समष्टिगत उद्देश्य:

विपद्को बेला तत्काल खोज तथा उद्धारको आवश्यकता परेका व्यक्ति, परिवार वा समुदायलाई तत्काल खोज तथा उद्धार गरी मानवीय क्षति तथा भविष्यमा हुन सक्ने अन्य जोखिमहरूको न्यूनिकरण गर्ने ।

३.२.४ विशिष्ट उद्देश्यः

- तयारी अवस्थाको लागि विषयगत क्षेत्रको बैठक नियमित रूपमा बस्ने,
- खोज तथा उद्धार सम्बन्धी टोलीको गठन र आवश्यक पूर्वाभ्यास सञ्चालन गर्ने,
- खोज तथा उद्धारका लागि चाहिने आवश्यक उपकरण तथा औजारहरूको उचित भण्डारण, व्यवस्थापन र परिचालन विधिबारे सम्बन्धित जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि तथा शिघ्र पहुँचको व्यवस्था गर्ने,
- सम्भावित खोज तथा उद्धारको आवश्यकता पर्न सक्ने समुदायको नक्साङ्कन तथा त्यस क्षेत्रमा पहुँच सम्बन्धी वैकल्पिक बाटो, साधन वा अन्य उपायसहितको योजना र त्यसबारे सो क्षेत्रका जिम्मेवार व्यक्ति वा संस्थालाई अभिमूखीकरण गर्ने,
- जिल्लाको समग्र क्षेत्र विपद्बाट प्रभावित हुने हुनाले क्षेत्रगत हिसावले खोज तथा उद्धार र राहत टोलीको जिम्मेवारी, कार्य विभाजन र थप सहयोगका लागि आवश्यक समन्वय गर्ने,
- विपद्को समयमा हुनसक्ने सम्भावित क्षतिहरू न्यूनिकरण गर्ने ।

३.२.५ मानवीय सहयोगका न्यूनतम मापदण्डः

- विपद् लगत्तै उपकरणसहित खोजी तथा उद्धार (Search and Rescue) टोली खटाउने ।
- सुविधाबाट एकदमै बञ्चित समूह/संकटासन्न अवस्थामा रहेका व्यक्तिलगायत सबैलाई गरिएको उद्धार र वितरण गरिएका सहयोग सम्बन्धी गतिविधिको अनुगमन ।
- पहिलो हप्तामा परिस्थितिका बारेमा दैनिक र त्यसपछि हरेक दुई हप्तापछि प्रतिवेदन पेस गर्ने ।
- शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन (Camp Coordination & Camp Management) को अनुगमन तथा प्रतिवेदन गर्ने ।
- पहिलो हप्तामा हरेक दिन र प्रकोप भएको २४ घण्टाभित्र समाचार सञ्चार माध्यममा पठाउने ।
- नियन्त्रण तथा मानवीय सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड कायम गर्ने ।
- सांस्कृतिक, सामाजिक तथा आर्थिक रूपमा स्वीकार गर्न सकिने सामग्री—दाता/सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सक्रिय बनाउने (अनुगमन तथा मूल्याङ्कन र प्रतिवेदन) ।

प्राथमिक उपचारः

घाइतेहरूको खोज तथा उद्धार पश्चात् तत्काल घटनास्थलबाट अस्पताल पुऱ्याउनु अघि प्राथमिक उपचार प्रदान गर्न आवश्यक हुन्छ । तसर्थ प्रभावित क्षेत्रहरूमा सूरक्षा निकायसँग निकटतम् समन्वय गरी घाइतेहरूलाई प्राथमिक उपचारका लागि नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सिन्धुली जिल्ला शाखाले आफ्ना स्वयम्सेवकहरू खटाउने छ ।

३.२.६ पूर्वतयारी कार्ययोजनाः

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि
१	खोज तथा उद्धार सम्बन्धी जनशक्ति तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, रेडक्रस, नेपाल प्रहरी, सप्रबल, नेपाली सेना	बैसाख भित्र
२	विपद्मा उद्धारका लागि परिचालन हुने उद्धारकर्मीको चयन गरी कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	नेपाल प्रहरी, सप्रबल, नेपाली सेना	जेठ पहिलो साता
३	उद्धारको लागि थप जनशक्ति आवश्यक परेमा थप गर्न सकिने गरी वैकल्पिक उद्धारकर्मीको व्यवस्था मिलाउने	क्षेत्र प्रमुख	नेपाल प्रहरी, सप्रबल, नेपाली सेना	जेठ १५ गते सम्म
४	तत्कालीन उद्धारको लागि स्थानीय तहबाट प्राप्तहुने जनशक्ति, उद्धारका लागि आवश्यक पर्ने साधनको पहिचान र नक्सांकन गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिसस, रेडक्रस, अ/गैसस, सूरक्षा तह	जेठ पहिलो साताभित्र
५	उद्धार कार्यदललाई मानवीय सहयोग तथा	जिविव्यस	जिसस, दातृ तह,	जेठ मसान्तभित्र

	उद्धारकार्यमा परिचालन हुँदा अपनाउनु पर्ने सतर्कता, उत्तरदायित्वजस्ता विषयमा अनुशिक्षण दिने ।		रेडक्रस, अ/गैसस	
६	खोज तथा उद्धार कार्यदललाई प्रयोगात्मक तालिम दिने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	जेठ मसान्तभित्र
७	आपतकालीन आवासको लागि सुरक्षित स्थानको पहिचान (गाउँपालिका भवन, विद्यालय, सामुदायिक आवास)	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय	जेठ मसान्तभित्र
८	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रसँग समन्वय गरी प्राथमिक उपचार सामग्रीको व्यवस्था र स्वास्थ्यकर्मीको पहिचान गरी विपद्मा प्राप्त हुने सेवाबारे सम्झौता गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्वास्थ्य क्षेत्र, स्वास्थ्य कार्यालय	जेठ मसान्तभित्र
९	खोज तथा उद्धार सम्बन्धी कार्यको लागि अनुगमन टोली गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	राजनीतिक दल, नागरिक समाज, रेडक्रस	असार १० सम्म
१०	एफएम रेडियोमार्फत पूर्व चेतावनी तथा पूर्वसूचना सम्बन्धी सन्देश प्रसारण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, सञ्चारमाध्यम	जेठको प्रारम्भ देखि असार मसान्तसम्म
११	खोज तथा उद्धारमा सहजताको लागि ड्रोन खरिद गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिसस, स्थानीय तह तथा दातृ निकाय	साउन मसान्तभित्र

३.२.७ विपद् प्रतिकार्य कार्ययोजना:

समय अवधि	क्रियाकलापहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी संस्था	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	प्राप्तसूचनाको आधारमा समन्वय गरी संयुक्त टोली परिचालनमार्फत खोज तथा उद्धार गरी प्राथमिक उपचार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, रेडक्रस, नेपाल प्रहरी, सप्रबल, नेपाली सेना	
	ठूला विपद्हरूको सामना गर्न घटना आदेश प्रणाली (Incident Command System) को लागू गर्ने	"	नेपाल प्रहरी, सप्रबल, नेपाली सेना	
	Rapid Response Team (RRT) सँग समन्वय गरेर पीडित घाइतेहरूका सम्बन्धमा तत्काल घटनास्थलमै उपचारको व्यवस्था मिलाउने र गम्भीर घाइतेलाई अस्पताल पठाउने	"	जिसस, गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य, यातायात समिति	
	एम्बुलेन्स सेवा, आपतकालीन प्राथमिक उपचार र घाइतेको लागि यातायातको व्यवस्था तत्काल मिलाउने	"	जिविव्यस, रेडक्रस, स्वास्थ्य, यातायात समिति	
	न्यूनतम सडक सम्पर्क पुनःस्थापना गर्ने	"	जिसस, गाउँ/नगरपालिका, नेपाल प्रहरी, सप्रबल, नेपाली सेना	
	भीड व्यवस्थापन गरी स्थान खाली गर्ने, प्रभावितहरूलाई नजिकको अस्थायी क्याम्पहरूमा पठाउने	"	नेपाल प्रहरी, सप्रबल, नेपाली सेना र रेडक्रस	
दोस्रो	पहिलो दिनको कार्यमूल्यांकनको आधारमा थपघट	क्षेत्र प्रमुख	जिसस, गाउँ/नगरपालिका,	

दिन	गरी टोली परिचालन, आवश्यकताको पहिचान गरी सर्वेक्षण, समन्वय, सूचना तथा पूर्व चेतावनी प्रणाली क्षेत्रसँग समन्वय गरी उद्धार कार्यलाई निरन्तरता दिने		नेपाल प्रहरी, सप्रबल, नेपाली सेना	
	बिषयगत क्षेत्रले घटनाको वस्तुगत विवरण तयार गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा प्रस्तुत गर्ने	”	”	
	खोज तथा उद्धार र राहतका सामग्रीहरूका ढुवानी सुविधाका लागि यातायातको प्रवन्ध गर्ने	”	जिसस, गाउँ/नगरपालिका, यातायात समिति	
	स्थानीय तहमा रहेका स्वयंसेवकहरूको आवश्यकता अनुसार सहयोग लिइने ।	”		
पहिलो हप्ता	उद्धार गरिएकाहरूको निरन्तर उपचार तथा पूनःस्थापना स्थलमा पठाउने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिसस, गाउँ/नगरपालिका, नेपाल प्रहरी, सप्रबल, नेपाली सेना	
पहिलो महिना	विपद् घटनाको, खोज तथा उद्धार प्रयासको विश्लेषण सहित जिविव्यसमा प्रतिवेदन पेश गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	”	
दोस्रो महिना	पहिलो महिनाकै कार्यहरूलाई निरन्तरता दिने	क्षेत्र प्रमुख	”	

३.२.८ निकायगत स्रोतसाधनको आंकलनः

सि. नं.	कार्यालय/संघ/संस्थाको नाम	आपतकालीन अवस्थामा उपलब्ध हुने				जनशक्ति		कैफियत (उपलब्धता)
		सामग्री/ राहत सामग्रीको नाम	संख्या (परिमाण)	सामग्री अवस्था	सामग्री रहेका स्थान	संख्या	सम्पर्क विवरण (मो. र फो.)	
१	भवानी बक्स गण, सिन्धुली	खोज तथा उद्धार सामग्री र तालिम प्राप्त जनशक्ति	३ सेट	चालू	टूलीटार सिन्धुली	३७ जना	९८६५५४८२०१	जिल्लाभरि
२	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सिन्धुली	खोज तथा उद्धार सामग्री र तालिम प्राप्त जनशक्ति	१ सेट	चालू	सिन्धुली	२५ जना	०४७-५२०१९९	जिल्लाभरि
३.	सशस्त्र प्रहरी बल आश्रित गुल्म, सिन्धुली	खोज तथा उद्धार सामग्री र तालिम प्राप्त जनशक्ति	१ सेट	चालू	सिन्धुली	१५ जना	०४७-५२११११	जिल्लाभरि
४	मध्य क्षेत्र प्रहरी तालिम केन्द्र, दुधौली, सिन्धुली	खोज तथा उद्धार सामग्री र तालिम प्राप्त जनशक्ति	१ सेट	चालू	दुधौली	१३	९८५४०४१७८९	जिल्लाभरि
५	वन तथा पर्यावरण सुरक्षा गण, चन्दनपुर, सिन्धुली	खोज तथा उद्धार सामग्री र तालिम प्राप्त जनशक्ति	१ सेट	चालू	चन्दनपुर	१९	०४७-६९१८५७	जिल्लाभरि
६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	उद्धार सामग्री	१ सेट	चालू	सिन्धुली		०४७-५२०१२०	जिल्लाभरि
		एम्बुलेन्स	१८ वटा	चालू	जिल्लाभरि			जिल्लाभरि
		शववाहन	१ वटा	चालू	सिन्धुलीमाडी			जिल्लाभरि
		खोज तथा उद्धारसम्बन्धी तालिम प्राप्त जनशक्ति				११ जना		

नोटः खोज तथा उद्धार सामग्रीहरूको विवरण अनुसूची ३ मा उल्लेख गरिएको छ ।

३.३ विषयगत क्षेत्र: आपतकालीन आवास तथा गैरखाद्य सामग्री

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय: जिल्ला समन्वय समिति, सिन्धुली

३.३.१ क्षेत्रगत सदस्यहरूको सूची:

क्र. सं.	क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	पद	टेलिफोन नम्बर	इमेल
१	जिल्ला समन्वय समिति, सिन्धुली	समन्वय अधिकारी	०४७-५२०१४९	sindhuliddc@gmail.com
२	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, सिन्धुली	इकाई प्रमुख	०४७-५२०१७५	deosindhuli047@gmail.com
३	शहरी विकास तथा भवन कार्यालय, सिन्धुली	डिभिजन प्रमुख	०४७-५२११३९	dudbcsindhuli@gmail.com
४	जिल्ला वन कार्यालय, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२०१३५	
५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	सभापति	०४७-५२०१२०	nrcs.sindhuli68@gmail.com
६	उद्योग वाणिज्य संघ, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२०६०९	sindhulicci@gmail.com
७	नेपाल निर्माण व्यवसायी संघ, सिन्धुली	अध्यक्ष		
८	ठूला उपकरण व्यवसायी संघ, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४०३२०	

३.३.२ विपद् पश्चातको सम्भावित परिदृश्य:

- सार्वजनिक पूर्वाधारको क्षति (सडक, पुल, विद्युत आपूर्ति, सञ्चार),
- आवासको अस्थायी क्षति तथा मुख्य रूपमा बालबालिका, महिला, वृद्धवृद्धा र फरक क्षमता भएकाहरूको विस्थापनसहित व्यक्तिगत सामानहरूको क्षति,
- मानवीय सहयोगका लागि लक्षित जनसंख्याको पहिचान गर्ने कठिन,
- विद्यालयका कक्षा कोठा, पुलिस चौकी तथा स्वास्थ्य केन्द्रहरूजस्ता उपलब्ध सार्वजनिक संस्थाहरूमाथि दबावको सिर्जना,
- सामुदायिक संस्थागत स्थानहरूमा अस्थायी आवासको उपयोग गर्दा सामुदायिक स्वास्थ्य सम्बन्धी व्यवहारमा देखिने चुनौतीहरू,
- तालिम प्राप्त जनशक्तिको उपलब्धतामा कठिनाई ।

३.३.३ समष्टिगत उद्देश्य:

○ आवास:

सुरक्षित तथा न्यूनतम मानवीयस्तरको बस्ने ठाउँको प्राप्तिका लागि भौतिक एवं प्राथमिक सामाजिक आवश्यकताहरूमा व्यक्ति तथा परिवारहरूको पहुँच सुनिश्चित गर्ने। (यथासम्भव यस प्रक्रियामा बढीभन्दा बढी आत्मनिर्भरता तथा आफैं व्यवस्थापन (Self-management) प्रकृत्या अपनाउन जोड दिइने छ ।)

○ शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन (CCCM)

प्राकृतिक विपद्का कारणले घरबारविहीन बनेका परिवारका निमित्त स्थायी समाधानको खोजीका लागि प्रयत्न गर्नुका साथै विस्थापित व्यक्तिहरूलाई मानव अधिकारको उपभोग गर्न सक्षम पार्नका निमित्त जीवन स्तर उठाई शिविरहरूमा जीवन स्तरमा सुधार ल्याउने ।

३.३.४ विशिष्ट उद्देश्य:

- जलवायुका प्रतिकूल असरहरूबाट संरक्षण प्रदान गर्नका लागि मानिसहरूसँग छाना भएका पर्याप्त ठाउँ तयार गर्ने,
- जलवायुबाट संरक्षण प्रदान गर्नका लागि र तिनको मर्यादा, सुरक्षा तथा कल्याण सुनिश्चित गर्नका लागि प्रभावित व्यक्तिहरूसँग पर्याप्त कम्बल एवं लुगा व्यवस्था गर्ने,
- घरायसी भाँडाकुँडा तथा व्यक्तिगत स्वास्थ्यका लागि साबुन एवम् तिनको मर्यादा तथा कल्याणका लागि औजारहरूमा परिवारहरूको पहुँच पुऱ्याउने,
- महिला, बालबालिका तथा गर्भवती, सुत्केरी, दीर्घ रोगीको लागि सुरक्षित स्थानको व्यवस्था गर्ने ।

३.३.५ मानवीय सहयोग सम्बन्धी न्यूनतम मापदण्ड (स्फेयर परियोजना)

क्र.सं.	विवरण	मापदण्ड	कैफियत
१	आपतकालीन आवास	- औसतमा एक व्यक्तिका लागि ३.५—४.५ मिटरको छानो भएको क्षेत्र - औसतमा ५ सदस्यहरूको एक परिवारका लागि कम्तीमा पनि ४x५ मिटरको डोरीसहितको प्लाष्टिक सिट र सहायता सामग्री	
२	कम्बल	परिवारको सबै सदस्यहरूलाई पुग्ने गरी	
३	लुगा कपडा	- दुई वर्षसम्मका केटाकेटीहरूका लागि कम्तीमा पनि एक पुरा सेट कपडा - महिला, तथा पुरुषहरूका लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा	

गैर खाद्य सामग्री

आशय: विपद्बाट प्रभावितहरूलाई उपलब्ध गराइने लुगाफाटा, कम्बल तथा ओछ्याउने सामग्री जस्ता गैरखाद्य सामग्रीहरू, विपद्को कारण प्रतिकूल भएको हावापानी तथा परिस्थितिबाट बच्नका लागि व्यक्तिगत मानवीय आवश्यकताहरू तथा स्वास्थ्य, गोपनीयता र सम्मान कायम गर्न सहयोग गर्दछ। परिवारहरूलाई व्यक्तिगत स्वास्थ्य सम्बन्धी आवश्यकताहरू पूरा गर्न र खान, न्यानो आराम दिन, आश्रय निर्माण तथा मर्मतसम्भार गर्न सघाउनका लागि आधारभूत गैरखाद्य सामग्री तथा आपूर्तिहरू अत्यावश्यक हुने हुँदा यस सम्बन्धी सञ्चालनको क्षमतामा वृद्धि ल्याउने।

जिम्मेबारी: विपद्बाट प्रभावितहरूलाई गैरखाद्य सामग्रीहरू उपलब्ध गराउने कामको नेतृत्व नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले गर्नेछ। यस कार्यको लागि एकल संस्थाको क्षमताले धान्न नसक्ने हुँदा सबै मानवीय नियोगहरूको सहयोग अनिवार्य हुन्छ। कुनै पनि विपद्को कारण १० भन्दा बढी परिवार एकैपटक प्रभावित भएको अवस्थामा गैरखाद्य सामग्री सहयोगका लागि सक्रिय हुनेछ।

न्यूनतम मापदण्ड: विपद् प्रभावितहरूलाई आफ्नो व्यक्तिगत सम्मान, सुरक्षा तथा भलाइ सुनिश्चित गर्नका लागि आवश्यक संस्कृति र हावापानी तथा मौसम सुहाउँदो उमेर र लिंग अनुसारको एक जोर लुगाफाटा तथा ओछ्याउने र घामपानीबाट बच्नका लागि प्रत्येक परिवारलाई त्रिपाल, सामान्य स्वास्थ्य कल्याण हुने कुरा सुनिश्चित गर्न हरेक विपद् प्रभावित क्षेत्रका परिवारलाई शुद्ध पिउने पानी संकलन गर्ने तथा खाना पकाउने भाँडाकुँडा उपलब्ध गराउनु पर्दछ।

न्यूनतम कार्यहरू:

- जिल्लामा कम्तीमा ५० परिवारको लागि गैरखाद्य सामग्रीको भण्डारण गरी राख्ने र कम्तीमा १०० परिवारको लागि पहुँच बनाउने,
- विपद् प्रभावितहरूलाई विपद्को स्तर कम भएको ७२ घण्टाभित्र गैरखाद्य सामग्री आवश्यकता पहिचान गरी वितरण प्रकृया सुरु गर्ने,
- नव सुत्केरी तथा नवजात शिशुहरूको आवश्यकता पूरा गर्ने गरी बेग्लै २५ सेट बाल गैरखाद्य सामग्रीहरूको व्यवस्था गर्ने,

- सहयोग उपलब्ध गराउँदा उनीहरूलाई जीवन निर्वाह गर्न, संस्कृतिलाई कायम राख्न, प्रतिकूल मौसम तथा हावापानीबाट बच्न, ब्यक्तिगत स्वाभिमान तथा गोपनीयता बचाई राख्न महिला, बालबालिका, सुत्केरी र शिशुलाई उपयुक्त न्यूनतम आवश्यक सामग्रीहरू विपद् प्रभावित क्षेत्रमा गई उपलब्ध गराउनु पर्ने ।

एक घर परिवार (६ जना) का लागि न्यूनतम गैरखाद्य सामग्रीहरू

क्र.सं.	सामग्रीको नाम	परिमाण	विवरण
१	कम्बल	२ थान	५० प्रतिशत उलन
२	त्रिपाल	१ थान	१२X१८ फिट/५ केजी
३	भाँडाकुडा	१ सेट	१. डेक्ची — १ वटा २. सानो डेक्ची — १ वटा ३. कराई — १ वटा ४. थाली — ३ वटा ५. कप — २ वटा ६. डाडु — १ वटा ७. पन्यू — १ वटा ८. गिलास — २ वटा
४	प्लाष्टिक बाल्टिन	१ थान	१५ लिटरको ढक्कनसहित
५	मग	१ थान	१ लिटरको
६	जिन कपडा	५ मिटर	
७	छिट कपडा	५ मिटर	
८	पपलिन कपडा	६ मिटर	
९	जनाना धोती	२ थान	
१०	मर्दाना धोती/लुंगी	१ थान	
११	कालो प्लाष्टिक	१ थान	१०X१२ फिट

३.३.६ पूर्वतयारी कार्ययोजना:

क्र.सं.	पूर्वतयारी सम्बन्धी क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि
१	क्षेत्रमा संलग्न सदस्य संस्थाहरूको विवरण अद्यावधिक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	वैशाख महिना
२	पूर्वतयारी समन्वय बैठक आयोजना गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, क्षेत्रका सबै सदस्य	जेठको पहिलो साता
३	पूर्वतयारीका लागि कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, रेडक्रस, गाउँ/नगरपालिका, अ/गैसस,	जेठको पहिलो साता
४	सम्भावित सहयोगी तह तथा संस्थाहरूको पहिचान गरी बाँचनका लागि आवश्यक आधारभूत सामग्रीहरूको उपलब्धता सूची तयार गर्ने	कार्यदल	क्षेत्रका सदस्य	जेठको पहिलो साता
५	अस्थायी बसोबासको लागि गाउँ/नगरपालिकाका सुरक्षित सार्वजनिक जग्गा तथा स्थानको पहिचान गरी उपयोग गर्ने सहमति लिने	कार्यदल	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस	जेठको पहिलो साता
६	आवास तथा गैर खाद्य सामग्रीको आपूर्तिको लागि बजार र विक्रेताका वैकल्पिक सूची बनाउने, आवश्यकता अनुसार सम्झौता गर्ने	कार्यदल	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिकाका, रेडक्रस, अ/गैसस	जेठ मसान्तभित्र
७	संकटासन्न गाउँ/नगरपालिका र अन्य सुरक्षित	कार्यदल	जिविव्यस, अ/गैसस,	वैशाख महिना

	गाउँ/नगरपालिकाकाका सुरक्षित स्थानमा सामुदायिक आश्रयस्थल बनाउने		गाउँ/नगरपालिका	
८	विस्थापित परिवारको लागि आश्रयस्थल बनाउन आवश्यक पर्ने बाँस, डोरी र खाना बनाउने भाँडावर्तन, इन्धन आदि समयमै उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाउने	कार्यदल	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	जेठ दोस्रो साता
९	सामग्री वितरणको लागि यातायात तथा अन्य व्यवस्था मिलाउने	कार्यदल	जिविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	जेठ मसान्त
१०	शिविर व्यवस्थापन तथा समन्वय समितिको संरचना र जिम्मेवारीहरू निर्धारण तथा परिभाषित गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख तथा कार्यदल	क्षेत्रका सदस्य	जेठ मसान्त
११	आवास तथा गैर खाद्य सामग्री वितरणको पूरा सूची राख्ने र नियमित रूपमा प्रतिवेदन तयार गरी जिविव्यस तथा अन्य सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका अन्य सदस्य, कार्यदल	शिविर सञ्चालन भएमा नियमित

३.३.७ विपद् प्रतिकार्य कार्ययोजना:

समय अवधि	क्रियाकलापहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी संस्था	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	सूचना संकलन तथा परिस्थितिलाई अध्यावधिक गर्ने,	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, स्थाविव्यस	
	पहिचान गरिएका विद्यालय, सामुदायिक आवासहरूमा विस्थापितहरूलाई राख्ने			
	पहिचान गरिएका सुरक्षित तथा खुल्ला स्थानहरूमा आवश्यक संख्यामा अस्थायी शिविर निर्माण गर्ने			
	विस्थापित परिवारहरूलाई अस्थायी शिविरमा राख्ने			
	प्राप्त सूचनाका आधारमा स्रोतसाधनहरूको आंकलन र विवरण तयार गर्ने			
	आवश्यकता अनुसार थप सामग्रीहरूको संकलनको वातावरण मिलाउने			
दोश्रो दिन	सूचना संकलन कार्य तथा बैठकलाई निरन्तरता दिने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	
	राहत सामग्रीको ढुवानी र प्राप्तिको कामलाई समन्वय गरी सहज बनाउने			
	राहत सामग्रीहरू वितरण गर्ने			
	विस्थापित परिवारहरूको संख्या यकिन गरी थप अस्थायी शिविर निर्माण गर्ने			
	क्षेत्रगत समन्वय गरी विस्तृत सर्वेक्षणको पूर्वतयारी गर्ने,			
पहिलो	आधिकारिक विषयगत क्षेत्रबाट आएको	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस,	

हप्ता	विस्तृत सर्भेक्षण प्रतिवेदन अध्ययन गरी अस्थायी शिविरहरूको आवश्यकता अनुसार थप व्यवस्थापन गर्ने		गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	
पहिलो महिना	विस्थापितहरूको सम्भावित विस्थापन अवधि विश्लेषण गर्ने र थप अस्थायी शिविरहरूको तयारी गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	
	विपद् घटना तथा पूनःस्थापनाका प्रयासहरूको समग्र विश्लेषणसहित प्रतिवेदन तयार गर्ने ।			
दोश्रो महिना	नियमित अनुगमन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	

३.३.८ निकायगत स्रोत साधनको आंकलन:

सि. नं.	कार्यालय/संघ संस्थाको नाम	आपतकालीन अवस्थामा उपलब्ध हुने						कैफियत (उपलब्धता)	
		सामग्री/ राहत सामग्रीको नाम	संख्या (परिमाण)	सामग्री अवस्था	चालु	सामग्री रहेका स्थान	जनशक्ति (संख्या)		सम्पर्क विवरण (मो. र फो.)
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सिन्धुली	गैरखाद्य	१०० परिवार	चालू		सिन्धुली	२० जना	०४७-५२०१२०	तुरुन्त (आवश्यकता अनुसार थप गर्न सकिने)

३.४ विषयगत क्षेत्र: कृषि तथा खाद्य

नेतृत्व गर्ने निकाय: जिल्लामा नेतृत्व गर्ने निकाय नगरपालिका तथा गाउँपालिका अन्तर्गत रहने भएकोले सम्बन्धित नगरपालिका तथा गाउँपालिका नै यस क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने निकाय हुनेछ ।

३.४.१ क्षेत्रगत सदस्यहरूको सूची:

क्र.सं	साझेदारहरूको नाम	सम्पर्क ब्यक्ति	टेलिफोन नम्बर	इमेल ठेगाना
१	कृषि ज्ञान केन्द्र, सिन्धुली	प्रतिनिधि	०४७-५२०९६६	akcsindhuli@gmail.com
२	भेटेरीनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, सिन्धुली	प्रतिनिधि	०४७-५२०९८५	vhalsecsindhuli@gmail.com
३	कन्दमुल तरकारी विकास केन्द्र, सिन्धुली	प्रतिनिधि	०४७-५२०९२२	kandamulsindhuli@gmail.com
४	उद्योग वाणिज्य संघ, सिन्धुली	प्रतिनिधि	०४७-५२०२४९,	sindhulicci@gmail.com
५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	प्रतिनिधि	०४७-५२०९२०	nracs.sindhuli68@gmail.com
६	रिलिफ नेपाल, सिन्धुली	प्रतिनिधि	९८५९९३४७३४, ०४७-५२०९९५	reliefns@gmail.com
७	सिड्स नेपाल, सिन्धुली	प्रतिनिधि	०४७-५२००३६	sidsnepal036@gmail.com
८	सामुदायिक विकास कार्यक्रम, सिन्धुली	प्रतिनिधि	९८४४२३२०७९	cdpsnepal@gmail.com
९	हाम्रो प्रयास नेपाल, सिन्धुली	प्रतिनिधि	९८४९९४३२८४	hamroprayash.sindhuli@gmail.com
१०.	ह्याण्ड्स नेपाल, सिन्धुली	प्रतिनिधि	९८४४०९९५७६	

३.४.२ विपद् पश्चातको सम्भावित परिदृश्य:

- प्रभावित परिवारहरूमा तत्काल आवश्यक नियमित खाना तथा पहुँचमा कमी,
- न्यून खानाका कारण विशेष गरी गर्भवती महिला, वृद्धवृद्धा र बालबालिकामा रोगको संक्रमण तथा संक्रमणको सम्भावनामा वृद्धि र शारीरिक कमजोरी हुने,
- बालबालिकाहरूको शारीरिक तथा मानसिक विकासमा गतिरोध,
- स्थानीय बजारमा उपलब्ध खाद्य सामग्रीहरूको मूल्य वृद्धि,
- यातायातको अभावका कारण खाद्य सामग्रीहरूको ओसार पसारमा कमी आउने,
- परिवारको सम्पत्ति क्षति, जीविकोपार्जन क्षति, बाली नोक्सान, पशुधन क्षतिको सामना गर्ने रणनीतिमा बाधाका कारणहरूले गर्दा मध्यम अवधिको तीव्र खाद्य असुरक्षा।

३.४.३ समष्टिगत उद्देश्य:

विपद्बाट प्रभावित खाद्यान्न अभावमा परेका व्यक्तिहरूलाई जीवन जिउनका लागि समयमा नै खाद्यान्नको उपलब्धता तथा खाद्यान्नमा पहुँच सुनिश्चित गराएर संभावित रोगका संक्रमण र शारीरिक तथा मानसिक विकासको अवरोध कम गरी मानवीय जीवन र स्वाभिमानको रक्षा गर्दै जीवनको रक्षा गर्ने।

३.४.४ विशिष्ट उद्देश्य:

- जीवन जीउनका निमित्त विपद्बाट प्रभावित घरपरिवारलाई प्रति व्यक्ति प्रति दिन आवश्यक न्यूनतम क्यालोरी शक्ति सहितको खाना प्रभावित समुदायको धर्म, संस्कृति र विशेष आवश्यकता/ परिस्थितिका आधारमा उपलब्ध गराउने।

- जोखिममा परेका प्रभावित घरपरिवारको पहुँच तथा उपलब्धतामा बृद्धि भई खाद्यान्नको अभावमा सिर्जना हुन सक्ने शारीरिक अस्वस्थताको जोखिम तथा संरक्षणका चुनौतिहरू कम गर्ने।

३.४.५ मानवीय सहयोगको मापदण्ड:

प्रभावित व्यक्तिहरूको पहुँच निम्न वस्तुमा हुनेछः—

- (१) प्रति व्यक्ति प्रति दिन न्यूनतम २,१०० क्यालोरी प्राप्त हुने गरी सामान्य खाद्यान्नको राशन,
  - (२) प्रभावित मानिसहरूका लागि हाल विद्यमान तथा उपलब्ध भएका र पहुँचयोग्य खाद्य पदार्थमा परिपूरक (Complementary) को रूपमा एक अथवा दुई खाद्य पदार्थ पूरक रासनको रूपमा उपलब्ध गराउने र,
  - (३) निश्चित समूहका व्यक्तिहरूका (साना केटाकेटी, एच्आईभी भएका व्यक्ति, कुपोषित व्यक्तिहरू आदि) आवश्यकतालाई पूरा गर्नका लागि सामान्य रासनका अतिरिक्त परिपूरक रासनको व्यवस्था ।
- मापदण्ड बमोजिमको किट (Kit) 'सिफारिस

चामल - प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ४०० ग्राम,	दाल - प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ६० ग्राम
वनस्पति तेल - प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति २५ मि.लि.,	नुन - प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ७.५ ग्राम
  - स्थानीय परिस्थिति बमोजिम खाद्यान्न वितरणको आकार निर्धारित गरिनुपर्दछ तर पनि शुरुमा घरायसी स्तरमा गरिने वितरण र अन्तिम लेखाजोखाबाट प्राप्ततथ्याङ्कको आधारमा व्यक्तिका आधारमा वितरण गरिनुपर्दछ ।

३.४.६ पूर्वतयारी कार्ययोजना:

कृषि तथा खाद्य क्षेत्रले आपतकालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने कार्यका लागि निम्न अनुसारको पूर्वतयारी गर्नुपर्दछ।

क्र. सं.	पूर्वतयारी क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी तह	समयावधि
१	व्यवस्थापन तथा समन्वय सम्बन्धी बैठकको आयोजना गर्ने र गत वर्षको कार्ययोजनाको पुनरावलोकन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	जेठ पहिलो साता भित्र
२	खाद्यान्न वितरण कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	”
३	तयारी खाद्यान्नको भण्डारण तथा आपतकालीन आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउने - २५,००० का लागि १० दिनसम्म आवश्यक पर्ने खाद्यन्न - चिउरा: भुजा १,७५,००० केजी - विस्कट १०० ग्रामको दरले: २५,००० केजी - नुन १०,००० केजी - प्याज जम्मा १०,००० केजी	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	
४	तयारी खाद्यान्नको बजार उपलब्धता पहिचान गर्ने र उत्पादक, डिलर, बिक्रेताको सम्पर्क ठेगाना, मौज्जात विवरण संकलन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	
५	खाद्यान्नको गुणस्तर नियन्त्रण तथा सूनिश्चितताको लागि गुणस्तर तथा नापतौल	क्षेत्र प्रमुख	गुणस्तर नियन्त्रण कार्यालय	

	विभागसँग समन्वय गरी परीक्षण गर्ने			
६	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रसँग समन्वय गरी ६ महिनादेखि ५ वर्ष मुनिका बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, गर्भवती तथा सुत्केरी महिलालाई पोषणयुक्त खाद्यान्नको आवश्यक परिणाम मौज्जात राख्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र, अ/गैसस	
७	खाद्यान्न कार्यक्रममा जनचेतना अभिवृद्धिका लागि प्रचारमूलक तथा ज्ञानबर्द्धक सामग्रीको बन्दोवस्त गर्ने	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	जिसस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	
८	तयारी खाद्यान्नका सहयोगी संस्थाहरू उद्योग वाणिज्य संघलगायत अन्य सम्बद्ध तहहरूसँग समन्वय गर्ने	क्षेत्र प्रमुख		असार मसान्त सम्म
९	प्रतिवेदन तयारीका लागि सदस्य तोकने	क्षेत्र प्रमुख	तोकिएको व्यक्ति	

३.४.७ विपद् प्रतिकार्य कार्ययोजना:

समय अवधि	क्रियाकलापहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी संस्था	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति बैठकमा सहभागी भई सूचना संकलन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	
	आवश्यक खाद्य सामग्री, स्रोत तथा साधनको आंकलन र विवरण तयार गर्ने			
	तत्काल सम्बोधन गर्न सक्ने नसक्ने यकिन गर्ने			
	विपद्बाट प्रभावित घरधुरी जिल्लाको स्रोत तथा सामग्री क्षमता भन्दा बढी भएमा केन्द्रीय तहमा समन्वय गरी तत्काल सहयोगका लागि वातावरण मिलाउने			
	सेवा केन्द्रका कर्मचारीहरूलाई घटनाको विवरण सम्प्रेषण गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय संयन्त्रको स्थापना गर्ने			
दोस्रो दिन	विषयगत अगुवा संस्था तथा सहयोगी संस्थाहरूको बैठक आवश्यकता अनुरूप निरन्तर बस्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	
	राहत सामग्रीको ढुवानी र प्राप्तिको कामलाई सहज बनाउने र समन्वय गर्ने			गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस
	तयारी खानेकुरा प्रभावित क्षेत्रमा वितरण (चिउरा, चाउचाउ, चिनी, बिस्कुट, आदि) गर्ने			गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस
	खाद्यवस्तुहरूको न्यूनतम आवश्यकता अनुसार वितरण गर्ने			गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस
पहिलो	सर्वेक्षण, समन्वय, सूचना तथा पूर्व चेतावनी	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य,	

हप्ता	विषयगत क्षेत्रबाट आएको विस्तृत सर्वेक्षण प्रतिवेदन अनुसार प्रभावित शिविर सञ्चालन भएका स्थानहरूबाट राहत सामग्री वितरण		गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	
पहिलो महिना	खाद्य सामग्री वितरण सर्वेक्षण, समन्वय, सूचना तथा पूर्व चेतावनी, विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गरी स्पेयर मापदण्ड अनुसार तत्कालीन पूनःस्थापनाको लागि आवश्यक अध्ययन, लेखाजोखा तथा विश्लेषण गरी बसोबास र जीविकोपार्जन जस्ता प्रमुख क्षेत्रको विकासका कार्यलाई अघि बढाउने वातावरण तयार गर्ने,	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	
	अनुगमन समितिले भइरहेको तथा भइसकेका कार्यको अनुगमन गर्ने,		जिविव्यस, क्षेत्रका सदस्य	
	विपद् घटना तथा पूनःस्थापनाका प्रयासहरूको समग्र विश्लेषणसहित प्रतिवेदन तयार गर्ने,		क्षेत्रका सदस्य	
दोस्रो महिना	आवश्यकता अनुरूप जीविकोपार्जनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने (कृषि र पशुपालन)	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	

३.४.८ निकायगत स्रोत साधनको आंकलन:

सि.नं.	कार्यालय/संघसंस्थाको नाम	आपतकालीन अवस्थामा उपलब्ध हुने				मानव संसाधन		कैफियत (उपलब्धता)
		सामग्री/राहत सामग्रीको नाम	संख्या (परिमाण)	अवस्था	सामग्री रहेका स्थान	संख्या	सम्पर्क विवरण (मो. र फो.)	
१	कृषि ज्ञान केन्द्र, सिन्धुली	विउ तथा विरुवा सहयोग	आवश्यकता अनुसार	चालू	सिन्धुली		०४७-५२०१६६, ५२०१४२	जिल्लाभरि
		औजार तथा उपकरण सहयोग	”		सिन्धुली			जिल्लाभरि
२	भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, सिन्धुली	पशुपन्ध्रीलाई उपचारका लागि औषधि	”		सिन्धुली		९८४६४७७६५५	जिल्लाभरि
३	सिड्स नेपाल, सिन्धुली	खाद्य र गैर खाद्य सामग्री सहयोग	”		सिन्धुली	आवश्यकता नुसार	०४७-५२००३६	सिड्स नेपालको कार्यक्षेत्र तथा आवश्यकता अनुसार
४	रिलिफ नेपाल, सिन्धुली	खाद्य र गैर खाद्य सामग्री सहयोग	”		सिन्धुली	५ जना	९८५११३४७३४	रिलिफ नेपालको कार्यक्षेत्र तथा आवश्यकता अनुसार
५	सा.वि.का., सिन्धुली	खाद्य र गैर खाद्य सामग्री सहयोग	”		सिन्धुली	१०-१५ जना	९८४४०८२४६८	सा.वि.का सिन्धुली कार्यक्षेत्र तथा आवश्यकता अनुसार

३.५ विषयगत क्षेत्र: खानेपानी तथा सरसफाइ

नेतृत्व गर्ने निकाय: जिल्लामा नेतृत्व गर्ने निकाय नगरपालिका तथा गाउँपालिका अन्तर्गत रहने भएकोले सम्बन्धित नगरपालिका तथा गाउँपालिका नै यस क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने निकाय हुनेछ ।

३.५.१ क्षेत्रगत सदस्यहरूको सूची:

सि.नं	क्षेत्रगत सदस्यको नाम	पद	सम्पर्क	इमेल ठेगाना
१.	जिल्ला समन्वय समिति, सिन्धुली	समन्वय अधिकारी	९८५४०८७२२२	sindhulidcc@gmail.com
२.	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, सिन्धुली	इकाइ प्रमुख	०४७-५२०१७५	deosindhuli047@gmail.com
३.	स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली	जनस्वास्थ्य प्रमुख	०४७-५२०१८८	dhosindhuli@gmail.com
४.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	सभापति	०४७-५२०१२०	nrcs.sindhuli68@gmail.com
५.	सिड्स नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८४४०४९२०६	sidsnepal036@gmail.com
६.	सा.वि.का., सिन्धुली	अध्यक्ष	९८४४०८२४६८	cdpsnepal@gmail.com
७.	ग्रामिण महिला चेतना केन्द्र, सिन्धुली	अध्यक्ष	९७४९०६८७२०	vwcc51@gmail.com
८.	नेपाल स्वास्थ्यको लागि पानी (नेवा)	सामाजिक विकास अधिकृत	९८५९९३०५८५	cwro@newah.org.np
९.	रिलिफ नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५९९३४७३४	reliefns@gmail.com
१०.	सहकार्य नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४९९६३	sahakarya2061@gmail.com
११.	हाम्रो प्रयास नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४९९६४	hamroprayash.sindhuli@gmail.com
१२.	खानेपानी उपभोक्ता महासंघ, सिन्धुली	अध्यक्ष		
१३.	शिद्धेश्वर खानेपानी उपभोक्ता संस्था, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८४४०८६३२६, ०४७-५२०५७२	

३.५.२ विपद् पश्चातको सम्भावित परिदृश्य:

- खानेपानीका संरचनाहरू (इन्टेक, ट्याङ्की, पाइपलाइन) तथा शौचालयहरू क्षतिग्रस्त भएको हुनेछ ।
- खानेपानीका मुहानहरू प्रदुषित भएको हुनेछ ।
- शुद्ध खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताको कमीका कारण रोगको प्रकोप फैलिई विपद्को जोखिम बढेको हुनेछ ।

३.५.३ समष्टिगत उद्देश्य:

प्रकोपबाट प्रभावित घर परिवारहरूलाई सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइका सुविधाहरू उपलब्ध गराई पानी र सरसफाइजन्य रोगहरू फैलन नदिई तिनको रोकथाम गर्ने ।

३.५.४ विशिष्ट उद्देश्य

- विस्थापित समुदायका लागि, खास गरी शिविरमा बस्ने मानिसहरूका लागि सुरक्षित खानेपानी, स्वास्थ्य शिक्षा तथा अस्थायी रूपमा सरसफाइ एवं नुहाउने सुविधाहरूमा पहुँच उपलब्ध छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- विस्थापित मानिसहरूलाई आधारभूत स्वास्थ्य सम्बन्धी सामग्री उपलब्ध गराइएको छ र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित व्यावहारिक प्रचलनहरूका बारेमा उचित रूपमा जानकारी उपलब्ध गराइएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।

- सम्पूर्ण उपकरण तथा सुविधा उपलब्ध गराइएका छन् र विस्थापित मानिसहरू बस्ने शिविरहरूमा सुगन्ध—सफा (Cleanliness) कायम गर्न तिनको सशक्तीकरण गरिएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।

३.५.५ मानवीय सहयोगको न्यूनतम मापदण्ड (स्फेयर परियोजना)

सुरक्षित पानी

- पिउने पानी २.५–३ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन, आधारभूत स्वच्छताका लागि २–६ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रति दिन, आधारभूत खाना तयार गर्नका लागि ३–६ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन गरी जम्मा ७.५ देखि १५ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन,
- पानी संकलन गर्न जाने स्थान ५०० मिटर भन्दा टाढा हुन नहुने र पानी ल्याउन ३० मिनेटभन्दा बढी समय नलाग्ने, सार्वजनिक धारामा प्रतिधारा ७.५ लिटर प्रतिमिनेट प्रति २५० जनाको लागि पानी उपलब्ध गराउने,
- शिविरमा बस्ने विस्थापित मानिसहरू तथा घर तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति नष्ट भएका व्यक्तिहरूका लागि पानी सङ्कलन तथा भण्डारण गर्नका लागि १० देखि २० लिटरसम्मको २ वटा बाल्टिन र पानी शुद्ध गर्नका लागि ३० दिनसम्म खानेपानी शुद्ध गर्ने ट्याब्लेट (Tablets) अथवा वाटर गार्ड (Waterguard) उपलब्ध गराउने ।

चर्पी

- अधिकतम २० जनाका लागि १ पारिवारिक शौचालय हुनुपर्दछ,
- यी पूर्वाधार तयार गर्दा खानेपानीका श्रोतहरू प्रदुषित नहुने गरी गर्नुपर्ने र महिला, बालबालिका तथा फरक क्षमता भएकाहरूलाई सहज हुने गरी गरिनु पर्नेछ ।

नुहाउने स्थान

- विपद् आइलागेको पहिलो ३ दिन ४० महिलाका लागि १ स्नान गृह तयार गर्ने, त्यसपछि २० जनाको लागि १ स्नान गृह तयार गर्ने ।

हाइजिन किट

- १ सेट प्रति परिवार
- प्रत्येक चर्पीमा साबुन, हार्पिक, ब्रस, फिनेल, बाल्टिन र मग राख्ने ।
- प्रतिव्यक्ति प्रतिमहिना २५० ग्राम नुहाउने र २०० ग्राम कपडा धुने साबुन उपलब्ध गराउने ।
- ठोस फोहोर व्यवस्थापनको लागि प्रति १० घरको लागि १०० लिटर क्षमताको १ कन्टेनर १०० मिटर ।

३.५.६ पूर्वतयारी कार्ययोजना:

क्र. सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समय
१	खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रमा काम गर्ने निकाय तथा संस्थाको पहिचान गरी सदस्य तह वा संस्था र तिनका प्रतिनिधिको पूनरावलोकन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य क्षेत्र,	जेठको दोस्रो हप्ता
२	समुदाय स्थानान्तरण भएको वा शिविरमा तथा प्रभावित गाउँ/नगरपालिकामा स्वास्थ्य प्रबर्द्धनसँग सम्बन्धित संरचना निर्माण र खानेपानी सरसफाइको अवस्था अध्ययन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य क्षेत्र, अ/गैसस	आवश्यकतानुसार
३	विभिन्न संस्थाहरूसँग भएको सरसफाइ सामग्रीहरूको मौज्जात विवरण संकलन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य क्षेत्र, अ/गैसस	जेठ मसान्तसम्म

४	मिराको तालिममा सहभागी हुन सदस्य तोक्ने	क्षेत्र प्रमुख		जिविव्यसले तोके अनुसार
५	पानी शुद्धिकरण र हाइजनि किट, साबुन पानीले हात धुने सम्बन्धी सरसफाइ अभियान । घरदैलो कार्यक्रम महिला स्वास्थ्य कार्यकर्ता परिचालन	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य क्षेत्र, अ/गैसस	जेठ मसान्तभित्र
६	क्षेत्रगत पुनरावलोकन बैठक आयोजना गरी सरसफाइ सम्बन्धी अनुशिक्षण सञ्चालन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	गाउँ/नगरपालिका, अ/गैसस	जेठ मसान्त
७	जनचेतना अभिवृद्धिका लागि विभिन्न सङ्घ संस्थासँग भएका सूचना तथा सञ्चारका सामानहरू संकलन, पुनरावलोकन र परिमार्जन गरी प्रकाशन गरी वितरण गर्ने र मौज्जात राख्ने	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	गाउँ/नगरपालिका, अ/गैसस	रेडियोबाट जेठ २० गतेदेखि भदौसम्म
८	खानेपानी तथा सरसफाइ संरचनाहरूको (चर्पी, स्नान घर आदि) र तालिमका नमूनाहरू स्तरीकरण गरी लागत निकाल्ने र क्षेत्रको बैठकबाट अनुमोदन गराई प्राविधिकहरूलाई अभिमुखीकरण गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख र क्षेत्रका सदस्य ,	गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य क्षेत्र, अ/गैसस	जेठ मसान्त
९	खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रबर्द्धन सम्बन्धी तालिम प्राप्तव्यक्तिको सूची तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	गाउँ/नगरपालिका,	जेठ मसान्त
१०	आपतकालीन स्वास्थ्य प्रबर्द्धन सम्बन्धी स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीलाई तालिम दिने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	गाउँ/नगरपालिका, अ/गैसस	चैत मसान्तभित्र
११	सार्वजनिक स्थलहरूमा हात धुनका लागि Foot operated धारा भएको खानेपानी स्टेशनहरू निर्माण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	गाउँ/नगरपालिका, अ/गैसस	बैसाख मसान्तभित्र

३.५.७ विपद् प्रतिकार्य कार्ययोजना:

समय अवधि	क्रियाकलापहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी संस्था	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सहभागी हुने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	
	सूचनाहरू संकलन र विश्लेषण गर्ने	"	"	
	क्षेत्रगत समूहको बैठक	"	"	
दोस्रो दिन	प्राप्तसूचना विश्लेषण ।	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	
	उपलब्ध श्रोतको आधारमा प्रथम चरणको प्रतिकार्यको थालनी	"	गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	
	स्थानीय श्रोतको परिचालन गरी शुद्ध खानेपानीको वितरण	"	"	
	पानी शुद्धिकरण गर्ने औषधीहरू वितरण	"	"	
	शुद्ध खानेपानीको वितरण	"	"	
	हाइजनि किट बक्स उपलब्ध गराउने	"	"	
	अस्थायी चर्पीहरूको निर्माण तथा पानी प्रयोग गर्ने	"	"	

	भाँडाहरु वितरण			
पहिलो हप्ता	वास्तविक क्षतिको आधारमा खानेपानी व्यवस्थापनको योजना तयार पार्ने	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	
	पानी शुद्धिकरण गर्ने थप सामग्री वितरण	"	"	
	वैकल्पिक श्रोतबाट खानेपानीको व्यवस्था	"	"	स्थलगत अध्ययन अनुसार
	साधारण मर्मत गर्न सकिने खा.पा. श्रोतहरुको मर्मत तथा पून सञ्चालन गर्ने	"	"	स्थलगत अध्ययन अनुसार
	क्षतिको वास्तविक तथ्यांक संकलन तथा विश्लेषण	"	"	
	अस्थायी शौचालयको विस्तार	"	"	
	बाल्टिन, साबुन, जग आदि सामग्रीहरुको व्यवस्थापन र वितरण	"	"	
	स्वास्थ्य सम्बन्धी जानकारी व्यक्तिबाट परामर्श दिने	"	"	
	ठोस र तरल फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने	"	"	
पहिलो महिना	अनुगमन टोली गठन तथा परिचालन	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	रु.२ लाख
	स्वास्थ्य तथा सरसफाई प्रवर्द्धनका लागि स्थानीय स्वयम्सेवक र महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेवकहरुलाई अभिमुखीकरण	"	गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	
	स्वास्थ्य शिक्षा सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यहरू	"	"	
दोस्रो महिना	अन्य क्षेत्रसँग समन्वय गरी ध्वज/ह कर्तव्य क्षेत्र प्रमुख पूर्वाधारहरुको पुनर्निमाण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	स्थलगत अध्ययन अनुसार

३.५.८ निकायगत स्रोतको आंकलन:

सि.नं.	कार्यालय/संघ/संस्थाको नाम	आपतकालीन अवस्थामा उपलब्ध हुने			मानव संशाधन		कैफियत (उपलब्धता)	
		सामग्रीको र राहत सामग्रीको नाम	संख्या (परिमाण)	सामग्री चालु अवस्था	सामग्री रहेका स्थान	संख्या		सम्पर्क विवरण (मो. र फो.)
१	स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली							
२	नेपाल स्वास्थ्यको लागि पानी (नेवा)	HDPE पाइप	३१०० मिटर	चालु	सिन्धुली	४ जना	०५६ ५२४०९३, ९८५५०५०९५४,	उपलब्ध हुने
		पियुस	४०० थान					
३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	खानेपानी ट्यांकी ५ हजार लि.को	४ वटा	चालू	सिन्धुली	१० जना	०४७-५२०१२०	
		हाइजिन किट	३० सेट					
		शौचालय सरसफाइ सामग्री	३० सेट					
४	प्लान इन्टरनेशनल नेपाल/ ह्याण्ड्स नेपाल सिन्धुली	पाइप फिटिङ	१ लाख		सिन्धुली	५ जना	९८५११३४७३४	कार्य क्षेत्रभित्र
		पोली ट्यांकी ५०० लि	१० वटा					
		ब्लिचिङ पाउडर	१००० केजी					
		पानी शुद्धिकरण सामग्री	५० थान					
		आपतकालीन शौचालय	५० थान					
		शौचालय सरसफाइ सामग्री	५० थान					
		IEC सामग्री	१०० थान					
		हाइजिन किट	५० वटा					
५	जिल्ला समन्वय समिति, सिन्धुली	पानी ट्यांकी	१० वटा				आवश्यकता अनुसार	
		आपतकालीन शौचालय	५० वटा					
६	सिद्धेश्वर खानेपानी उ. समिति, सिन्धुली	खानेपानी तथा फिटिङ सामग्रीहरू	आवश्यकतानु सार	चालु	सिन्धुली	८ जना	०४७-५२०५७२	
७	सहकार्य नेपाल, सिन्धुली	ट्यांकी ५०० लि	१० वटा	चालु	सिन्धुली	५ जना	९८५४०४११६३	आवश्यकता अनुसार
		आपतकालीन शौचालय	५० वटा					

		वास किट	५०० वटा					

३.६ विषयगत क्षेत्र: स्वास्थ्य तथा पोषण
नेतृत्व गर्ने निकाय: स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली

३.६.१ क्षेत्रगत सदस्यहरूको सूची:

क्र.सं.	क्षेत्रगत सदस्यहरूको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर	इमेल
१	स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२०१८८	dhosindhuli@gmail.com
२	जिल्ला अस्पताल, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२०१४५	shsindhuli132@gmail.com
३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	सभापति	०४७-५२०१२०	nrcs.sindhuli68@gmail.com
४	सहकार्य नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४११६३	sahakarya2061@gmail.com
५	रिलिफ नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५११३४७३४	reliefns@gmail.com
६	सिड्स नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२००३६	sidsnepal036@gmail.com
७	सामुदायिक विकास कार्यक्रम, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२०९९५	cdpsnepal@gmail.com
८	ग्रामिण महिला चेतना केन्द्र, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२०४६२	vwcc51@gmail.com
९	मानव तथा राष्ट्रिय विकास समाज (ह्याण्डस्) नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२०९६७	dudhaulihands@gmail.com
१०	सामुहिक सरोकार समाज, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४१४८५	ccsindhuli@gmail.com
११	सिद्धेश्वर खानेपानी संस्था, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२०५७२	

३.६.२ विपद् पश्चातको सम्भावित परिदृश्य:

- व्यक्तिको मृत्यु हुने,
- घाइते हुनु चोटपटक लाग्ने,
- भौतिक संरचनाहरू भत्किएर च्यापिने वा पुरिने,
- सडक अवरुद्ध भई आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाको अभाव,
- स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध सेवाको अपर्याप्तता,
- खानेकुराको अभाव तथा असुरक्षा,
- सुत्केरी, बालबालिका तथा वृद्धवृद्धाका स्वास्थ्यमा असर,
- झाडापखाला, हैजा तथा महामारीको खतरा।

३.६.३ समष्टिगत उद्देश्य:

विपद्पछिको अवस्थामा आकस्मिक उद्धारपश्चात् विभिन्न महामारी रोगको प्रकोप हुनसक्ने जोखिमलाई न्यूनिकरण गरी बालबालिकाको नियमित खोप सेवालाई निरन्तरता दिने, कुपोषण हुनबाट बचाउन पोषणको प्रबर्द्धन गर्ने तथा आकस्मिक पोषण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, गर्भवती, प्रसुति तथा सुत्केरी सम्बन्धी सेवाको सुनिश्चितता गर्ने एवम् अन्य स्वास्थ्य सेवालाई नियमित सञ्चालन गर्ने।

३.६.४ विशिष्ट उद्देश्य:

स्वास्थ्य

- झाडापखाला, हैजा, औलो तथा अन्य पानीजन्य एवं कीटजन्य रोगहरूको पर्याप्त रोकथाम तथा उपचार क्षमता सुनिश्चित गर्ने,
- महामारीजन्य रोगहरूको पहिचान, रोकथाम तथा उपचार क्षमता सुनिश्चित गर्ने,
- अरू प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment) सँग एकीकृत गरी स्वास्थ्य तथा पोषण (अवस्था तथा सेवाहरू) को द्रुत सर्वेक्षण क्षमतालाई सुदृढ पार्ने,

- रोग फैलन गएका खण्डमा सहयोग तथा लेखाजोखाका लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने,
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरूमा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न र स्वास्थ्य शिविरको सञ्चालन गर्ने र अर्को निकायमा पठाउने संयन्त्र (Referral Mechanism) को विकास गर्ने,
- पर्याप्त आपतकालीन आपूर्ति र मानव स्रोतलगायतका विषयमा शीघ्र क्षमता अभिवृद्धिका लागि सहयोग गर्ने
- आपतकालीन अवस्थामा आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको सहज वितरण गर्ने तथा आकस्मिक यातायात सेवा सूचारु गर्ने।

पोषण

- विस्थापित मानिसहरूका लागि पूरक खाना खुवाउने कार्यक्रम (Supplementary Feeding Programme -SFP) मा पहुँचको माध्यमबाट गर्भवती तथा दूध खुवाउने महिला एवं पाँच वर्षमुनिका केटाकेटीहरूमा गम्भीर कुपोषणको वृद्धिलाई रोकथाम गर्न स्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने,
- गम्भीर कुपोषण (Severe Acute Malnutrition -SAM) को उपचार तथा सेवामा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न स्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने,
- निरन्तर स्तनपान सुनिश्चित गर्न र अवाञ्छित स्तनपानका विकल्पहरूको वितरणमा रोक लगाउन स्वास्थ्य कार्यालयलाई मद्दत गर्ने,
- भिटामिन ए को वितरण/जुका मार्ने औषधि तथा प्रभावित बालबालिकाहरूका लागि खोप सम्बन्धी गतिविधिहरू सुनिश्चित गर्नका निमित्त स्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने।

३.६.५ मानवीय सहयोग सम्बन्धी न्यूनतम मापदण्ड:

- प्रारम्भिक लेखाजोखा सञ्चालन गरिएको समयमा स्वास्थ्य सम्बन्धी निगरानी (Health surveillance) शुरु हुन्छ।
- समुदायको तहमा रोग तथा चोटपटकको उपचार विद्यमान प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रको प्रणालीको माध्यमबाट, स्वास्थ्य संस्थाहरूमा केही उपचार एवं थोरै समयमा गम्भीर विरामीहरूलाई सिफारिश गरी अन्य केन्द्रहरू (Referral Centres) मा पठाई आपतकालीन स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गरिनेछ।
- सिफारिस गरी पठाइने अन्य केन्द्रहरू (Referral Centres) मा पुग्नका निमित्त विरामीहरूका लागि उपयुक्त यातायातको प्रबन्ध गरिनेछ।
- कोभिड १९ को महामारीको सन्दर्भमा सम्बन्धित मन्त्रालयबाट निर्मित तथा अनुमोदित नीति तथा मापदण्डहरूको पालना तथा कार्यान्वयन गरिनेछ।

३.६.६ पूर्वतयारी कार्ययोजना:

क्र.स.	पूर्वतयारी सम्बन्धी क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि
१	क्षेत्रको बैठक आयोजना गरी सदस्यबीच कार्यविभाजन गर्ने र आपतकालीन स्वास्थ्य कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, स्वास्थ्य स्वयंसेवक	वैशाख
२	जिल्लाका सरकारी, सामुदायिक तथा निजी स्वास्थ्य सेवा प्रदायक र उनीहरूसँग भएको स्रोतको सूची तयार गर्ने	कार्यदल	क्षेत्रका सदस्य, अ/गैसस,	वैशाख महिना
३	जिल्लास्थित सरोकारवाला वा सहयोगी तह वा संस्थाको सूची र सहयोगको खाका तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	जेठ पहिलो साता
४	आपतकालीन अवस्थामा आवश्यक पर्ने औषधि (ORS, IV fluids, metronidazole, ciprofloxacin) लगायत अनुसूचीमा उल्लेखित औषधीहरू ७ दिनको लागि पुग्ने गरी भण्डारण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस,	जेठ

५	आपतकालीन अवस्थाको लागि संकटासन्न गाउँ/नगरपालिकाको हरेक वडाहरूमा प्राथमिक उपचार बाकस (First Aid Kit) व्यवस्था गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस,	जेठ
६	हरेक संकटासन्न गाउँ/नगरपालिकामा पोषण सम्बन्धी अनुशिक्षण तालिम उपलब्ध गराउने	कार्यदल	जिविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	वैशाख
७	बच्चालाई दूध खुवाउने आमा, सुत्केरी र गर्भवती महिला, कुपोषित बालबालिका र जेष्ठनागरिकको लागि एक महिनालाई पुग्ने पोषणयुक्त खाना भण्डारण गर्ने	कार्यदल	जिविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	जेठ
८	आवश्यक सबै सामान खरिद गरेर वा माथिल्लो तहबाट निकासालिएर भण्डारणको लागि बन्दोबस्ती क्षेत्रलाई आग्रह गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस,	जेठ
९	स्वास्थ्य शिविर सञ्चालनका लागि स्वास्थ्यकर्मीको सूची तयार गर्ने	कार्यदल	जिविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस,	वैशाख
१०	करिब ३,००० थान झुलको बन्दोबस्त गर्ने	कार्यदल	जिविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	जेठ दोस्रो साता
११	जनचेतना अभिवृद्धिका लागि सूचना प्रचारप्रसार गर्ने र पाठ्यसामग्री तयार गरी स्वयम्सेवक परिचालन गर्ने	कार्यदल	जिविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस,	
१२	एम्बुलेन्सको सहज परिचालनको बन्दोबस्त मिलाउने जिल्लाभित्र रहेका एम्बुलेन्सहरूको सम्पर्क नम्बरसहित सूची तयार पार्ने	कार्यदल	गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस तथा अन्य सेवा प्रदायक संस्थाहरू	जेठको दोस्रो
१३	अनुगमन र प्रतिवेदनको लागि सदस्य तोक्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	जेठ मसान्त
१४	आपतकालीन अवस्थामा औषधी तथा उपकरणहरू खरिद गर्न स्थानीय तहसँग समन्वय गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	असार मसान्त
१५	प्रत्येक गाउँपालिका/नगरपालिकामा रहेको आइसोलेसन सेन्टरमा आवश्यक जनशक्ति, औषधी तथा अक्सिजनको व्यवस्थापन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य तथा स्थानीय तह	जेठ मसान्त
१६	कोभिड १९ को रोकथाम सम्बन्धी सन्देशहरू स्थानीय एफएम रेडियोबाट प्रसारण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह, अ/गैसस	निरन्तर
१७	गुणस्तरीय मास्क, सेनिटाइजर, पञ्जा लगायत व्यक्तिगत सुरक्षाका सामग्रीहरूको व्यवस्था गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह, अ/गैसस	निरन्तर
१८	आपतकालीन सेवा प्रवाह तथा लकडाउनको अवस्थाका मापदण्डहरू तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह, अ/गैसस	निरन्तर
१९	स्थानीय शव व्यवस्थापन मापदण्ड तयार गरी दह संस्कार स्थलको व्यवस्थापन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह, अ/गैसस	निरन्तर
२०	कोभिड १९ खोप तथा खोप केन्द्रहरूको व्यवस्थापन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह, अ/गैसस	निरन्तर
२१	कोभिड १९ सम्बन्धी सम्पूर्ण जानकारी प्रदान गर्न स्थानीय तहमा संयन्त्र निर्माण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह, अ/गैसस	निरन्तर

३.६.७ विपद् प्रतिकार्य कार्ययोजना:

समय अवधि	क्रियाकलापहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी संस्था	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सहभागी भई सूचना आदान प्रदान गर्ने, विपद् सम्पर्क व्यक्तिहरुले सर्वेक्षण, समन्वय, सूचना तथा पूर्वचेतावनी विषयगत क्षेत्रसँग निरन्तर सूचना र निर्देशनका लागि समन्वयमा रही रहने र प्रगति विवरणको जानकारी गराउने ।	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य संस्था, रेडक्रस तथा संघसंस्थाहरु	
	विषयगत अगुवा संस्था तथा सहयोगी संस्थाहरुको बैठक गरी प्रकोपको जानकारी संकलनको लागि community Rapid Response Team (CRRT) को बैठक संचालन र आवश्यक श्रोत सहित परिचालन गर्ने	"	Epidemiology and Disease Control division (EDCD)	
	जानकारीको सङ्कलन तथा परिस्थितिलाई अद्यावधिक गर्नका लागि मुख्य प्रकोपको जानकारी प्राप्तभएपछि Rapid Response Team (RRT) को बैठक गर्ने	"	RRT सदस्य	
	विषयगत अगुवा संस्था तथा सहयोगी संस्थाहरुको बैठक गरी प्रकोपको जानकारी संकलनको लागि CRRT लाई निर्देशन दिने	"	EDCD	
	प्रकोपको रोकथाम, नियन्त्रणका लागि स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रको बैठक गर्ने	"	क्षेत्र सदस्य	
	जिल्लाको विपद् प्रभावित क्षेत्रमा CRRT/RRT को परिचालन गर्ने	"	गाउँ/नगरपालिका, EDCC	
	घाइतेहरुको आपतकालिन व्यवस्थापन	"	गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य संस्था, रेडक्रस	
	सञ्चार माध्यम वाट सूचना सन्देश प्रसारण गर्ने	"	गाउँ/नगरपालिका र सञ्चार गृह	
	प्रेषण गर्नुपर्ने Case हरुको लागि एम्बुलेन्स तथा अन्य यातायात साधनको व्यवस्था गर्ने	"	गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य संस्था, रेडक्रस र यातायात कम्पनीहरु	
	गर्भवती, सुत्केरी र बालबालिकाको लागि पोषणयुक्त खानाको व्यवस्था गर्न खाद्य र संरक्षण क्षेत्र लगायत अन्य गैसससँग समन्वय गरी उपलब्ध गराउने	"	जिसस, गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य संस्था, रेडक्रस र अ/गैसस	
दोस्रो दिन	प्रकोप प्रभावित क्षेत्रमा शीघ्र स्वास्थ्य सर्वेक्षण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्र सदस्य, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस र अ/गैसस	
	सम्बन्धित क्षेत्रमा स्वास्थ्य कार्यकर्ता खटाई स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने		जिसस, गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य संस्था, रेडक्रस र अ/गैसस	
	स्वास्थ्य कार्यकर्ताको टोलीलाई आवश्यक औषधीहरु			

	आपूर्ति गर्ने			
	Contact Tracing को लागि समूह परिचालन गरी अति आवश्यकीय सूचनाहरु संकलन गर्ने			
	सुरक्षा निकायसँग समन्वय गरी प्रभावित परिवारलाई सुरक्षा दिने			
पहिलो हप्ता	अन्य विषयगत क्षेत्रसँग मिली बहुक्षेत्रीय प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA) संचालन गर्ने,	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्र सदस्य	
	द्रुत लेखाजोखाको सूचनालाई विश्लेषण गर्ने	"	क्षेत्र सदस्य	
	प्रतिवेदन तयार गर्ने तथा वितरण गर्ने	"	क्षेत्र सदस्य	
	अनुगमनबाट प्राप्तनतिजालाई जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति र अन्य क्षेत्रका सदस्यलाई जानकारी गराउने र आवश्यक परेमा तत्काल कार्य योजना बनाई कार्य गर्ने	"	गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य संस्था, रेडक्रस र अ/गैसस	
	नगरपालिका र गा.वि.स स्तरमा मृतक शरिरको पहिचान गरी सम्बन्धित आफन्त मिलि शवको अन्त्येष्टि	"	क्षेत्र सदस्य, गाउँ/नगरपालिका	
	प्रभावित क्षेत्रमा गर्भवती/प्रसुती सेवा संचालन गर्ने (Minimum Issential Service Package)	"	"	
	प्रभावित परिवारलाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको प्रवन्ध गर्ने	"	"	
पहिलो महिना	प्रभावित क्षेत्रमा अति जोखिमपूर्ण समूहको पहिचान गर्ने र पहिचान गरिएका अति जोखिम पूर्ण समूहलाई विशेष निगरानी तथा स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने ।	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य संस्था, रेडक्रस र अ/गैसस	
	परिवार नियोजन, यौनरोग तथा एच.आई.भि.एडस को बारेमा जनचेतना कार्यक्रम संचालन तथा अस्थायी साधन वितरण ।	"	"	
	खोप (Immunization) सेवा कार्यक्रम संचालन गर्ने	"	"	
दोस्रो महिना	कुपोषणमा परेका बालबालिकाहरुको पहिचान	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, स्वास्थ्य संस्था, रेडक्रस र अ/गैसस	
	प्रभावित क्षेत्रमा स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रमहरु संचालन गरी चेतना अभिवृद्धि गर्ने	"	"	
	संरक्षण क्षेत्रसँग समन्वय गरी मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने,	"	"	
	प्रभावित क्षेत्रका अस्थायी स्वास्थ्य शिविरमा शुद्ध खानेपानी, शौचालय, सरसफाईको व्यवस्थापन गर्न खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रसँग समन्वय गरी उपलब्ध गराउने	"	"	
	नियमित अनुगमन गर्ने	"	"	

३.६.८ निकायगत स्रोतको आंकलन:

सि. नं.	कार्यालय/संघ/संस्थाको नाम	आपतकालीन अवस्थामा उपलब्ध हुने				मानव संशाधन		कैफियत (उपलब्धता)
		सामग्रीको र राहत सामग्रीको नाम	संख्या (परिमाण)	सामाग्रको अवस्था	सामग्री रहेको स्थान	संख्या	सम्पर्क विवरण (मो. र फो.)	
१	स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली							
२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	स्ट्रेचर तथा एम्बुलेन्स सेवा हाइजिन किट, डिग्निटी किट तथा सरसफाइ सामग्री	आवश्यकतानुसार	चालू	सिन्धुली	३० जना	०४७-५२०१२०	जिल्लाभरि
३	रिलिफ नेपाल, सिन्धुली	सेवा सञ्चालनका लागि अत्यावश्यक सामग्री	आवश्यकताअनुसार	माग बमोजिम	सिन्धुली	१२ जना	९८५११३४७३४	जिल्लाभरि
४	सहकार्य नेपाल, सिन्धुली	सेवा सञ्चालनका लागि अत्यावश्यक सामग्री	आवश्यकताअनुसार	माग बमोजिम	सिन्धुली	७ जना	९८५४०४११६३	जिल्लाभरि
५	सामुहिक सरोकार समाज, सिन्धुली	हाइजिन किट सहयोग	१००	चालू	सिन्धुली	३ जना	९८५४०४१४८५	कार्यक्षेत्रभित्र

३.७ विषयगत क्षेत्र: शिक्षा

नेतृत्व गर्ने निकाय: शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, सिन्धुली

३.७.१ क्षेत्रगत सदस्यहरूको सूची:

सि.नं.	क्षेत्रगत सदस्यहरूको नाम	पद	टेलिफोन नम्बर	इमेल
१	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, सिन्धुली	इकाइ प्रमुख	०४७-५२०१७५, ०४७-५२०५७५	deosindhuli047@gmail.com
२	सिड्स नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२००३६	sidsnepal036@gmail.com
३	सहकार्य नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२०८६३	sahakarya2061@gmail.com
४	सामुहिक सरोकार समाज, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४९४८५	ccssindhuli@gmail.com
५	रिलिफ नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२०९१५	reliefns@gmail.com
६	मानव तथा राष्ट्रिय विकास समाज (HANDS) नेपाल, सिन्धुली	अध्यक्ष	०४७-५२०९६७	dudhaulihands@gmail.com

३.७.२ विपद् पश्चातको सम्भावित परिदृश्य:

- शिक्षक विद्यार्थीहरू हताहत तथा जनको क्षति,
- विद्यालयमा रहेका शैक्षिक सामग्री नष्ट हुन सक्ने,
- विद्यालय भवन अस्थायी बास स्थानका रूपमा प्रयोग हुने,
- विद्यालय भवन कटान/डुबानमा पर्न सक्ने,
- अस्थायी शिविरहरूमा बालबालिकाहरू मानसिक/शारीरिक रूपले प्रताडित हुन सक्ने,
- विद्यार्थीको घर कटान/डुबानमा पर्दा पाठ्यपुस्तक तथा अन्य शैक्षिक सामग्री नष्ट हुन सक्ने,
- बाढी पश्चात् झाडापखालाजस्ता महामारी हुनसक्ने ।

३.७.३ समष्टिगत उद्देश्य:

विपद् प्रभावित बालबालिकाहरू र आश्रय दिएर बसेका समुदायको बालबालिकाहरूको शिक्षा प्राप्तगरी सुरक्षित भविष्य निर्माण गर्ने अधिकार अस्थायी वा स्थायी आवास स्थलहरूमा अल्पकालीन वा दीर्घकालीन रूपमा अथवा औपचारिक वा अनौपचारिक रूपमा कक्षा संचालन गरी शिक्षा सेवालाई निरन्तरता दिने ।

३.७.४ विशिष्ट उद्देश्य:

- विपद्बाट हुने क्षति न्यूनिकरण गर्न अल्पीकरण तथा पूर्वतयारीमा ध्यान दिने,
- विपद् आउनसक्ने सम्भावित स्थानको पहिचान तथा सुरक्षित स्थानको पहिचान गरी क्षति न्यूनिकरण गर्न सहयोग गर्ने,
- विपद्लाई अल्पिकरण गर्न विभिन्न तरिका अपनाउन सहयोग गर्ने,
- विपद् पश्चात तत्काल तथ्याङ्क संकलन गरी शिक्षा व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने,
- विपद्का क्रममा सुरक्षित भएर बस्न सिकाउने,
- विपद्मा सहयोग गर्ने समूह पहिचान गर्ने,
- विपद् पश्चातको शिक्षा व्यवस्थापनमा सबै सरोकारवालाको क्षमता संकलन गरी समयमै सबै सहयोगी संस्थाहरूको सहयोग एकद्वार प्रणालीमार्फत अगाडि वढाउने,

- विषय व्यवस्थापनको क्षेत्रमा आवश्यक सबै क्रियाकलाप नियमानुसार गर्न र समग्र शिक्षा समूहको समन्वयात्मक व्यवस्थापन गर्ने ।

३.७.५ पूर्वतयारी कार्ययोजना:

क्र. सं.	पूर्वतयारी सम्बन्धी क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि
१	शिक्षा क्षेत्रको बैठक गरी विभिन्न क्षेत्रको विश्लेषण गरी आपतकालीन शैक्षिक कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	शैक्षिक सत्रको शुरुमा
२	जोखिमपूर्ण क्षेत्रका विद्यालय तथा विद्यार्थी र शिक्षकको तथ्याङ्क संकलन र विश्लेषण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, शिविसइ, क्षेत्रका सदस्य	जेठ मसान्त
३	मिरा (MIRA) अभिमुखिकरण कार्यमा सहभागी हुने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, क्षेत्रका सदस्य	जिविव्यसले आह्वान गरेपछि
४	सुरक्षित स्थानको लागि त्रिपालको व्यवस्थापन (२०० थान १२×१८) चकटी २००० थान वा म्याट्रेक्स र कार्पेटको व्यवस्था गर्ने शैक्षिक सामग्री वितरण (३ देखि ५ वर्ष उमेर समूहका लागि) गतवर्ष तालिम दिएका स.का.स.को सुपरभाइजरहरूको तथ्याङ्क संकलन गरी परिचालन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, शिविसइ, अ/गैसस, आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्र	आवश्यकता अनुसार
५	सिकाई केन्द्र (Learning Center) का लागि निम्न सामग्रीको बन्दोबस्त गर्ने त्रिपाल २०० थान शिक्षकको रोष्टर तयार गर्ने विद्यालय किट १०० थान विद्यार्थी कीट २००० थान (पोशाक र स्टेशनरी) पाठ्य पुस्तक १ देखि ५ कक्षा	शैक्षिक कार्यदल	गाउँ/नगरपालिका, शिविसइ, शिक्षक महासंघ, अ/गैसस, शिक्षा विभाग	जेठभित्र
६	कक्षा ६ देखि १० सम्मको लागि पाठ्यपुस्तक तथा विद्यार्थी किट (१००० थान)	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, शिविसइ, अ/गैसस	
७	अनौपचारिक शिक्षा (८ देखि १४ वर्ष उमेर समूहका विद्यालय नगएका बालबालिकाहरूका लागि) १५ वटा कक्षा सञ्चालनको लागि तयारी गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, शिविसइ, अ/गैसस	आवश्यकता अनुसार
८	अनुगमनको लागि अनुगमन कार्यदल निर्माण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्र सदस्य तथा गाउँ/नगरपालिका, शिविसइ	आवश्यकता अनुसार

९	विपद् प्रभावित विद्यालयहरूलाई विद्यालय किटको (School kit) व्यवस्थापन गर्ने (५० थान)	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, शिविसइ, अ/गैसस	आवश्यकता अनुसार
१०	जोखिममा परेका विद्यालयहरूलाई जोखिम अल्पिकरण (Mitigation) कार्यक्रम सञ्चालन गर्न अनुरोध गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, गाउँ/नगरपालिका, शिविसइ, क्षेत्रका सदस्य	अनुगमनको रिपोर्ट प्राप्तभएपछि
११	विद्यालयका विद्यार्थी, शिक्षक, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघ, तथा विद्यालय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई विपद्सम्बन्धी प्रशिक्षण दिने	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, शिविसइ, अ/गैसस	नियमित कार्यक्रम अन्तर्गत राख्ने

३.७.६ विपद् प्रतिकार्य कार्ययोजना:

समय अवधि	क्रियाकलापहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी संस्था	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक मा सहभागि भई जानकारी लिने दिने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रगत सदस्य	
	क्षेत्र बैठक र सम्पर्क व्यक्तिहरूलाई सूचना संकलनका लागि निर्देशन दिने	"	क्षेत्रगत सदस्य	
	शिक्षक, विद्यार्थी र कर्मचारी, भौतिक अवस्थाहरूको यथार्थ जानकारी/सूचना समयमै जिल्ला शिक्षा कार्यालयमा उपलब्ध गराउने	"	क्षेत्रगत सदस्य	
	घाइते भएका विद्यार्थीहरू र शिक्षकहरू (विद्यालय समयमा विपद् भएको अवस्थामा) सम्बन्धमा तत्काल घटनास्थलमै प्राथमिक उपचारको व्यवस्था मिलाउने र सिक्किस्त घाइतेलाई अस्पताल पठाउने	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, शिविसइ, विद्यालय, जुरेस, शिअसं	
दोस्रो दिन	स्रोत साधनको आंकलन गर्ने (आवश्यकता, लेखाजोखा र खाडल पहिचान गर्ने) विषयगत क्षेत्रले घटनाको वस्तुगत विवरण तयार पार्ने	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	क्षेत्रगत सदस्य	
पहिलो हप्ता	MIRA तथ्यांक विश्लेषण र सम्बन्धित निकायहरूलाई जानकारी गराई सम्भावित श्रोत (सहयोग) आंकलन गर्ने	"	गाउँ/नगरपालिका, शिविसइ, शिक्षक महासंघ, अ/गैसस	
	विस्तृत शिक्षा सर्भेक्षण र प्रतिवेदन तयारी गर्ने	"	"	
	विद्यालय सुचारु गर्नका लागि तत्कालका लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीहरू उपलब्ध गराउने	"	गाउँ/नगरपालिका, शिविसइ, शिक्षक महासंघ, अ/गैसस, शिक्षा विभाग	
पहिलो महिना	प्राप्त तथ्यांक प्रतिवेदनबाट औल्याएका समस्याहरूको आधारमा सहयोग प्रदान गर्ने जस्तै: मनोविमर्श सहयोग, School Kit Box तथा	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, शिविसइ, शिक्षक महासंघ, अ/गैसस,	रु. ६४ लाख

	Temporary Learning Center (TLC) निर्माण			
	आपतकालीन आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रसँग समन्वय गरी अस्थायी पठनपाठन ECED, Basic Education, Adult Education, Adolescent Education) का लागि सुरक्षित स्थान निर्धारण गर्ने	"	"	
	विद्यालय पुनः संचालन गर्ने र सबै विद्यार्थीलाई विद्यालयमा पुनः ल्याउने वातावरण तयार गरी उनीहरूको दैनिक जीवनलाई सामान्य बनाउन सहयोग गर्ने	"	"	
दोस्रो महिना	पहिलाको जस्तै नियमित अवस्थामा आउनका लागि नियमित रूपमा प्रतिकार्यका कार्यहरू तथा अवस्था विश्लेषण गरी थप कार्यहरू सञ्चालन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	गाउँ/नगरपालिका, शिविसङ्घ, शिक्षक महासङ्घ, अ/गैसस,	
	शिक्षा क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्था र कार्यालयहरूले भईरहेका कार्यहरूको अनुगमन गर्ने	"	"	
	विपद् जोखिम न्यूनिकरणको कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न आर्थिक स्रोत व्यवस्थापन गर्ने एकद्वार संयन्त्रको कार्यान्वयन गर्ने	"	"	

३.८ विषयगत क्षेत्र: संरक्षण

नेतृत्व गर्ने निकाय: जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली

३.८.१ क्षेत्रगत सदस्यहरूको सूची:

सि. नं.	साझेदार संस्थाको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क नम्बर	इमेल
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली	चिरन्जिवि गिरी	सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी	९८५४०४०२५६	
२.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक सेवा केन्द्र, सिन्धुली		प्रहरी नायव निरीक्षक, सेवा केन्द्र प्रमुख	०४७-५२०१९९ ०४७-५२११९९	dposindhuli@gmail.com
३.	रिलिफ नेपाल, सिन्धुली	दुर्गराज पौडेल	अध्यक्ष	९८५११३४७३४	reliefns@gmail.com
४.	महिला पूनःस्थापना केन्द्र (ओरेक)		जिल्ला संयोजक	९८४७८२११९२	sapana@worecnepal.org
५.	जनजाती समाज विकास कार्यक्रम (JSDP), सिन्धुली		उपाध्यक्ष	९८५४०४२०४२ ०४७-५२१२९३	jsdpsindhuli@gmail.com
६.	सामूहिक सरोकर समाज (CCS), सिन्धुली	नबराज पहाडी	अध्यक्ष	९८५४०४१४८५	ccsinhuli@gmail.com
७.	सिन्धुली एकिकृत विकास सेवा (सिड्स नेपाल), सिन्धुली	दीपक कुमार घिमिरे	अध्यक्ष	९८५४०४१२०६	sidsnepal@yahoo.com
९.	सामुदायिक विकास कार्यक्रम (CDPs), सिन्धुली	मिलन श्रेष्ठ	अध्यक्ष	९८५१०९३५६७	cdpsindhuli@gmail.com
१०.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	अशोक श्रेष्ठ	सभापति	०४७-५२०१२० ९८४४०४०२१४	nrcs.sindhuli68@gmail.com
११.	मानव विकास तथा वातावरण संरक्षण केन्द्र (हुडेक), सिन्धुली	कृष्णहरि घिमिरे	अध्यक्ष	९८५४०४१००८	khgsindhuli@gmail.com
१२.	जिल्ला कानूनी सहायता समिति, सिन्धुली	प्रविण हायू	अधिवक्ता	९८४४१९७९९९	
१३.	सामुदायिक सेवा केन्द्र, सिन्धुली	रामबहादुर हायू	अध्यक्ष	९८४४१३९५५५	

३.८.२ विपद् पश्चातको सम्भावित परिदृश्य:

- प्रभावितहरूमा पारिवारिक बिछोड तथा बालबालिकाहरूमा अभिभावक विहीनता,
- मानसिक तनाव, मनोवैज्ञानिक असर,
- बालअधिकार तथा श्रम शोषणको अवस्थामा वृद्धि,
- शारीरिक तथा लैंगिक हिंसामा वृद्धि,
- मानव बेचबिखन तथा ओसारपसारको जोखिममा वृद्धि,
- घाइते, गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दीर्घ रोगीहरू तथा ज्येष्ठ नागरिकहरूको अवस्था झन् जटिल हुने,
- विद्यालय बन्द, शैक्षिक अवसरहरूमा अवरोध,

- बालबालिका तथा महिलाहरूको बढ्दो अनुचित प्रयोग, श्रम तथा यौन शोषण,
- सामना गर्ने संयन्त्रमा अवरोध,
- भेदभाव तथा लान्छानाको अवस्थामा वृद्धि,
- शान्ति सूक्ष्माको अभाव तथा असुरक्षित वातावरण,
- सुरक्षित सुत्केरी हुने तथा स्वास्थ्य उपचार गर्ने ठाउँको अभाव,
- किशोरी तथा महिलाको प्रजनन स्वास्थ्यमा नकारात्मक असर,
- मानवीय सहयोगमा पहुँच नहुनु अथवा पहुँच अपर्याप्त हुनु ।

३.८.३ समष्टिगत उद्देश्य:

संरक्षणको जोखिममा रहेका समूहहरूले आपतकालिन परिस्थितिको कारणबाट उत्पन्न हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहार तथा लान्छानाबाट संरक्षण प्राप्त गर्ने ।

३.८.४ विशिष्ट उद्देश्य:

- नेपालका प्राकृतिक विपद् तथा अन्य आपतकालिन परिस्थितिहरूमा उपलब्ध गराइने सहयोग कार्यक्रमहरूमा जोखिममा रहेका समूहहरूका लागि मानव अधिकार सम्बन्धी कानून, अन्तर्राष्ट्रिय मानवीय कानून तथा राष्ट्रिय कानूनले प्रत्याभुत गरेका (Guaranteed) मौलिक अधिकारहरूको संरक्षण गर्दछन् भन्ने कुरा सुनिश्चित हुने,
- जोखिममा रहेका समूहहरूको संरक्षण सुनिश्चित गरी आपतकालिन सहयोगको न्यायोचित वितरण प्रणाली स्थापित गर्ने,
- आपतकालिन परिस्थितिबाट उत्पन्न हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहार तथा लान्छानाका जोखिमहरूलाई सम्बोधन गरी विपद्बाट प्रभावित व्यक्तिहरूको संरक्षण गर्ने र त्यस्ता दुर्व्यवहारबाट प्रभावित व्यक्तिहरूका लागि सेवा तथा संरक्षण प्रदान गर्ने,
- बालमैत्री, किशोरकिशोरीमैत्री, महिलामैत्री, अपाङ्गतामैत्री तथा ज्येष्ठ नागरिकलगायत अन्य संरक्षण आवश्यक व्यक्तिहरूलाई सुरक्षित आवास, सुरक्षित सुत्केरी गृह तथा मनोसामाजिक परामर्श सम्बन्धी सहयोग पुऱ्याउने,
- विछोड भएका बालबालिका तथा किशोरकिशोरीहरूको पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी जाँचका बारेमा सहयोग र त्यस्तो सहयोगपछि उपयुक्त सेवा तथा संरक्षणका सुविधासहित परिवारको खोजी तथा पुनर्मिलन गर्ने कार्य सुनिश्चित गर्ने,
- यौन दुर्व्यवहार तथा हिंसा विरुद्धका घटनाको अनुगमन, प्रतिवेदन तथा पैरवी गर्ने प्रणालीको स्थापना गरि बालबालिका तथा महिलाहरूको यौन दुर्व्यवहार तथा शोषणको रोकथाम गर्ने ।

३.८.५ मानवीय सहयोगको न्यूनतम मापदण्ड:

- प्रभावित जनसमुदायको अधिकारको उल्लङ्घन, दुर्व्यवहार तथा शोषण अथवा भेदभावको अनुगमन गर्ने र प्रतिवेदन पेश गर्ने संयन्त्रको स्थापना गर्ने र स्थापित संयन्त्रलाई प्रयोगमा ल्याउने,
- विभिन्न समुदायका सदस्यहरूबाट, विशेषतः अति गरीब तथा पछाडि पारिएका समूहले मानवीय सहयोग तथा आधारभूत सेवा सुविधामा समान पहुँच र सहयोग पाए नपाएको अनुगमन गर्ने,
- साझेदारहरूबीच अभिलेख राख्ने तथा दर्ता गर्ने प्रणालीमा एकरूपता सुनिश्चित गर्ने,
- बालमैत्री तथा महिलामैत्री स्थलको स्थापना गर्ने,
- शिक्षा, स्वास्थ्य तथा संरक्षण सम्बन्धी सहयोग कार्यक्रममा मनोसामाजिक सहयोगलाई एकीकरण गर्ने,
- संरक्षण गर्ने व्यक्तिहरूबाट बालबालिकाहरू बिछोडिने कार्यको रोकथाममा सहयोग गर्ने,
- विछोडिएका तथा परिवार साथ नभएका बालबालिकाहरू, खास गरी पाँच वर्षभन्दा कम उमेरका बालबालिका तथा किशोरीहरूको पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्य जाँचको सहजीकरण गर्ने र खोजी तथा पुनर्मिलनमा संलग्न साझेदारहरूलाई सहयोग उपलब्ध गराउने,

- परिवारबाट विछडिएका तथा साथ नभएका बालबालिका, महिला, किशोरकिशोरी र अन्य जोखिममा परेका समूह जस्तै: परिवार नभएका, वृद्ध, अपांगता भएका तथा दीर्घ रोगबाट पीडित समूहका मानिसहरूलाई हेरचाह तथा संरक्षण प्रदान गर्ने,
- मानवीय सहयोग तथा स्थायी समाधानका बारेमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित व्यक्तिहरूलाई नियमित रूपमा सूचनाको प्रवाह भइरहेको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने,
- फिर्ता हुने कार्यक्रम तथा स्थायी समाधानको तर्जुमा गर्ने कार्यमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित व्यक्तिहरूलाई संलग्न बनाउन प्रयास गर्ने,
- लैङ्गिक हिंसामा परेका महिला, बालबालिका तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यकहरूलाई सेवा, सुरक्षा, संरक्षण प्रदान गरी सम्बन्धित सेवा केन्द्रसम्म पुऱ्याउने निकायको क्षमता अभिवृद्धि गरी परिचालन गर्ने ।

३.८.६ पूर्वतयारी कार्ययोजना:

क्र.सं.	पूर्वतयारी क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समय
१	समन्वय बैठक गरी सदस्यहरूको विवरण अध्यावधिक गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख	रिलिफ नेपाल, SIDS	वैशाख मसान्त
२	सामुदायिक मनोसामाजिक कार्यकर्ता, मनोविमर्शकर्ता, सामुदायिक महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको रेकर्ड तथा सूचना अध्यावधिक गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख	सिन्धुली अस्पताल, OCMC	वैशाख मसान्त
३	बालअधिकार संरक्षण सम्बन्धमा सरोकारवालाहरू (राजनीतिक दलका प्रतिनिधिहरू, प्रहरी, सेना लगायत) लाई तालिम	क्षेत्रगत प्रमुख तथा तोकिएको सदस्य	रिलिफ नेपाल र साझेदार संस्थाहरू	आवश्यकताअनुसार
४	GBVMIS अध्यावधिक गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख	सबै साझेदार निकायहरू	जेष्ठ पहिलो हप्ता
५	लेखाजोखा गर्ने जिम्मेवारी बाँडफाँड र संरक्षण सम्बन्धी आधाररेखा तयार गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख	सबै साझेदार निकायहरू	जेष्ठ पहिलो हप्ता
६	गर्भवती तथा सुत्केरी आमाको लागि सुरक्षित स्थानको व्यवस्थापन गर्नका लागि स्वास्थ्य क्षेत्रसँग समन्वय	क्षेत्रगत प्रमुख	स्थानीय तह, स्वास्थ्य कार्यालय, विभिन्न साझेदार निकायहरू	नियमित
७	प्रभावितका लागि सुरक्षित खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको रेखदेख, मनोसामाजिक सेवाको लागि कार्यदल गठन	क्षेत्रगत प्रमुख	स्थानीय तह, रिलिफ नेपाल र सामूहिक सरोकार समाज, विभिन्न साझेदार निकायहरू	आषाढ पहिलो हप्ता
८	सञ्चालित कार्यक्रममा बाल संरक्षणको विषय समावेश गर्न समन्वय गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख तथा तोकिएको सदस्य	स्थानीय तह, रिलिफ नेपाल, CDPS, SIDS Nepal	आषाढ पहिलो हप्ता
९	विभिन्न सूचना सामग्रीहरू प्रकाशन/ अध्यावधिक गरी परिमार्जन गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख तथा तोकिएको सदस्य	साविका/विभिन्न साझेदार निकायहरू	बैशाखभित्र
१०	सरोकारवाला एवं सुरक्षाकर्मीहरू करिब १५० जनालाई आचारसंहितासहित संरक्षण सम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख तथा तोकिएको सदस्य	सामूहिक सरोकार समाज सिन्धुली	आषाढ मसान्त

११	अनुगमन मूल्याङ्कन समिति गठन गरी अनुगमन विधिको विकास गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख तथा तोकिएको सदस्य	विभिन्न साझेदार निकायहरू	आषाढ हप्ता	पहिलो
१२	सिफारिस संयन्त्र स्थापनामा समन्वय: पुनःस्थापना केन्द्र, कानूनी उपचार सेवा, स्वास्थ्य उपचार सेवाबारे पूर्वतयारी गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख तथा तोकिएको सदस्य	OCCM, कानूनी सहायता समिति		निरन्तर
१३	ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका तथा जोखिममा पर्नसक्ने समूहलाई सचेतना अभिवृद्धि गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख तथा तोकिएको सदस्य	ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता कल्याण सघ, सबै सरोकार वालाहरू		आ.अ
१४	लैङ्गिक हिंसामा परेका महिला तथा बालबालिकाहरूलाई सेवा प्रदान गर्न सुरक्षित आवास गृह र OCCM को व्यवस्थापन गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख तथा तोकिएको सदस्य	अस्पताल, स्थानीय तह		निरन्तर
१५	विपद्को अवस्थामा बालबालिकाको मनोबल उच्च राख्न गरिने गतिविधिको अभ्यास	क्षेत्रगत प्रमुख तथा तोकिएको सदस्य	रिलिफ नेपाल		निरन्तर
१६	बाल संरक्षण प्रणालीको नक्सांकन	क्षेत्रगत प्रमुख तथा तोकिएको सदस्य	CDPS		निरन्तर

३.८.७ विपद् प्रतिकार्य कार्ययोजना

समय अवधि	क्रियाकलापहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी संस्था	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सहभागी भई जानकारी लिने दिने	क्षेत्रगत प्रमुख	क्षेत्रगत सदस्य	
	सम्पर्क व्यक्तिहरूलाई सूचना संकलनका लागि निर्देशन दिने	क्षेत्रगत प्रमुख	क्षेत्रगत सदस्य	
	बन्दोबस्ती व्यवस्थापन गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख	क्षेत्रगत सदस्य	
दोस्रो दिन	अन्य विषयगत क्षेत्रहरूसँग समन्वय गरी बहुक्षेत्रीय लेखाजोखा संचालन गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख	क्षेत्रगत सदस्य तथा साझेदार निकायहरू	
	संरक्षणको लेखाजोखा	क्षेत्रगत प्रमुख	क्षेत्रगत सदस्य तथा साझेदार निकायहरू	
पहिलो हप्ता	मिरा, MISP, GBVMIS बाट प्राप्त जानकारीको विश्लेषण गरी प्रारम्भिक मानवीय सहयोगको योजनासहित अवस्थाको प्रतिवेदन तयार पार्ने	क्षेत्रगत प्रमुख र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समिति	जिविव्यसले तोकिएका सदस्यहरू/ अन्य क्षेत्रगत समितिका सदस्यहरू	
	तत्काल उपलब्ध गराइएका मानवीय सेवाहरूमा महिला बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, किशोरकिशोरी, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, वृद्धवृद्धाहरूको पहुँच भए नभएको सुनिश्चित गर्ने	क्षेत्रगत सदस्यहरू	साझेदार निकायहरू	
	मानवीय सहयोगको आवश्यकता देखिएका प्रभावित समुदायमा सेवा उपलब्धताको लागि पैरवी गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख	क्षेत्रगत सदस्य/साझेदार निकायहरू	
	स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि क्षेत्रगत	क्षेत्रगत प्रमुख	रेडक्रस /साझेदार	

	आकस्मिक योजनाको समक्षा गर्ने		निकायहरू	
	संरक्षणका विभिन्न क्रियाकलापका लागि विभिन्न निकायहरूबाट प्राप्तसहयोगका लागि गरिएका प्रतिवद्धताको कार्यान्वयन गर्न समन्वय गर्ने गराउने	क्षेत्रगत प्रमुख	रेडक्रस /क्षेत्रगत सदस्य	
	मानवीय सहयोगको प्रयाप्तताको समिक्षा, अनुगमन र सुधारका लागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउने	क्षेत्रगत प्रमुख र अनुगमन तथा मुल्यङ्कन समिति	क्षेत्रगत सदस्य/साझेदार निकायहरू	
पहिलो महिना	जोखिममा रहेका समूहहरूलाई पहिलो १५ दिन भित्र तत्कालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने	क्षेत्रगत प्रमुख	क्षेत्रगत सदस्यहरू/ रेडक्रस/ साझेदार निकायहरू	
	सुत्केरी र ६ महिना सम्मका बच्चाका आमाहरूका लागि आवश्यक सामग्रीहरू वितरण गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	स्थानिय तह र साझेदार निकायहरू	
	परिवारबाट विछोडिएका बालबालिकाहरूको खोजी तथा बाल पुनःस्थापना र पुनःएकिकरणको व्यवस्था मिलाउने	क्षेत्रगत प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	रिलिफ नेपाल	
	लैंगिकतामा आधारित हिंसामा परेका महिला तथा बालबालिकाहरूलाई आवश्यक सेवा तथा सहयोगको व्यवस्था मिलाउने	क्षेत्रगत प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	OCMC, सुरक्षित आवास, साझेदार निकायहरू	
	पीडित महिला तथा बालबालिकाहरूलाई सुरक्षित आवास एवं मनोसामाजिक परामर्श उपलब्ध गराउने	क्षेत्रगत प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	OCMC र रेडक्रस	
	संरक्षणको आवश्यकता भएका वृद्धवृद्धी, अपांगता भएका व्यक्तिहरूलाई पुनःस्थापना गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने			
	OCMC र सुरक्षित आवास: लैङ्गिक हिंसाका घटनाको व्यवस्थापन, मनोपरामर्श, स्वास्थ्य तथा कानुनी सेवासम्म पहुँच बढाउने र आवश्यकता अनुसार सुरक्षित आवासको थप व्यवस्था गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	सिन्धुली अस्पताल, OCMC, सुरक्षित आवास	
सामुदायिक मनोसामाजिक कार्यकर्ता र महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका परिचालन गरी समुदायस्तरमा लैङ्गिक तथा घरेलु हिंसाको रोकथाम, निगरानी, आधारभूत मनोपरामर्श र हिंसा प्रभावितलाई सेवा केन्द्रसम्म प्रेषण गर्ने	क्षेत्रगत प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	स्थानीय तह, CMC-Nepal, साझेदार निकायहरू		
दोस्रो महिना	संरक्षण क्षेत्रगत सदस्यसँग समीक्षात्मक बैठक गर्ने,	क्षेत्रगत प्रमुख	सबै क्षेत्रगत सदस्यहरू	
	जिल्ला स्तरिय संरक्षण विषयगत क्षेत्र समन्वय समितिसँग बैठक गर्ने,	क्षेत्रगत प्रमुख	रिलिफ नेपाल, अन्य साझेदार निकायहरू	
	सूचक निर्धारण गरी तथ्यमा आधारित प्रभावकारी अनुगमन गर्ने,	क्षेत्रगत प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	अनुगमा तथा मुल्यङ्कन समिति	
	अन्य क्षेत्रहरूसँग समन्वय गरी विस्तृत लेखाजोखा	क्षेत्र प्रमुख	विभिन्न क्षेत्रगत सदस्यर	

तथा समीक्षा गर्ने,		साझेदार निकायहरु	
विस्तृत लेखाजोखाबाट प्राप्ततथ्यांकको विश्लेषण र प्रतिवेदन तयारी,	तोकिएको सदस्य	विभिन्न क्षेत्रगत सदस्यर साझेदार निकायहरु	
पुनस्थापनाका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सिफारिस गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	विभिन्न क्षेत्रगत सदस्यर साझेदार निकायहरु	
OCMC व्यवस्थापन समन्वय समितिसँग बैठक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	सिन्धुली अस्पताल	
लैङ्गिक हिंसा जिल्ला सल्लाहकार समितिसँग बैठक गर्ने	जि.स.स.	साझेदार निकायहरु	

३.८.८ निकायगत स्रोत साधनको आंकलन:

सि. नं.	कार्यालय/संघ/संस्था को नाम	आपतकालीन अवस्थामा उपलब्ध हुने				जनशक्ति व्यवस्थापन		कैफियत (उपलब्धता)
		सामग्री/सेवा/ राहत सामग्रीको नाम	संख्या (परिमाण)	सामग्रीको अवस्था	सामग्री/सेवा रहेका स्थान	संख्या	सम्पर्क विवरण (मो. र फो.)	
१.	रिलिफ सिन्धुली नेपाल,	जोखिमपूर्ण अवस्थाका बालबालिकाको उद्धार, राहत र पूनःस्थापना गर्न र घटना व्यवस्थापनमार्फत पहिचान भएको समस्या समाधान सहयोग कोष	कुल रकम १ लाखवाट आवश्यकता अनुसार	चालू	बालबालिका मुस्कान कोष रिलिफ नेपाल सिन्धुली		९८५११३४७३४, ९८५१२३८५३१, ९८५४०४१४४२	जिल्लाभरि
		बालबालिकाले घरमै वसी अध्ययन गर्न सक्ने बैकल्पिक पाठ्यक्रम सम्बन्धमा अभिभावक र बालबालिकालाई बालमैत्री शिक्षण परामर्श सेवा	आवश्यकता अनुसार		रिलिफ नेपाल		९८५११३४७३४,	आवश्यकता अनुसार जिल्लाभरि
		बैकल्पिक शिक्षा (दुरी कायम गरी) सञ्चालनका लागि दक्ष शिक्षक	१० वटा		रिलिफ नेपाल र हुडेक सिन्धुली			दुधौली नपा १, २, ३ र कमलामाई नपा १३ र १४
		पीडित बालबालिकाको संरक्षणको लागि प्राविधिक सहयोग			रिलिफ नेपाल सिन्धुली	५ जना	९८५११३४७३४,	जिल्लाभरि
२.	जनजाति समाज विकास कार्यक्रम (JSDP), सिन्धुली	मनोसामाजिक विमर्शकर्ता				३२	०४७-५२१२९३ ९८५४०४२०४२	कार्यक्षेत्रभित्र
३.	सामूहिक सरोकार समाज, सिन्धुली	मनोसामाजिक विमर्शकर्ता	आवश्यकता अनुसार			५	९८५४०४१४८५	कार्यक्षेत्रभित्र
		बालमैत्री कक्षा सञ्चालन सहयोग				३	९८५४०४१४८५	कार्यक्षेत्रभित्र
४.	SIDS/Nepal, Sindhuli	सवारी साधन	१	चालू	सिन्धुली		९८४१६७६५५०	जिल्लाभरि
		मनोसामाजिक विमर्शकर्ता				१५		"
		विपद् सम्बन्धी सूचनाहरु	१५००	चालू				"

७.	कानूनी सहायता समिति, सिन्धुली	कानूनी सहयोग	आवश्यकता अनुसार		सिन्धुली	३	९८४४१९७९९९	जिल्लाभरि
८.	सामुदायिक विकास कार्यक्रम, सिन्धुली	आपतकालीन बालहित कोष			स्थानीय तह		९८४४०८२४६८	कार्यक्षेत्रभिन्न
		बालसरक्षणका लागि घटना ब्यवस्थापन सेवा	आवश्यकता अनुसार		"	१६ जना	९८४४०८२४६८	"
		रूपान्तरण साथी शिक्षक			"	३६ जना		"
		बालमैत्री स्थान तथा कक्षा निर्माणका लागि आवश्यक सामग्री सहयोग	स्थानीय तह ६ लाख बराबरको सामग्री	चालू	"			

३.९ विषयगत क्षेत्र: पूनःनिर्माण

क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकाय: जिल्ला समन्वय समिति, सिन्धुली

३.९.१ विषयगत क्षेत्रको सदस्यहरूको विवरण:

क्र. सं.	क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर	ईमेल
१	जिल्ला समन्वय समिति, सिन्धुली	समन्वय अधिकारी	०४७-५२०१४९	sindhuliddc@gmail.com
२	शहरी विकास तथा भवन कार्यालय, सिन्धुली	डिभिजन प्रमुख	०४७-५२११३९	dudbcsindhuli@gmail.com
३	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, सिन्धुली	इकाइ प्रमुख	०४७-५२०१७५	deosindhuli047@gmail.com
४	जिल्ला वन कार्यालय, सिन्धुली	जिल्ला वन अधिकृत	०४७-५२०१३५	
५	स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली	प्रमुख	०४७-५२०१४५	dhosindhuli@gmai.com
६	मालपोत कार्यालय, सिन्धुली	कार्यालय प्रमुख	०४७-५२०१२५	
७	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	सभापति	०४७-५२०१२० ९८४४०४०२१४	nrcs.sindhuli68@gmail.com
८	राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक, सिन्धुली	शाखा प्रबन्धक	०४७ -५२०१५५	sindhuli@rbb.com.np

३.९.२ विपद् पश्चातको सम्भावित परिदृश्य:

- ३०० (सबै पूर्वाधारहरू सानो ठूलो क्षति)
- ३४,००० घरधुरी प्रभावित,

३.९.३ समष्टिगत उद्देश्य:

क्षतिग्रस्त संरचना तथा सेवाहरू मर्मतसम्भार तथा पूननिर्माण गरी प्रभावित परिवारको दैनिकी पूर्ववत् अवस्थामा लैजाने तथा पूनःस्थापित संरचना तथा सेवाहरूको क्षमतामा वृद्धि गर्ने ।

३.९.४ विषयगत उद्देश्य

- क्षतिग्रस्त भौतिक पूर्वाधारका संरचनाहरू मर्मत संभार गर्ने,
- अवरुद्ध सेवा तत्कालका लागि बहाल गर्ने,
- पूनःस्थापना तथा पूननिर्माणका क्रियाकलाप सम्पादन गर्न पहुँच सुधार गर्ने,
- प्रभावित समुदाय तथा व्यक्तिहरूको दीर्घकालीन पुनःस्थापना गर्ने ।

३.९.५ न्यूनतम मापदण्ड

पूनःनिर्माणको मापदण्ड सरकारले बेला बेलामा तोकेबमोजिम हुनेछ ।

३.९.६ पूर्वतयारी कार्ययोजना:

क्र.सं.	पूर्वतयारी क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समय
१	समन्वय बैठक गरी सदस्यहरूको विवरण अध्यावधिक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, क्षेत्रका सदस्य	बैसाख मसान्तभित्र
२	क्षेत्रगत योजना निर्माण तथा अध्यावधिक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य,	जेठ १५ सम्म

३	विद्यमान भौतिक संरचनाहरूको अवस्था विश्लेषण	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य,	बैसाख मसान्त
४	भवन निर्माण सम्बन्धी २०० जनालाई मिस्त्री तालिम	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, दातृ तह, अ/गैसस	बैसाख मसान्त
५	भवन आचारसंहिता सम्बन्धी स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूलाई तालिम	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	जिविव्यस, दातृ तह, अ/गैसस	बैसाख मसान्त

३.९.७ विपद् प्रतिकार्य योजना:

समय अवधि	क्रियाकलापहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी संस्था	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	आवश्यक सूचना संकलन गर्ने तथा सम्पर्क व्यक्तिहरूलाई सूचना संकलनका लागि निर्देशन दिने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्र सदस्य	
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति बैठकमा सहभागी भई आवश्यक सूचनाहरूको आदान प्रदान	"	क्षेत्र सदस्य	
	अति आवश्यक सेवा प्रदायक निकाय र संरचनाको न्यूनतम पुनस्थापना गर्ने	"	क्षेत्र सदस्य, सेवा प्रदायक संस्था	
	भिड व्यवस्थापन गरी स्थान खाली गर्ने प्रभावितहरूलाई नजिकको क्याम्पहरूमा पठाउने	"	नेपाल प्रहरी, सप्रब, नेपाल सेना	
दोस्रो दिन	प्राविधिक टोलीलाई स्थलगत अध्ययनका लागि अभिमुखिकरण तथा प्रभावित स्थानमा परिचालन ।	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्र सदस्य	
	स्रोत साधनको आंकलन गर्ने (आवश्यकता लेखाजोखा खाडल पहिचान गर्ने) र समन्वय, स्रोत पहिचान गर्ने: निर्माणको कार्ययोजना बनाउने	"	क्षेत्र सदस्य	
	सहज पहुँचका लागि अस्थायी रुपमा पुल, सडक तथा गोरेटो वाटो निर्माण गर्ने	"	जिविव्यस, जिसस, ठूला उपकरण समिति, स्थानीय निकाय	
	अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रुपमा विस्थापितको शिविर, विद्यालयजस्ता आधारभूत क्षेत्रमा विद्युतीय सेवा उपलब्ध गराउने	"	क्षेत्र सदस्य, सम्बन्धित क्षेत्र, सेवा प्रदायक संस्था	
पहिलो हप्ता	विस्तृत सर्वेक्षण पश्चात प्रभावितहरूको तथ्याङ्क विश्लेषण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्र सदस्य, तोकिएको व्यक्ति	
	बिषयगत बैठक र घटनाको विवरण संकलन गर्ने कार्य निरन्तर गर्ने (कार्य क्षेत्र पहिचान गरी कार्य गर्ने)	"	क्षेत्र सदस्य, रेडक्रस, अ/गैसस	
	मौजुदा अवस्थामा अस्पताल, विद्यालय, स्वास्थ्यसेवा प्रदायकका साथै सडक, पुल र अन्य संरचनाको क्षतिको लेखाजोखा प्रारम्भ गर्ने । कटान, ढुवान र पटानको विस्तृत सर्वेक्षण गर्ने,	"	जिविव्यस, अन्य क्षेत्र समूह, रेडक्रस, अ/गैसस	
	आवासको लागी सामुदायिक वनहरूबाट सहूलियत वा निशुल्क काठहरू उपलब्ध गराउने	"	जिविव्यस,जिबका, गाउँ/नगरपालिका, सावउस,	

	सार्वजनिक सेवाहरू सुचारु गर्ने	"	सेवा प्रदायक संस्थाहरू	
पहिलो महिना	अस्थायी शिविरको स्थापना गर्ने र विस्थापितलाई व्यवस्थित बनाउन सुरक्षित र खुला ठाउँमा लैजाने प्रबन्ध मिलाउने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, जिसस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	
	क्षति भएका पूर्वाधारहरूको विस्तृत विवरण तयार गर्ने	"	"	
	पूर्वाधारहरू पुनः निर्माण गर्न आवश्यक विस्तृत प्राविधिक इष्टिमेट गर्ने र सम्बन्धित कार्यालयमा प्रतिवेदन पठाउने	"	"	
दोस्रो महिना	उपलब्ध बजेटको आधारमा पूर्वाधारहरू निर्माण प्रक्रियालाई प्रारम्भ गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, जिसस, गाउँ/नगरपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस	
	बिपद पश्चात भत्किएका अस्पताल, विद्यालयहरू लगायतका अन्य संरचनाहरू मापदण्डअनुसार दक्ष प्राविधिकको निरीक्षणमा निर्माण गर्ने ।	"	"	

अनुसूचीहरू

अनुसूची: १ गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको संकटाभिमुखता विश्लेषण

गापा/नपाको नाम	क्षति Damage			Hazard			जोखिम Risk		
	अति धेरै क्षति	धेरै क्षति	मध्यम क्षति	अति धेरै Hazard	धेरै Hazard	न्यून Hazard	अति धेरै जोखिम	धेरै जोखिम	न्यून जोखिम
कमलामाई नपा	☹				☹		☹		
दुधौली नपा	☹					☺		☹	
तीनपाटन गापा	☹			☹			☹		
फिक्कल गापा	☹					☺		☹	
गोलन्जोर गापा	☹			☹			☹		
सुनकोशी गापा	☹				☹		☹		
ध्याङ्लेक गापा	☹				☹			☹	
मरिण गापा	☹				☹		☹		
हरिहरपुरगढी गापा	☹				☹		☹		

(साविकमा रहेको गाविस एवम नपाको क्षति तथा जोखिम नक्सांकनलाई compiled गरिएको)

अनुसूची: २ प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय

प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम (Initial Rapid Assessment, IRA)

१. घटनास्थलको जानकारी

प्रदेशको नाम:	जिल्लाको नाम:	गाउँ/नगरपालिकाको नाम:
वडा नम्बर:	सूचना संकलन मिति (गते/महिना/साल) :	

२. घटनास्थलको वस्तुस्थिति

विपद्को प्रकार	घटना घटेको मिति	घटना घटेको समय

मृतक	बेपत्ता	घाइते	विस्थापित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :	प्रभावित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :
महिला संख्या:	महिला संख्या:	महिला संख्या:		
पुरुष संख्या:	पुरुष संख्या:	पुरुष संख्या:		
वालवालिका संख्या:	वालवालिका संख्या:	वालवालिका संख्या:		
अन्य संख्या:	अन्य संख्या:	अन्य संख्या:		
जम्मा:	जम्मा:	जम्मा:		

विस्थापितहरू हाल बसिरहेको ठाँउ/संरचना	☐ विद्यालय: संख्या ..... ☐ सार्वजनिक भवन संख्या ..... ☐ सडक छेउ संख्या ..... ☐ वन क्षेत्र: संख्या ..... ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने) संख्या .....

अहिले प्रभावित स्थानसम्म आवत—जावतको अवस्था	☐ ठिक छ ☐ कठिन छ ☐ वन्द छ	सवारीसाधन/यातायात सेवा	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको

सञ्चारको अवस्था	☐ अवरुद्ध भएको	☐ अवरुद्ध नभएको
विधुत	☐ अवरुद्ध भएको	☐ अवरुद्ध नभएको
संचित खाद्य सामग्री	☐ क्षति भएको	☐ क्षति नभएको
स्वास्थ्य सेवा	☐ सञ्चालनमा भएको (संख्या.....)	☐ सञ्चालनमा नभएको (संख्या.....) तत्काल उपचारका लागि स्थानान्तरण

		गर्नुपर्ने भएमा, संख्या: .....
संचालनमा भएमा स्वास्थ्य सेवामा अत्यावश्यक प्राथमिक उपचारको लागि आवश्यक औषधी	☐ उपलब्ध छ	☐ उपलब्ध छैन
विद्यालय	☐ सञ्चालनमा भएको (संख्या.....)	☐ सञ्चालनमा नभएको (संख्या.....) प्रभावित विद्यार्थीहरूको संख्या: .....
खानेपानीको आपूर्ति	☐ सुचारु (अवरुद्ध नभएको) (संख्या:	☐ अवरुद्ध भएको (संख्या: ...) प्रभावित घरधुरी संख्या: ...

भौतिक संरचना

निजी घर	☐ पूर्ण क्षति (संख्या	☐ आंशिक क्षति (संख्या .....
सरकारी कार्यालय /भवन	☐ पूर्ण क्षति (संख्या	☐ आंशिक क्षति (संख्या .....
कृषि बालीको क्षति	☐ क्षति (अनुमानित क्षेत्रफल ..... (विघा । रोपनी)	

पशु क्षति	☐ (अनुमानित संख्या.....)	
अन्य क्षति	☐ पूर्ण क्षति (संख्या	☐ आंशिक क्षति (संख्या .....

फोहोर मैला व्यवस्थापनको अवस्था कस्तो छ ?	☒ सामान्य छ ☐ महामारीको संभावना छ
शौचालयको व्यवस्था छ ?	☒ सामान्य ☐ थप व्यवस्था गर्नुपर्छ (घरधुरी संख्या .....

विशेष आवश्यकता (Special Requirement) भएका प्रभावितहरूको अनुमानित संख्या		
गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूको लागि आवश्यक सामग्रीहरू (डिगनिटी) किट	☐ आवश्यक भएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....	☐ आवश्यक नभएको
५ वर्षसम्मका बालबालिकाको लागि आवश्यक पौष्टिक आहारा तथा सामग्रीहरू	☐ आवश्यक भएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....	☐ आवश्यक नभएको
५ वर्षभन्दा माथिका बालबालिकाको लागि आवश्यक सामग्रीहरू — जस्तै शैक्षिक तथा बालमैत्री स्थल (Child frindly space)	☐ आवश्यक भएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....	☐ आवश्यक नभएको
ज्येष्ठ नागरिकहरूका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....	☐ आवश्यक नभएको
अपांगता भएकाहरूका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....	☐ आवश्यक नभएको
असहाय/विरामीको संख्या		
मौसमको वर्तमान अवस्था कस्तो छ ?	☐ सामान्य	☐ प्रतिकूल

३. हालसम्म भएको राहत वितरणको अवस्था

राहत वितरण गर्ने तह/संघ—संस्था/निकायको नाम:	
राहत वितरण गरिएका सामग्रीहरूको नाम र परिमाण (पाल, त्रिपाल,	

चामल, कपडा, भाडाकुडा आदि)	
नगद/राहत वितरण गर्ने तह/संघ—संस्था/निकायको नाम:	
राहत (नगद/राहत सामग्री) पाउने परिवार संख्या:	
राहत (नगद/राहत सामग्री) नपाएका प्रभावित परिवार संख्या:	

४. तत्काल गर्नुपर्ने

स्थानान्तरण गर्न	☐ आवश्यक पर्ने संख्या ..... ☐ आवश्यक नपर्ने	
आवश्यक पर्ने खाद्यान्न तथा गैर खाद्यान्न सामग्री	☐ टेन्ट संख्या..... ☐ त्रिपाल संख्या..... ☐ म्याट्रिक्स संख्या..... ☐ कम्बल संख्या..... ☐ कपडा संख्या..... ☐ भाडाकुँडा संख्या..... ☐ तयारी खाना (दालमोठ, चिउरा, भुजा, चाउचाउ, विस्कुट कतिजना)	☐ खाद्यान्न (दाल, चामल, नून, तेल) परिमाण.....कति जना ☐ पिउने पानी..... ☐ अन्य.....
प्रभावित क्षेत्रमा कुनै अवाञ्छित गतिविधि (लैङ्गिक हिंसा, यौन हिंसा, चोरी, लुटपाट)		☐ भएको ☐ नभएको ☐ भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या
राहतका लागि नगद सहयोग गर्न सकिने अवस्था छ/छैन		☐ छ ☐ छैन

५. घटनाको सूचना संकलन कार्यमा खटिएकाको विवरण

क्र.सं.	नाम, थर:	पद /संस्था:	सम्पर्क नम्बर:	टोली नेताको नाम:	सूचना संकलन गरेको समय/वधि (मिति र समय)	हस्ताक्षर
१.						
२.						
३.						

६. फारम भर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

- १ एउटा घटना/वडाको लागि एउटा लेखाजोखा फारमको प्रयोग गरिने छ ।
- २ विपद् भएको २४ घण्टा भित्र गाउँ तथा नगरपालिका, नेपाल प्रहरी तथा स्थानीय रेडक्रसका प्रतिनिधि रहेको (लेखाजोखा) टोलीले फारम भर्नुपर्ने छ ।
- ३ टोलीले प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन गरी सकेसम्म प्राथमिक सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ । द्वितीय सूचनाका लागि घटनाका जानकारीसँग अन्तरवार्ता लिइ सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ ।
- ४ प्राप्तसूचनामा द्विविधा भएमा टोलीले छलफल गरी अवस्थाका आधारमा अनुमानित विवरण फारममा भर्नुपर्ने छ ।
- ५ माथि उल्लिखित विकल्प बाहेक अन्य कुरा भर्नुपर्ने भए टोलीले भर्न सक्ने छ ।

अनुसूची: ३ आपतकालीन अवस्थामा परिचालनका लागि आवश्यक सामग्रीहरू

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति सिन्धुलीको बैठकको निर्णय अनुसार सिन्धुली जिल्लामा विपद्बाट हुने क्षति न्यूनीकरण गर्ने अभिप्रायले सिन्धुली जिल्लामा प्लान इन्टरनेशनल नेपाल, जिल्ला विकास समिति सिन्धुली र कमलामाई नगरपालिका सिन्धुलीको सहयोगमा निम्न निकायहरूमा रहने गरी निम्न स्थानहरूमा आकस्मिक विपद् उद्धार सामग्रीहरू व्यवस्थापन गरिएको छ ।

सामग्रीहरू रहेको स्थान:

१) मरिण गाउँपालिका	इलाका प्रहरी चौकी, छाप
२) गोलन्जोर गाउँपालिका	प्रहरी चौकी, खुकोट
३) तीनपाटन गाउँपालिका	प्रहरी चौकी, लाम्पानटार
४) दुधौली नगरपालिका	इलाका प्रहरी चौकी, डकाहा
५) दुधौली नगरपालिका	अस्थायी प्रहरी चौकी, हर्षाही
६) घ्याङ्लेक गाउँपालिका	प्रहरी चौकी, बस्तीपुर
७) सुनकोशी गाउँपालिका	प्रहरी चौकी दुम्जा, नेपालथोक
८) तीनपाटन गाउँपालिका	इलाका प्रहरी चौकी, बेलघारी
९) कमलामाई नगरपालिका	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सिन्धुली
१०) कमलामाई नगरपालिका	बर्द बहादुर गण, ठूलीटार

उक्त स्थानहरूमा उपलब्ध गराइएको सामग्रीहरूको विवरण:

सामग्रीको नाम	संख्या	सामग्रीको नाम	संख्या
१. बन्चरो	२ (दुई) थान	३२. गल	२ (दुई) थान
३. हम्मर	२ (दुई) थान	३३. पिक	३ (तीन) थान
५. सावेल	५ (पाँच) थान	३४. आरा	१ (एक) थान (ठूलो)
७. जर्किन	२ (दुई) थान	३५. इमरजेन्सी लाईट	२ (दुई) थान
९. प्लाष्टिक ट्याङ्की	१ (एक) थान ५०० लि.	१०. रबर ट्युब	२ (दुई) थान
११. हाते आरा	२ (एक) थान	१२. बाल्टीन	२ (दुई) थान
१३. स्ट्रेचर	१ (एक) थान	१४) लाईभ ज्याकेट	५ (पाँच) थान
१५) क्याराविन	२ (दुई) थान	१६) हेल्मेट	५ (पाँच) थान
१७) रेस्क्यू न्यापरीङ्ग रोप	१०० (एकसय मि.)	१८) First Aid Kit Box	१ (एक) सेट
१९) टिनको बाकस	१ (एक) थान (सामग्रीहरू राख्नका लागि)		

(माथी उल्लेखित सामग्रीहरू १० स्थानको लागि पूरा सेट उपलब्ध गराइएको छ ।)

• नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुलीमा रहेका खोज तथा उद्धारका सामग्रीहरूको विवरण:

क्र.सं.	सामानको विवरण	परिमाण	क्र.सं.	सामानको विवरण	परिमाण
१	हाते माइक	२	२	बन्चरो	२
३	गल	२	४	हम्मर	२
५	पिक	२	६	सावेल	२
७	आरा	२	८	जर्किन	१०
९	टर्च लाइट	२	१०	प्लाष्टिक ट्याङ्की	१
११	रबर ट्युब	१	१२	हाते आरा	२

१३	बाल्टिन	१०	१४	स्ट्रेचर	१०
१५	लाइफ ज्याकेट	५	१६	हेल्मेट	१०
१७	प्राथमिक उपचार बाकस	२	१८	एम्बुलेन्स	१८
१९	शववाहन	१	२०	शव व्यवस्थापन झोला	२०

• जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सिन्धुलीमा रहेका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरूको विवरणः

क्र.सं.	सामानको विवरण	परिमाण	क्र.सं.	सामानको विवरण	परिमाण
१	पिक	२२	२	गल	२
३	सावेल	६	४	बन्चरो	५
५	स्ट्रेचर	१६	६	रेस्क्यू न्यापिड रोप	५०० मि
७	लाइफ ज्याकेट	२९	८	बाल्टिन	२५
९	ट्युब	५			

• भवानी बक्स गण, ठूलीटार व्यारेकमा रहेका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरूको विवरणः

क्र.सं.	सामानको विवरण	परिमाण	क्र.सं.	सामानको विवरण	परिमाण
१	बन्चरो	३	२	क्याराबिना	३५
३	प्लाष्टिक हेल्मेट	२३	४	रेस्क्यू रोप	१३० मि
५	प्राथमिक उपचार बाकस	३	६	फायर एक्स्टिङ्गुइसर	२५
७	फायर ग्लोब्स	४ जोर	८	थ्रो ब्याग	३
९	माक्स	८	१०	फायर सुट	१ सेट
११	ट्राफिक कोन	६	१२	कौसन टेप	२
१३	सर्च लाइट	१	१४	प्लाष्टिक ट्युब	२
१५	फायर रिटर्डेन्ट कभरअल	४	१५	पुल्ली ११ एमएम घिर्नी	१
१७	डबल पुल्ली घिर्नी	१	१८	सेफ्टी बेल्ट	४
१९	इयर प्लग	७	२०	साइरन	१
२१	फायर ब्लाङ्केट	१	२२	सावेल	१५
२३	पिक	४	२४	लाइफ ज्याकेट	२२
२५	रबर ट्युब	३	२६	हेड लाइट	३
२७	स्ट्रेचर	२	२८	रबर बुट	३ जोर
२९	छालाको पन्जा	६ जोर	३०	टर्च लाइट	४
३१	कम्पास सिष्टी	६	३२	नाइलन रोप	१०
३३	गल	२	३४	आरा	१
३५	जर्किन	२	३६	हाते आरा	६
३७	बाल्टिन	२	३८	ह्याम्मर	३
३९	सेफ्टी बेल्ट	२	४०	क्याराबिना हुक	१०
४१	प्रौसिक रोप	१	४२	हार्नेस	४
४३	न्यापलिड रोप	२	४४	पर्सनल रोप	१७
४५	Hand concrete cutting Machine	१	४६	Drill Machine	१

- सशस्त्र प्रहरी बल आश्रित गुल्म, सिन्धुलीमा रहेका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरूको विवरण:

क्र.सं.	सामानको विवरण	परिमाण	क्र.सं.	सामानको विवरण	परिमाण
१	पिक	१	२	गल	१
३	सावेल	३	४	फोरुवा	१
५	स्टेचर	१	६	रेस्क्यू ज्यापिङ रोप	२ रोल
७	लाइफ ज्याकेट	१०	८	हेल्मेट	६
९	प्राथमिक उपचार बाकस	२			

- नेपाली सेना, ९ नम्बर बाहिनी, बुद्धनगरमा रात्रीको समयमा पनि सेवा दिन सक्ने गरी हेलिप्याडको निर्माण गरी सञ्चालनमा ल्याइएको छ ।

अनुसूची: ४ महत्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरु

क्र.सं.	निकाय	सम्पर्क नम्बर	क्षेत्र
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली	०४७-५२०१३३	सुरक्षा
२	कमलामाई नगरपालिका, सिन्धुली	०४७-५२०५९६ ९८५४०४६५००	दमकल, राहत
३	दुधौली नगरपालिका, सिन्धुली	०४७-४१२०५१ ९८५४०४१८५१	दमकल, राहत
४	फिक्कल गाउँपालिका, सिन्धुली	९८५४०४१९४१	राहत
५	तिनपाटन गाउँपालिका, सिन्धुली	९८५४०४२२२५	राहत
६	गोलन्जोर गाउँपालिका, सिन्धुली	९८५४०४२६७५	राहत
७	सुनकोशी गाउँपालिका, सिन्धुली	९८५४०४२००७	राहत
८	घ्याङलेक गाउँपालिका, सिन्धुली	९८४४५९५३७९	राहत
९	मरिण गाउँपालिका, सिन्धुली	९८६४०५४६०३	राहत
१०	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका, सिन्धुली	९८५४०४१३९८	राहत
११	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सिन्धुली	१०० ०४७-५२०१९९	सुरक्षा, खोज तथा उद्धार
१२	सिन्धुली अस्पताल, सिन्धुली	०४७-५२०१४५	स्वास्थ्य उपचार/एम्बुलेन्स
१३	आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र, सिन्धुली	०४७-५२१३०९	सूचना
१४	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, सिन्धुली	०४७-५२०१५०, ०४७-५२०५५०	विद्युत
१५	द्रुत प्रतिकार्य समूह (RRT), सिन्धुली	०४७-५२०१८८	प्रतिकार्य
१६	नेपाल टेलिकम, सिन्धुली	०४७-५२०१११ ०४७-५२०२२२	सञ्चार
१७	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	११३० ०४७-५२०१२०	प्राथमिक उपचार, राहत तथा एम्बुलेन्स
१८	रक्तसञ्चार केन्द्र, नेरेसो सिन्धुली	९८४४४०३६७५ ०४७-५२०२२६	आकस्मिक रक्त सञ्चार सेवा

अनुसूची: ५ सिन्धुली जिल्लामा रहेको एम्बुलेन्स तथा शववाहन सेवा विवरण

क्र. सं.	गापा/नपाको नाम	संस्थाको नाम	सम्पर्क नम्बर (सवारीचालक)	गाडी नं.	कम्पनी	संख्या	कैफियत
१	कमलामार्ई नपा	सिन्धुली जिल्ला अस्पताल	०४७-५२०१४५	ज १ झ ३७९, बा २ झ १७४४	टाटा	२	सिन्धुलीमाडी
२		नेरेसो सिन्धुली जिल्ला शाखा	९८६९८८८७२०	बागमती प्र ०१-०२५ च ८९०१	टाटा	१	सिन्धुलीमाडी
३		नेरेसो डाडीगुराँसे उपशाखा	९८४४५९५१२०	ज १ च १६२५	टाटा सुमो	१	डाडी
४		नेरेसो रानीचुरी उपशाखा	९८१५८२१६१६	बा २१ च ७५२२	टाटा सुमो	१	जरायोटार
५		नेरेसो माडीबजार उपशाखा	९८६९१६८३३५	बा २१ च ७५२३	टाटा सुमो	१	सिन्धुलीमाडी
६		नेरेसो करकरे उपशाखा	९८४०७०४६८९	बा २१ च ७५२३	टाटा सुमो	१	करकरे
७		जनहित समाज, भीमान	९८४४२००१२०	ज १ च ६९२	टाटा सुमो	१	भीमान
८		भीमान पोलिक्लिनिक	९८४४४२९७४०	ज १ च १११३	टाटा सुमो	१	भीमान
९		काजीमान स्मृति प्रतिष्ठान	९८१२०७६१६९	ज १ च १६२२	टाटा सुमो	१	सिन्धुलीमाडी
१०		तिलकुमारी स्मृति प्रतिष्ठान	९८१२१५४६२७	बा १९ च १८१५	टाटा सुमो	१	सिन्धुलीमाडी
११		तिर्थमाया स्मृति प्रतिष्ठान	९८२५८११४०३	बा २१ च २८१५	महिन्द्रा	१	सिन्धुलीमाडी
१२		नेरेसो जलकन्या उपशाखा	९७४२५५३६८८	प्र ३-०१-००-२ झ ५३९८	टाटा	१	चपौली
१३		दुधौली नपा	प्रा स्वा के, सिधौली	९८४०७३२६४३	बा २ झ ४३६०	महिन्द्रा	१
१४	नेरेसो दुधौली उपशाखा		९८०७७७४५५५	ज १ च १७४४	टाटा सुमो	१	दुधौली
१५	नेरेसो टाँडी उपशाखा		९८१४८३७३१८	ज १ च १७४३	टाटा सुमो	१	टाँडी
१६	नेरेसो हत्पते उपशाखा		९८६०९८४१२२	बा २१ च ७५२१	टाटा सुमो	१	हत्पते
१७	अरुणठाकुर स्वास्थ्य चौकी		९८२३८७१६५८	बा २ झ ४३६१	महिन्द्रा	१	अरुणठाकुर
१८	नेपाल आमा मेमोरियल पोलिक्लिनिक, डकाहा		९८४४०५२९९५	बा २१ च २१०४	टाटा सुमो	१	डकाहा
१९	सिन्धु सामुदायिक संस्था		९८२५८७९०६१	प्र३-२३-०१च४७१५	महिन्द्रा	१	लदाभीर
२०	तीनपाटन		नेरेसो लाम्पनटार उपशाखा	९८१२०५४२२६	बा १९ च ८९५७	टाटा सुमो	१
२१	गापा	प्रा स्वा के, बेलघारी	९८६४२०८६८५	बा २ झ ३९७१	टाटा सुमो	१	बेलघारी
२२	फिक्कल गापा	पोखरी स्वास्थ्य चौकी	९८४४१९७१९४	बा २ च ३८५५	टाटा सुमो	१	खाड्साड्
२३	गोलन्जोर	गोलन्जोर गाँउपालिका	९८४४१४१७१८	ज १ झ ४१८	टाटा सुमो	१	ग्वालटार
२४	गापा	सुनकोशी सामुदायिक अस्पताल	९८६४१९५२८२	ज १ च १७०५	टाटा सुमो	१	खुर्कोट
२५		शुभजीवन हस्पिटल प्रालि	९८६१३७४४८५	बा ६ च ४१२	टाटा सुमो	१	खुर्कोट
२६	सुनकोशी	नेरेसो सुनकोशी उपशाखा	९८६४०२९१६४	बा ६ च ३४४४	टाटा सुमो	१	झा. रातमाटा
२७	गापा	नेरेसो पु. झा. उपशाखा					
२८		नेरेसो कु. दुम्जा उपशाखा	९८१७८७८७५९	ज १ च १७६६	टाटा सुमो	१	दुम्जा
२९		नेरेसो सित्तलपाटी उपशाखा	९८४१०५९६६४	ज १ च १७६४	टाटा सुमो	१	खाल्डे
३०		नेरेसो मझुवा उपशाखा	९८६२५५७०६३	बा २१ च १८३०	टाटा सुमो	१	मझुवा

३१		आत्मीय अस्पताल, खाल्डे	९८४३००६४४६	बा २१ च ८०१२	टाटा सुमो	१	खाल्डे
३२	घ्याङ्गलेक गापा	घ्याङ्गलेख गाउँपालिका	९८६४१४२६६१	बा २० च ६५९३	टाटा सुमो	१	हायूटार
३३	मरिण गापा	प्रा स्वा के कपिलाकोट	९८१७८०६७२८	बा २ झ ४०२५	टाटा सुमो	१	कपिलाकोट
३४		नेरेसो कल्पवृक्ष उपशाखा	९८०३६८९३४५	बा १९ च ८४३०	टाटा सुमो	१	मथौली
३५		नेरेसो महादेवस्थान उपशाखा	९८१७८४३१२८	बा २२ च २२२९	टाटा सुमो	१	जयमंगल
३६		महादेवस्थान स्वास्थ्य चौकी	९८१५८८१६८३	बा १ झ ८३२४	महिन्द्रा	१	बडीमुहान
३७	हरिहरपुरगढी गापा	पिपलमाडी स्वास्थ्य चौकी	९८४३१०५६७६	नम्बर नहालेको	महिन्द्रा	१	पिपलमाडी
३८		नेरेसो महेन्द्रझ्याडी उपशाखा	९८६३३७००३९	बा १४ च १२३७	टाटा	१	झ्याडी
३९		क्यानेश्वर स्वास्थ्य चौकी	९८६४१९६३३६	ज १ झ ४०८	टाटा सुमो	१	क्यानेश्वर

■ जिल्लामा रहेको शववहान सेवा विवरणः

क्र. सं.	गापा/नपाको नाम	संस्थाको नाम	सम्पर्क नम्बर	गाडी नं.	कम्पनी	संख्या	कैफियत
३१	कमलामार्ई नपा	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली जिल्ला शाखा	०४७-५२०१२० ९८४४०९४५४६	ज १ च १७६५	टाटा	१	सिन्धुली

अनुसूची: ६ संघिय, प्रदेश, स्थानीय तहअन्तर्गतका पदाधिकारी तथा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतको सम्पर्क विवरण

■ संघिया तथा प्रदेश माननीयहरुको विवरण

क्र.सं.	पद	नाम थर	सम्पर्क नम्बर	इमेल
१.	संघिय माननीय	श्री श्याम कुमार घिमिरे	९८५१०७४४३५	
२.	संघिय माननीय	श्री लेखनाथ दाहाल राजन	९८५४०४१२०२	
३.	संघिय माननीय समानुपातिक	श्री रण कुमारी बलाम्पाकी मगर	९८४९९६१०५९	
४.	संघिय माननीय समानुपातिक	श्री सुशिला थिङ्ग	९८५४०४१९९९	
५.	प्रदेश माननीय	मातृका भट्टराई	९८५२८३२४४८	
६.	प्रदेश माननीय	राम कुमार पहाडी	९८४१४६२६०७	
७.	प्रदेश माननीय	छेत्र बहादुर बम्जन	९८५४०४११४५	
८.	प्रदेश माननीय	गंगा नारायण श्रेष्ठ	९८५११३९६६१	
९.	प्रदेश माननीय समानुपातिक	सुकुमाया तामाङ्ग	९८५२८३२४४८	
१०.	प्रदेश माननीय समानुपातिकल	सुस्पा भुजेल	९८१६७९३७६३	

■ जिल्ला समन्वय समितिका पदाधिकारीहरुको विवरण

क्र.सं.	पद	नाम थर	सम्पर्क नम्बर	इमेल
१	प्रमुख	श्री कारसाङ्ग लामा	९८४४०४२६८१	
२	उप प्रमुख	श्री शान्ता कार्की	९८४४४२२३००	
३	सदस्य	श्री उत्पल खड्का	९८५१००७१८२	
४	"	श्री सूर्य बहादुर तामाङ्ग	९८४३०११७१२	
५	"	श्री दान बहादुर तामाङ्ग	९८६५१४३२७७	
६	"	श्री पुष्पा कुमारी धामी	९८४८८४७८३१	
७	"	श्री बाल कुमारी मगर	९८४८९४८४४८	
८	"	श्री गोकर्ण साकी	९८४४३१६२५६	
९	"	श्री सुनिता थापा मगर	९८४०१४०००८	

■ नगरपालिका/गाउँपालिका कार्यपालिकाको विवरण

क्र.सं.	स्थानीय तहको नाम	पद	नाम थर	सम्पर्क नम्बर	इमेल
१	कमलामाई नगरपालिका	नगर प्रमुख	उपेन्द्र कुमार पोखरेल	९८५४०४१५००	
		उप-प्रमुख	मन्जु देवकोटा	९८४४०४५८३०	
		वडा अध्यक्ष १	नरेश गोले	९८६४१३७३३७	
		वडा अध्यक्ष २	इन्द्र वाईबा	९८६४२७१६६२	
		वडा अध्यक्ष ३	खड्ग प्रसाद चौलागाईँ	९८४४२५२२९१	
		वडा अध्यक्ष ४	महेन्द्र प्रसाद ढकाल	९८४४०४५३३३	
		वडा अध्यक्ष ५	पुर्ण बहादुर खड्का	९८४१७३९२५१	
		वडा अध्यक्ष ६	उज्जवल कुमार थापा	९८५१२२१११५	
		वडा अध्यक्ष ७	कर्ण घिसिङ्ग	९८५१२३०६८१	
		वडा अध्यक्ष ८	कोमल कुमार श्रेष्ठ	९८५४०७७५३७	
		वडा अध्यक्ष ९	विनोद प्रधान	९८४४१७७९११	
		वडा अध्यक्ष १०	दिप बहादुर कार्की	९८४४०९४८७३	
वडा अध्यक्ष ११	राम बहादुर थिङ्ग	९८१७६०४७०३			

		वडा अध्यक्ष १२	भिम बहादुर गुर्मछान	९८१५८८७७०७	
		वडा अध्यक्ष १३	केशर बहादुर कार्की	९८४४१९८०९७	
		वडा अध्यक्ष १४	राजन न्यौपाने	९८१७८८४८६३	
		सदस्य	जमुना कुमारी श्रेष्ठ	९८६५१९८८०८	
		"	देवी देवकोटा	९८२४९१२२७४	
		"	धन कुमारी श्रेष्ठ	९८२७६६९५६४	
		"	शिव कुमारी रायमाफी	९८४४०४२५२६	
		"	भद्री माया हायु	९८४४१२५२३८	
		"	मान बहादुर दमै	९८४२६२१५३०	
		"	राजन बहादुर भुजेल	९८४४०१९८६७	
		"	जमुना कुमारी श्रेष्ठ	९८६५१९८८०८	
२	दुधौली नगरपालिका	नगर प्रमुख	दिनेश अधिकारी	९८५४०४१८५१, ९८१७६९८९९३	mayor.dudhaili@mun@gmail.com
		उप-प्रमुख	चन्द्र किशोर थारु	९८५४०४१८५२	dudhailivicemayor@gmail.com
		वडा अध्यक्ष १	जय बहादुर पौडेल	९८५४०४२००१	
		वडा अध्यक्ष २	रितेश राउत	९८५४०४२००२	
		वडा अध्यक्ष ३	भद्र कुमारी माफी	९८५४०४२००३	
		वडा अध्यक्ष ४	रित बहादुर विश्वकर्मा	९८५४०४२००४	
		वडा अध्यक्ष ५	यदु प्रसाद काफ्ले	९८५४०४२००५	
		वडा अध्यक्ष ६	कमल सिंह आलेमगर	९८५४०४२००६	
		वडा अध्यक्ष ७	राजन बहादुर कार्की	९८५४०४२०१७	
		वडा अध्यक्ष ८	केशव बस्नेत	९८५४०४२००८	
		वडा अध्यक्ष ९	देव प्रसाद अधिकारी	९८५४०४२००९	
		वडा अध्यक्ष १०	कुमार शर्मा	९८५४०४२०१०	
		वडा अध्यक्ष ११	पवन कार्की	९८५४०४२०११	
		वडा अध्यक्ष १२	दिनेश कुमार भट्टाराइ	९८५४०४२०१२	
		वडा अध्यक्ष १३	दिपक खड्का	९८५४०४२०१३	
		वडा अध्यक्ष १४	भैर बहादुर पुलामी मगर	९८५४०४२०१४	
		सदस्य	तुलसा कुमारी बैजु	९८२५८१२७७४	
		"	संगीता देवी सिंह	९८२४८५१२२३	
		"	टेक कुमारी बुढाथोकी	९८४३३३९५११	
		"	सिता कुमारी विश्वकर्मा	९८४३४८८४१९	
		"	अतीमाया मोक्तान	९८२२०३६४०१	
		"	कमला विश्वकर्मा	९८१६२३२८५९	
		"	जित बहादुर भुजेल	९८१८२८३७६४	
		"	हिरण माफी	९८१८०१८०१८	
३	फिक्कल गाउँपालिका	अध्यक्ष	पार्वती सुनुवार	९८५४०४१९४१	
		उपाध्यक्ष	राजु बराल	९८५११२१९५९	
		वडा अध्यक्ष १	होम ब. सुनुवार	९८६६५५६४४२	
		वडा अध्यक्ष २	शंकर बहादुर भण्डारी	९८४४१८३४२२	

		वडा अध्यक्ष ३	टेक बहादुर रजन मगर	९८५११९७९३५	
		वडा अध्यक्ष ४	मोहन बहादुर मगर	९८५११९९८३०	
		वडा अध्यक्ष ५	बैकुण्ठलाल पहाडी	९८१७८१७३०४	
		वडा अध्यक्ष ६	कुलेन्द्र बहादुर मगर	९८४२९४४४६४	
		सदस्य	लिल बहादुर सुनुवार	९७४१६६६०३३	
		"	पुर्ण माया थापा मगर	९८६८२९६८७७	
		"	टिका माया विश्वकर्मा	९७४१६५५०६४	
		"	तारा विश्वकर्मा	९८४३१०४२१०	
		"	सावित्रा कुमारी थापामगर	९८०५९९९८५	
		"	मंगला देवी तामाङ्ग	९८४४४६३२२०	
४	तीनपाटन गाउँपालिका	अध्यक्ष	कर्ण बहादुर मगर	९८५४०४२२२५ ९८५४०४१५२५ ९८१५८८०१२५	
		उपाध्यक्ष	धन बहादुर पुलामी अशोक	९८५४०४२२२९	
		वडा अध्यक्ष १	गोविन्द राउत	९८५४०४२२३१	
		वडा अध्यक्ष २	मुकुन्द प्रसाद पौडेल	९८६५११९६२०	
		वडा अध्यक्ष ३	लाल बहादुर स्याङ्गतान	९८५४०४२२३३	
		वडा अध्यक्ष ४	खड्ग बहादुर भुजेल	९८५४०४२२३४	
		वडा अध्यक्ष ५	भूमाली सिंह तामाङ्ग		
		वडा अध्यक्ष ६	विर बहादुर पन्थामी	९८६३२०४४११	
		वडा अध्यक्ष ७	युवराज पहाडी	९८४४२५३९१०	
		वडा अध्यक्ष ८	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८४४०८१४२५	
		वडा अध्यक्ष ९	मोहन बहादुर गौतम	९८२४८५०२९५	
		वडा अध्यक्ष १०	पुण्यहरि भुजेल	९८५४०४२२३०	
		वडा अध्यक्ष ११	तिलक बहादुर बस्नेत क्षेत्री	९८००८०१८०८	
		सदस्य	तारा माया श्रेष्ठ	९८४४५४३१४२	
		"	गंगा माया तामाङ्ग	९८१८२६७८५६	
		"	सिम कुमारी आले	९८२५८१५८५	
		"	युवमाया मश्राङ्गी	९८६६३६२४०५	
		"	कमल बहादुर दमै	९८१५८१०३४४	
		"	लोक बहादुर बि.क.	९८४०५८३३११	
५	गोलन्जोर गाउँपालिका	अध्यक्ष	शंकर राज बराल	९८४४०४२७६५	mayor@golanjo rmun.gov.np
		उपाध्यक्ष	ज्वाला प्रसाद न्यौपाने पुकार	९८४४०७५४१०	deputymayor@ golanjormun.go v.np
		वडा अध्यक्ष १	सोम प्रसाद बराल	९८५४०४१३०७	
		वडा अध्यक्ष २	दौलत कार्की	९८४४२०६७८३	

		वडा अध्यक्ष ३	कृष्ण प्रसाद पोखरेल - केपी	९८६०४४६०८५	
		वडा अध्यक्ष ४	भक्त बहादुर भुजेल	९८४४३९६३३६	
		वडा अध्यक्ष ५	गोविन्द बहादुर लुङ्गेली	९८४४९९७७२९	
		वडा अध्यक्ष ६	रविन कुमार श्रेष्ठ	९८४०५८२९९६	
		वडा अध्यक्ष ७	रेगनराज थापा	९८४५९८३७६०	
		सदस्य	सम्भना पोखरेल	९८४४००६८९८	
		"	उर्वशी कुमारी हुंगेल	९८४२४९३०५५	
		"	खरी माया आले पूर्वछाने	९८६२७०८६७२	
		"	शान्ता कामी	९८४५७४७९९८	
		"	अम्बरदीप वि.क.	९८४९९६९४९३	
		"	सम्बर बहादुर माभी	९८४९५२५७८९	
६	सुनकोशी गाउँपालिका	अध्यक्ष	दिपा बोहोरा दाहाल	९८४४०८२०९४	
		उपाध्यक्ष	कपिल कुमार कोइराला	९८४९४०७८५५	
		वडा अध्यक्ष १	राम कुमार श्रेष्ठ	९८६२३७६५६०	
		वडा अध्यक्ष २	जिवन बुर्जा	९८९३५९४०९५	
		वडा अध्यक्ष ३	चन्द्र बहादुर श्रेष्ठ	९८५३३४५८६६	
		वडा अध्यक्ष ४	यम बहादुर जर्गा मगर	९८६९८००९३५	
		वडा अध्यक्ष ५	सुरक्ष कुमार वसेल	९८४३९२०९७३	
		वडा अध्यक्ष ६	महिन्द्र बहादुर थापा	९८४४२५७४७५	
		वडा अध्यक्ष ७	लोक बहादुर कार्की	९८४४००९३८३	
		सदस्य	संजीता कामी अन्जन	९८९३३७६४४६	
		"	टीकामाया देवकोटा	९८४४९९४८७४	
		"	रमा वि.क.	९८६२५३९२६२	
		"	प्रकाश राई हायु	९८६९३३३२६७	
		"	कृष्ण बहादुर सार्की	९८४०५८२४९९	
		"	डेना कोइराला	९८६४०२९३८०	
७	घ्याङलेख गाउँपालिका	अध्यक्ष	जगत बहादुर भोलन	९७४४०३५६९९ ९८४४५९५३७९	
		उपाध्यक्ष	शंकरमान घलान	९८४२७८०९२२	
		वडा अध्यक्ष १	सोम बहादुर भोलन	९८४२६९३२४७	
		वडा अध्यक्ष २	रोशन कुमार भ्लोन	९८६९८२५७७५	
		वडा अध्यक्ष ३	निश्चल सुनुवार	९८४९९३४३२४	
		वडा अध्यक्ष ४	अमृत वाईबा	९८८०८४०७८८	
		वडा अध्यक्ष ५	ज्ञान बहादुर सिंजाली	९६९९९०५९९९	
		सदस्य	श्री गंगा माया कामी	९८९९४०८०८६	
		"	श्री सान्त्वानी नेपाली	९८४४९४९९८४	
		"	श्री निम बहादुर थामी	९८४०९०२३५५	
		"	श्री साल माया लो	९८८६६४७४३०	
		"	श्री रमा कुमार त्याङ्मी	९८८५०५९६७९	
		"	श्री मिठु कुमारी	९८६३५५३८६६	

			विश्वकर्मा		
८	मरिण गाउँपालिका	अध्यक्ष	विमर्स मुक्तान	९८६४०५४६०३	
		उपाध्यक्ष	विमला माभी	९८२४२५५५००	
		वडा अध्यक्ष १	हिरा बहादुर गुर्मछान	९८१७८०५४५३	
		वडा अध्यक्ष २	कमल बहादुर आले मगर	९८६५८८९५८८	
		वडा अध्यक्ष ३	जित बहादुर श्रेष्ठ	९८६४०५४९१०	
		वडा अध्यक्ष ४	जीत बहादुर काल्तन	९७४५६९५२४३	
		वडा अध्यक्ष ५	दिपक माभी	९८१७६५२९४२	
		वडा अध्यक्ष ६	हर्क बहादुर माभी	९८०४८०८५७४	
		वडा अध्यक्ष ७	चन्द्र बहादुर थिङ्ग	९८१७८९०९८०	
		सदस्य	सर्मिला माभी	९८२६८७९४४०	
		"	सिता विश्वकर्मा	९८०४८०८५७४	
		"	निरु कुमारी मोक्तान	९७४२९२२७०७	
		"	आइती माया घोले घलान	९८०९६५८०५०	
		"	शुसिला नेपाली	९८६२७८२८५७	
			चन्द्र बहादुर माभी	९८१८५४४९०९७	
९	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	अध्यक्ष	बज्र ध्वज काईबा	९८५४०४१३९८	bajradhojwaiba@gmail.com
		उपाध्यक्ष	चेक बहादुर थिङ्ग	९८४४०७८४१३	
		वडा अध्यक्ष १	जित बहादुर थिङ्ग	९४५४५६७२३	
		वडा अध्यक्ष २	विश्व साई	९८४५८४२३४१	
		वडा अध्यक्ष ३	कुल बहादुर भोलन	९७४२८७३१३६	
		वडा अध्यक्ष ४	कमल कुमार राई	९८६४०२७८०७	
		वडा अध्यक्ष ५	साईला लामा	९८४८९५०३२०	
		वडा अध्यक्ष ६	यक बहादुर मुक्तान	९८६९१८७१९१	
		वडा अध्यक्ष ७	विच बहादुर मोक्तान	९८६४१९६३१३	
		वडा अध्यक्ष ८	धन बहादुर मोक्तान	९८४४२४५३०७	
		सदस्य	सन्तली राई दनुवार	९८४४२४५१५५	
		"	मोहनकाजी वि.क.	९८४५५६०५६९	
		"	छलिमाया मुक्तान	९७४६६४६२५४	
		"	दुर्गा माया वि.क.	९८६९३६९५५२	
		"	सोनी माया रानामगर	९८४५४०१८१८	
		"	दिल कुमारी कामी	९८६४०८०२५०	

• गाउँपालिका/नगरपालिका अन्तर्गतका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतहरुको सम्पर्क विवरण:

क्र.सं.	गापा/नपाको नाम	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतको नाम	सम्पर्क विवरण
१	कमलामाई नगरपालिका	सूर्य प्रसाद दाहाल	९८५४०५०१११
२	दुधौली नगरपालिका	दिपक ढकाल	९८५४०५२१११

३	फिक्कल गाउँपालिका	राजेन्द्र कार्की	९८५४०४५४६२
४	तीनपाटन गाउँपालिका	जितेन्द्र गिरी	९८५४०४०६१७
५	गोलन्जोर गाउँपालिका	शम्भु प्रसाद पौडेल	९८५४०४२६२०
६	सुनकोशी गाउँपालिका	अर्जुन दर्जी	९८५१२९२६५५
७	घ्याङ्लेक गाउँपालिका	राम कुमार कार्की	९८५४०८७८८८
८	मरिण गाउँपालिका	ओम बहादुर दर्जी	९८५४०४४१३०
९	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	दाताराम प्याकुरेल	९८५४०४२८८१

• गाउँपालिका/नगरपालिका अन्तर्गतका विपद्को फोकल व्यक्तिहरुको सम्पर्क विवरण:

क्र.सं.	गापा/नपाको नाम	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतको नाम	सम्पर्क विवरण
१	कमलामाई नगरपालिका	सागर कुमार ढकाल	९८५४०४१२७३
२	दुधौली नगरपालिका	मल्लबलाल अधिकारी दनुवार	९८५४०४१३१०
३	फिक्कल गाउँपालिका	सन्दिप उपाध्याय	९८४१९००८५०
४	तीनपाटन गाउँपालिका	इन्द्रजीत मण्डल	९८६९७९७८३५
५	गोलन्जोर गाउँपालिका	हरि बहादुर कार्की	९८४४२४५९८९
६	सुनकोशी गाउँपालिका	उज्ज्वल घिमिरे	९८४४२६७६८७
७	घ्याङ्लेक गाउँपालिका	भरतजंग थापा	९८५४०३९४१०
८	मरिण गाउँपालिका	सुदिप केसी	९८४४०८०१७७
९	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	यादव आचार्य	९८५४०४१८८२

अनुसूची: ७ शैक्षिक संस्थाहरु सम्बन्धी विवरण

यस जिल्लामा १५ वटा क्याम्पस, ११३ वटा माध्यमिक विद्यालयहरु, ४६४ वटा आधारभूत विद्यालयहरु गरी ५९२ वटा शैक्षिक संस्थाहरु रहेका छन् । विद्यालयमा बालबालिका हुने भएकाले जोखिमको हिसावले अति संकटासन्न क्षेत्रभित्र पर्दछ भने विपद् पश्चात् विस्थापित परिवारहरुका लागि आपतकालीन आवासको रूपमा पनि विद्यालयलाई प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

सि.नं.	क्षेत्र	स्वास्थ्य संस्था	संख्या	कक्षाकोठा संख्या	कैफियत
१	कमलामाई नगरपालिका	क्याम्पस	५		
		माध्यमिक विद्यालय	२९		
		आधारभूत विद्यालय	७८		
२	दुधौली नगरपालिका	क्याम्पस	३		
		माध्यमिक विद्यालय	२०		
		आधारभूत विद्यालय	६३		
३	फिक्कल गाउँपालिका	क्याम्पस	०		
		माध्यमिक विद्यालय	१२		
		आधारभूत विद्यालय	४१		
४	तीनपाटन गाउँपालिका	क्याम्पस	३		
		माध्यमिक विद्यालय	१५		
		आधारभूत विद्यालय	७०		
५	गोलन्जोर गाउँपालिका	क्याम्पस	१		
		माध्यमिक विद्यालय	९		
		आधारभूत विद्यालय	५३		
६	सुनकोशी गाउँपालिका	क्याम्पस	२		
		माध्यमिक विद्यालय	८		
		आधारभूत विद्यालय	४३		
७	घ्याङलेक गाउँपालिका	क्याम्पस	०		
		माध्यमिक विद्यालय	५		
		आधारभूत विद्यालय	२७		
८	मरिण गाउँपालिका	क्याम्पस	१		
		माध्यमिक विद्यालय	८		
		आधारभूत विद्यालय	४१		
९	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	क्याम्पस	०		
		माध्यमिक विद्यालय	७		
		आधारभूत विद्यालय	४८		

(उल्लेखित शैक्षिक संस्थाहरुमा उच्च मावि र मावि लाई माध्यमिक विद्यालय तथा निमावि र प्राविलाई आधारभूत विद्यालयमा समावेश गरिएको छ ।) स्रोत: सिन्धुलीका स्थानीय तह वस्तुगत विवरण, २०७४

अनुसूची: ८ स्वास्थ्य संस्थाहरुको विवरण

यस जिल्लामा सिन्धुली अस्पताल १ वटा, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र ४ वटा, स्वास्थ्य चौकी ५१ वटा, शहरी स्वास्थ्य क्लिनिक १२ वटा र सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ २० वटा रहेका छन् । त्यसैगरी १० वटा निजी अस्पतालहरुमार्फत पनि स्वास्थ्य सेवा वितरण भइरहेको छ ।

सि.नं.	क्षेत्र	स्वास्थ्य संस्था	संख्या	कैफियत
१	कमलामाई नगरपालिका	जिल्ला अस्पताल	१	सिन्धुलीमाडी
		प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	०	
		स्वास्थ्य चौकी	७	वडा कार्यालय आसपास
		शहरी स्वास्थ्य क्लिनिक	६	
		निजी अस्पताल/पोलिक्लिनिक	२	स्टल बजार र भीमान
२	दुधौली नगरपालिका	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	१	सिथौली
		स्वास्थ्य चौकी	९	वडा कार्यालय आसपास
		सहरी स्वास्थ्य क्लिनिक	६	
		निजी अस्पताल/पोलिक्लिनिक	२	दुधौली र डकाहा
३	फिक्कल गाउँपालिका	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	०	
		स्वास्थ्य चौकी	६	वडा कार्यालय आसपास
		सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ	५	
		निजी अस्पताल/पोलिक्लिनिक	०	
४	तीनपाटन गाउँपालिका	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	२	बेलघारी र लाम्पनटार
		स्वास्थ्य चौकी	६	वडा कार्यालय आसपास
		सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ	३	
		निजी अस्पताल/पोलिक्लिनिक	१	
५	गोलन्जोर गाउँपालिका	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	०	
		स्वास्थ्य चौकी	७	वडा कार्यालय आसपास
		सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ	३	
		निजी अस्पताल/पोलिक्लिनिक	३	खुर्कोट
६	सुनकोशी गाउँपालिका	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	०	
		स्वास्थ्य चौकी	५	वडा कार्यालय आसपास
		सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ	२	
		निजी अस्पताल/पोलिक्लिनिक	२	सित्तलपाटी र झागाझोली रातमाटा
७	घ्याडलेक गाउँपालिका	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	०	
		स्वास्थ्य चौकी	५	वडा कार्यालय आसपास
		सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ	१	बस्तीपुर
		निजी अस्पताल/पोलिक्लिनिक	०	
८	मरिण गाउँपालिका	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	१	कपिलाकोट
		स्वास्थ्य चौकी	२	वडा कार्यालय आसपास
		सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ	५	
		निजी अस्पताल/पोलिक्लिनिक	०	
९	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	०	
		स्वास्थ्य चौकी	४	वडा कार्यालय आसपास

	सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ	२	
	निजी अस्पताल/पोलिक्लिनिक	०	

स्रोत: स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली, २०७६

अनुसूची: ९ : जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति सिन्धुलीका सदस्यहरूका नामवली

पद	सदस्यको नाम थर	पद	कार्यालय/निकाय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
अध्यक्ष	श्री सुनिता नेपाल	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली	०४७-५२०१३३, ९८५४०६७७७७
सदस्य	श्री कारसाङ्ग लामा	प्रमुख	जिल्ला समन्वय समिति, सिन्धुली	०४७-५२०१४४, ९८४४०४२६८१
"	श्री उपेन्द्र पोखरेल	प्रमुख	कमलामाई नगरपालिका, सिन्धुली	०४७-५२०२४५, ९८५४०४६५००
"	श्री दिनेश अधिकारी दुनवार	प्रमुख	दुधौली नगरपालिका, सिन्धुली	०४७-४१२०५१, ९८५४०४१८५१
"	श्री राम कुमार कार्की	अध्यक्ष	नेकपा एमाले, सिन्धुली	९८५११०२६६५
"	श्री पानीराज बम्जन	संयोजक	नेकपा माओवादी केन्द्र, सिन्धुली	९८१५८१३२००
"	श्री उपेन्द्र पोखरेल	सभापति	नेपाली कांग्रेस, सिन्धुली	९८४४०४०५००
"	श्री भिष्मराज श्रेष्ठ	अध्यक्ष	राप्रपा सिन्धुली	९८४४०४११९८
"	रमेश घिमिरे	संयोजक	राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी, सिन्धुली	९८५११५९०८४
"	श्री सुरद ब स्याङ्तान	अध्यक्ष	जनता समाजवादी पार्टी, सिन्धुली	९८
"	श्री पार्वती सुनुवार	अध्यक्ष	फिक्कल गाउँपालिका, सिन्धुली	९८५४०४१९४१
"	श्री कर्ण बहादुर थापा	अध्यक्ष	तिनपाटन गाउँपालिका, सिन्धुली	९८५४०४२२२५
"	श्री शंकरराज बराल	अध्यक्ष	गोलन्जोर गाउँपालिका, सिन्धुली	९८५४०४१७७५
"	श्री दिपा बोहारा दाहाल	अध्यक्ष	सुनकोशी गाउँपालिका, सिन्धुली	९८५४०४२००७
"	श्री जगत बहादुर भोलन	अध्यक्ष	धुङ्गलेक गाउँपालिका, सिन्धुली	९७४४०३५६९९
"	श्री विमर्श मुक्तान प्रख्यात	अध्यक्ष	भैरव गाउँपालिका, सिन्धुली	९८५४०४२२००
"	श्री बज्र ध्वज लामा	अध्यक्ष	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका, सिन्धुली	९८५४०४१८८१
"	डा. उमेश प्रधान	प्रमुख	सिन्धुली अस्पताल, सिन्धुली	०४७-५२०१४५, ९८५४०४२३४२
"	श्री राजन पोखरेल	प्रमुख	स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली	०४७-५२०१८८, ९८४२०२९२०५
"	श्री विमल कुमार वाग्ले	प्रमुख सेनानी	भवानी बक्स गण, ठुलीटार, सिन्धुली	९८६५५४८२०१
"	श्री राज कुमार सिलवाल	प्रहरी उपरीक्षक	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सिन्धुली	०४७-५२०१९९, ९८५४०६५५५५
"	श्री दिनेश कुमार बस्नेत	प्रहरी नायव उपरीक्षक	सशस्त्र प्रहरी बल आश्रित गुल्म, सिन्धुली	०४७-५२११११ ९८५१२७२६०१
"	श्री रिवेन कुमार गच्छदर	प्रमुख अनुसन्धान अधिकृत	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय, सिन्धुली	०४७-५२०२३३ ९८५४०४१२३२
"	श्री कैलाश कोइराला	प्रमुख	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, सिन्धुली	०४७-५२०३२२ ९८५४०४१८४१
"	श्री सुजन अम्गाइ	प्रमुख	कृषि ज्ञान केन्द्र, सिन्धुली	०४७-५२०१६६
"	श्री दुर्गा घिमिरे	प्रमुख	शहरी विकास तथा भवन कार्यालय, सिन्धुली	०४७-५२११३९ ९८४३२०८९०७
"	श्री यादव सिग्देल	प्रमुख	जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास	०४७-५२०१०५

			डिभिजन, सिन्धुली	९८५४०४२१०५
"	डा. जगदेव राउत	प्रमुख	भेटेरीनरी अस्पताल तथा पशु सेवा ज्ञान केन्द्र, सिन्धुली	०४७-५२०१८५ ९८५४०४१७८५
"	श्री अशोक श्रेष्ठ	सभापति	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली	०४७-५२०१२० ९८४४०४०२१४
"	श्री अर्जुन कुमार श्रेष्ठ	अध्यक्ष	उद्योग वाणिज्य संघ, सिन्धुली	९८५४०४४६०९
"	श्री खेटराज अधिकारी	अध्यक्ष	गैर सरकारी संस्था महासंघ, सिन्धुली	९८५४०४११६३
"	श्री कृष्णहरी घिमिरे	अध्यक्ष	नेपाल पत्रकार महासंघ, सिन्धुली	९८५४०४१००८
सदस्य सचिव	श्री चिरन्जिवि गिरी	सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली	९८५४०४०२५६

अनुसूची: १० : विपद् व्यवस्थापन समितिको अन्तिम बैठक/कार्यशालामा सहभागीहरूको विवरण

मिति २०८० असार १३ गते बिहीबार बसेको विपद् व्यवस्थापन समिति बैठक/कार्यशाला गोष्ठीमा सहभागीहरूको विवरणः

क्र.सं.	सहभागीको नाम	पद	निकाय
१.	श्री सुनिता नेपाल	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली
२.	श्री चिरन्जिवि गिरी	सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली
३.	श्री विमल कुमार बाग्ले	गणपति	भवानी बक्स गण, ठुलीटार, सिन्धुली
४.	श्री राज कुमार सिलवाल	प्रहरी उपरीक्षक	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सिन्धुली
५.	श्री दिनेश कुमार बस्नेत	स. प्र. नयाव उपरीक्षक	सशस्त्र प्रहरी बल आश्रित गुल्म, सिन्धुली
६.	श्री रिबेन कुमार गच्छदार	कार्यालय प्रमुख	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय, सिन्धुली
७.	श्री उमेश प्रधान	मेडिकल सुपरिटेन्डेन्ट	सिन्धुली अस्पताल, सिन्धुली
८.	राजन पोखरेल	कार्यालय प्रमुख	स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली
९.	श्री अशोक श्रेष्ठ	सभापति	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली
विशेष आमन्त्रित			
१०.			बागमती प्रदेश/नेकपा (माओवादी केन्द्र) सिन्धुली
११.			बागमती प्रदेश
१२.			जिल्ला समन्वय समिति, सिन्धुली
१३.			नेपाली कांग्रेस, सिन्धुली
१४.			राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी, सिन्धुली
१५.			उद्योग वाणिज्य संघ, सिन्धुली
१६.			जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली
१७.			जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली
१८.			नेपाल पत्रकार महासंघ, सिन्धुली
१९.			नेपाल पत्रकार महासंघ, सिन्धुली
२०.			गैर सरकारी संस्था महासंघ, सिन्धुली
२१.			सिड्स नेपाल, सिन्धुली
२२.			रिलिफ नेपाल, सिन्धुली

अनुसूची: ११ विपद् सम्बन्धी शब्दावली

विपद् (Hazard) : विपद् ल्याउन सक्ने कुनै पनि घटना जस्तै बाढी, पहिरो, आगलागी, हुरीबतास, चट्याङ विपद् हुन्

विपद् (Disaster) : विपद्का घटनाबाट जनधनको क्षति भएको अवस्था । मानिस मर्ने, हराउने, घाइते हुने, घरपालुवा पशु मर्ने र खेतबारी नष्ट हुने तथा मानिस विस्थापित भएर अर्काको सहयोग लिनु पर्ने स्थिति उत्पन्न हुनु नै विपद् हो ।

जोखिम (Risk) : विपद्का घटनाबाट क्षति हुने सम्भावना रहेको अवस्था वा हानीनोक्सानी हुने सम्भावना । नदी किनारमा रहेको बस्ती बाढीको धेरै जोखिममा रहेको हुन्छ । धेरै भिरालो र सिमसिमे पाखोमा भएको घर वा त्यसभन्दा तल भएको घर वा बस्ती पहिरोको जोखिममा रहेको हुन्छ ।

सङ्घातमान (Vulnerable) : आपतकालीन अवस्था उत्पन्न हुने सम्भावना भएको वा अत्यधिक जोखिममा रहेको वा विपत्तितर्फ उन्मुख भएको अवस्था । पहिरो जान लागेको ठाउँको छेउको घर वा बस्ती तथा बाढी आउने समयमा खोला किनारमा भएको घर वा बस्ती ।

न्यूनिकरण (Reduction) : विपद्को घटनाबाट हुन सक्ने क्षति कम गर्न वा विपद्को घटना भएर विपद् आउनु अघि त्यसको सामना गर्न गरिने तयारी । पूर्वतयारी, पूर्वचेतावनी प्रणालीको स्थापनाजस्ता कार्यबाट विपद्को जोखिम न्यून गर्ने काम ।

अल्पिकरण (Mitigation) : विपद्बाट हुन सक्ने क्षति कम गर्न गरिने कार्य । खोलाको किनारमा तटबन्ध लगाउने, तारजाली लगाउनेजस्ता काम, पहिरो जान लागेको ठाउँमा टेवा पर्खाल लगाएर पहिरो नियन्त्रण गर्ने काम जसले पहिरो जानबाट नियन्त्रण गर्छ । विकासका काममा जोखिम कम गर्ने विधि अपनाएर क्षति हुने सम्भावनालाई कम गर्ने काम ।

क्षमता (Capacity) : विपद्को सामना गर्ने स्रोत, साधन, ज्ञान, सीमा आदि भएको अवस्था । विपद् हुने सम्भावना छ भने विपद्को घटना हुनु पहिले गरिएको पूर्वतयारी । आपतकालमा चाहिने सामानको जोहो गरिएको अवस्था । पूर्वतयारी गरेर विपद्को सामना गर्ने क्षमता बढाउन सकिन्छ ।

प्रवलीकरण (Retrofitting) : बलियो बनाउने काम । पुरानो घर, गोठको मर्मतसम्भार वा बाटो, पुल, विद्यालयजस्ता संरचनालाई विशेष प्रविधिद्वारा मर्मतसम्भार गरी विपद्का घटनाबाट क्षति नहुने स्तरमा विकास गर्ने कार्य ।

भवन निर्माण संहिता (Building Code) : नेपाल सरकारबाट २०६० सालमा भवन निर्माणका लागि लागू भएको मापदण्ड । साधारण भूकम्पबाट घर, कार्यालय भवन, विद्यालय भवन नभत्किउन भन्ने उद्देश्यले सरकारले तयार गरेको घर वा भवन बनाउने मापदण्ड ।

आपतकाल (Emergency) : विपद्का कारण जनधनको क्षति वा नोक्सान भएर उत्पन्न भएको विपत्तिको अवस्था । यस्तो अवस्थामा घर, छरछिमेकले मात्र समस्याको समाधान गर्न कठिन हुन्छ र सरकारी वा गैरसरकारी निकायको सहयोगको आवश्यकता पर्छ ।

पूर्वानुमान (Forecast) : कुनै पनि विषयमा पहिले नै गरिने अनुमान । घना वर्षा भएपछि बाढी आउने अनुमान गर्न सकिन्छ । रेडियोले दिनभरको मौसम कस्तो हुन्छ भनेर भन्नु पूर्वानुमान हो ।

पूर्व-चेतावनी (Early Warning) : कुनै पनि घटना हुने सम्भावना भएमा त्यस्तो घटनाबाट प्रभावित हुन सक्ने समुदायलाई पहिले नै जानकारी दिने कार्य । पूर्वचेतावनी प्रणालीको विकासले विपद्को सामना गर्न सक्ने तत्कालको तयारी गर्न सहयोग गर्छ ।

पूर्वतयारी (Preparedness) : विपद्का घटनाबाट हुने क्षति कम गराउन, विपद्को अवस्थामा सुरक्षित स्थानान्तरण गर्न, मानवीय तथा आर्थिक क्षति कम गर्न र आपत्कालीन अवस्थामा व्यवस्थित र प्रभावकारी प्रतिकार्य गर्न विपद् हुनु पहिले नै गरिने कार्यलाई पूर्वतयारी भनिन्छ ।

प्रतिकार्य (Response) : विपद्को सङ्घटकालीन अवस्थामा गरिने उद्धार, राहत तथा मानवीयसेवाको कार्य । विपद्मा परेका मानिस वा छिमेकीलाई त्यसबाट निकाल्ने काम, घरबारविहीन भएकालाई अश्रयस्थलमा राख्ने र तिनको जीविकोपार्जनको लागि गरिने सहयोगको काम ।

सामना (Cope) : कुनै पनि घटनाको प्रतिकार गर्नु तथा विपद्बाट पर्ने समस्या समाधान गर्ने क्षमता वा शक्ति हुनु, बाढी आएमा खोलामा पौडी खेलेर बाहिर निस्कने क्षमता बाढीको सामना हो ।

घुँडा टेकी गुँडुल्क, ओत लागी समात (Duck, Cover and Hold) : विशेष गरी भूकम्प गएको समयमा सुरक्षित रहनको लागि बस्ने तरिका, पहिरो गएको समयमा पनि यो विधिबाट संवेदनशील अङ्ग बचाउन सकिन्छ ।

झटपट झोला (Go Bag) : विपद्को घटना भइहालेमा आफ्नो तथा परिवार र सकेसम्म छरछिमेकको सहयोगको लागि औजार, औषधि, हलुका खाद्यान्न आदि राखिएको त्यस्तो झोला जसलाई सजिलै भेटिने ठाउँमा राखिएको हुन्छ र विपद्को घटना भएको अवस्थामा बोकेर हिँड्न सकिन्छ ।

पराकम्प (After Shocks): भूकम्पको ठूलो धक्का गइसके पछि फेरि जाने सा(साना धक्का वा झड्का ठूलो भूकम्प गइसकेपछि केही समयपछि वा फेरि आउने स—साना कम्पन ।

सन्दर्भ सामग्रीहरू

क्र. सं.	प्रतिवेदन/प्रकाशनको नाम	सिकाई/असल अभ्यास
१	नेपालको संविधान, २०७२	विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अधिकार सूची तथा तथा संबैधानिक व्यवस्थाको सम्बन्धी जनकारी
२	विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४	विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापनको कानुनी आधारहरू
३	विपद् जोखिम न्यूनिकरण राष्ट्रिय नीति, २०७४	राज्यले बनाएका विपद्सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरूको जानकारी प्राप्त
४	विपद् जोखिम न्यूनिकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना, २०७४	नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि अपनाइएका रणनीति तथा कार्ययोजनाको ढाँचा
५	स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४	स्थानीय तहको विपद् सम्बन्धी कार्य तथा अधिकार क्षेत्र
६	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०६८ सिन्धुली	समग्र जिल्लाको विपद् जोखिमको अवस्थाबारे असल चित्रण
७	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७० सिन्धुली	जिल्ला स्तरको विपद् जोखिम स्तरीकरण, विषयगत अभ्यासहरू सुरुवात हुन खोजेको तथा जिल्ला भित्र रहेका क्षमताहरू उल्लेख भएको ।
८	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७३, २०७५ र २०७६, २०७८ सिन्धुली	जिल्ला स्तरको विपद् जोखिम स्तरीकरण, विषयगत क्षेत्रका अपुग सामग्रीहरूको चित्रण तथा क्षमताहरूको जानकारी तथा पछिल्लो क्रियाकलापहरूको खाका उल्लेख भएको ।
९	नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका वार्षिक प्रतिवेदनहरू	जिल्लामा भए गरेका विपद्मा प्रतिकार्य गर्दाका प्रयास, समन्वय गरी स्रोत सकलन तथा राहत वितरणको अवस्था ।
१०	दैवी विपद् उद्धार ऐन, २०३९	ऐनले व्यवस्था गरेको मापदण्ड र सरकारी संरचनाबारे बुझाई ।

११	स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५	विपद् जोखिम न्यूनिकरणमा स्थानीय निकायको भूमिका बारे स्पष्टता ।
१२	राहत वितरण मापदण्ड २०४५, तेस्रो संसोधन २०६९, कार्यविधि, २०७६	राहत सम्बन्धी मापदण्ड निर्धारण गरिएको ।
१३	राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य ढाँचा, २०७०	तत्कालको प्रतिफल सम्बन्धी ।
१४	स्फेयर मापदण्ड, २०११	राहत मापदण्ड र न्यूनतम आवश्यकताबारे सबै सरोकारवालाहरूलाई जानकारी नभएको ।
१५	ह्योगो, सेन्डाई कार्य संरचना	विपद्लाई प्राथमिकता क्षेत्र अन्तर्गत समावेश गर्न चासो प्रकट ।
१६	स्थानीय तहअन्तर्गतका विपद् व्यवस्थापन ऐन तथा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाहरू	गाउँस्तरमा योजना निर्माण गर्ने प्रकृया स्थानीय समुदायको प्राथमिकताहरूबारे जानकारी भएको, विपद्को स्थिति र स्थानीय स्तरबाट गर्न सक्ने सम्भावित उपायहरूका बारेमा जानकारी ।

